

Itëfëta nte kerëk Matiye pañare Yesu Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña tufëhnana bare namu vacërakëlo vële hwëtahnëka Yesu va lehnëk Matiye herëk. Matiye arëfal aryampo yeho hnë pëhw̃ gë vëhi hna. Sëwif yeho do ndokuñëdëho had arëf ÿatëtanke wati nte macëkawo Yesu tëfa ña. Levi macëdëho fëna, aju alfe (Marëk 2.14, Lik 5.27). Ante nkeho arëf ÿatëtanke vahnë vëvë Rom ña, ßulunda wasëwif wã aÿëw̃ ntinihaw̃o. Ante macëkawo Yesu arëf alëwu apëmpëhnahnëkëhniwo vahnë vëyabah.

Anji kayëte kerik yëbëlan wabëhn wafëhw mbëd gë wahi (70) gë wabëhn keme g'ipëhw (110) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa. Inji kayëte kwëhna wëntëlah yabah gë mba Marëk ña. Hnagi Yesu ÿa nësëd, yaryi lëwu ÿa, vantiyehn vantëwu va do vakarëña vantëwu va, ipëla ntëwu ña, icëm ntëwu yañ kërëwa hna, ifëhn dëwu ña do vakarëña vatëkwa vante njëdëkëhni vëréfal vëlëwu va. Bare nësëd ðus soñe Inaw̃ ambin do soñe ile nke Yesu ahnaw̃.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Yesu, Wën, arëfal, Ahwëhn, ajë ahnë, wanës, fac, ambin/nkal, Inaw̃/ahnaw̃, sariya, toña, wafarise, wahnës wafindaryindan.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Vacërakëlo Yesu gë hnagi lëwũ (1-2)
 Yesu gë San Ayary a, tac Yesu gë Sintani (3.1-4.11)
 Ipëgw doku Yesu (4.12-12.50)
 Wahnës wadındaryindan (13.1-58)
 Yesu nkok karanëndëhni do njerëndëhni vëres va (14.1-20.34)
 Yesu tënkëd Yerusalem hna (21.1-25.46)
 Ipëhwëta soje idaw̃ Yesu (26.75-27.66)
 Ibëhn Yesu (28.1-20)

Vacërakëlo Yesu

¹ Wëlin wamac vacërakëlo Yesu Këris ale hnagiko hnënk ahnaŵ ale waciko David, do David, umë dënk, hnë hnënk acërakëlo fu Abëraham hna nagiko.

² Abëraham yeho rëm Isak ÿa. Isak yeho rëm Sakob ÿa. Sakob yeho rëm Yuda gë vëheryu*.

³ Yuda yeho rëm vëhni Peres gë Sera, hnëm hni ÿa Tamar yeho.✧ Peres yeho rëm Hesëron ÿa. Hesëron yeho rëm Ram ÿa. ⁴ Ram yeho rëm Aminadab ÿa. Aminadab yeho rëm Nason. Nason yeho rëm Salëma. ⁵ Salëma yeho rëm Bos, hnëmu ÿa Rahab yeho.✧ Bos yeho rëm Obed, hnëmu ÿa Rit yeho.✧ Obed yeho rëm Yese ⁶ ale yeho rëm ahnaŵ ale waciko David ÿa.✧

David yeho rëm Salomo ÿa, hnëmu ÿa Uri ryënkwekawo nëla. ⁷ Salomo yeho rëm Robowam ÿa. Robowam yeho rëm Abiya ÿa. Abiya yeho rëm Asa. ⁸ Asa yeho rëm Yosafat ÿa.

* **1:2** 1.2 Yuda gë vëheryu: vëhni yeho vankaf hnënk pëhw gë wahi Isërayel ÿa. ✧ **1:3** 1.3: Wapëgwala 38.27-30 ✧ **1:5** 1.5: Yosuwe 2.1-24 ✧ **1:5** 1.5: Rit 1.1-4.22 ✧ **1:6** 1.6: 2 Samiyel 12

Yosafat yeho rēm Yoram ãa. Yoram yeho rēm Osiyas ãa. ⁹ Osiyas yeho rēm Yotam ãa. Yotam yeho rēm Akas ãa. Akas yeho rēm Esekiyas ãa. ¹⁰ Esekiyas yeho rēm Manase ãa. Manase yeho rēm Amon ãa. Amon yeho rēm Yosiyas ãa. ¹¹ Yosiyas yeho rēm Yekoniya gē vēheryu va wati nte pēlayiniho njoyini vēvē Isērayel Babilon hna.

¹² Ante ndēcēk watac ŋa, Yekoniya yeho rēm Salatiyel. Salatiyel yeho rēm Sorobabel ãa.

¹³ Sorobabel yeho rēm Abihud ãa. Abihud yeho rēm Eliyakim. Eliyakim yeho rēm Asor. ¹⁴ Asor yeho rēm Sadok. Sadok yeho rēm Akim. Akim yeho rēm Eliwud. ¹⁵ Eliwud yeho rēm Eliyasar. Eliyasar yeho rēm Matan. Matan yeho rēm Sakob. ¹⁶ Sakob yeho rēm Yosef, asanu Mari, hnēm Yesu ale wācēde Kēris, Arēhnayik a.

¹⁷ Umē fop kore vacērakēlo pēhw gē wahnah yeho pēgw hnē mba Abēraham hna hafo David, pēhw gē wahnah mba David hna hafo nte njoyiniho vēvē Isērayel Babilon hna, do pēhw gē wahnah hnē iyo tac hafo mba Arēhnayik hna.

Hnagi Yesu Kēris Arēhnayik a

¹⁸ Wēlin itēfēta soŋe hnagi Yesu Kēris. Hnēmu ãa, Mari, Yosef hwēhnēkawo; bare ñēlahnēnda ãa, gē fanka Iyir Ipacah ŋa ndonkēko. ¹⁹ Yosef ale hwēhnēkawo ãa, asan asatah yeho bare ñadilohna cēfēhnañehna bulunda hna; awa mē pēhna tava hara yētayina. ²⁰ Wati nte nahadēho watac ŋa, mēleka Ahwēhn a mē karyētahnēka hnē hudakery do ntehna: «Yosef, fatah fante hnagik hnē hnēnk David, ntē ntaki aŷēla Mari, yētēry gē fanka Iyir Ipacah fa

ndonkëk. ²¹ Facan nagëd. Yesu† wãcëduha, kabi umë fehëtëdëhëhni bulunda lëwu ÿa hnë wameh wadëw hni hna.»

²² ÿinë fop nkeď ntiyahn wanës Ahwëhn wante nësehnëkawo kila Esayi ña:

²³ «Fandag fante wok yëtëna vësan va ndonkëd do facan nagëd. Emaniyeł macëde, umë fëhnëtanëd: Wënu ña gë fuhnë nkentik.»✧

²⁴ Yosef, ga nëgak, më ntik ile ntehnëkawo mëleka Ahwëhn ÿa: ñëlëka asëvalu Mari.

²⁵ Bare vëvankëlohna ipad g'umë afo naga aju do Yosef, Yesu macëkawo.

2

Vëyët wahol

¹ Yesu nkol Betëlem nagiko hnë nkal Yude hna, wati nte nkeho Eroď ahnaw hna. Ga nagik, vëyët wahol matëniho cape pëhna lav, njini hafo Yerusalem. ² Ga tëkëni hnam më tëyëni: «Ne nkeha ahnaw wasëwif, ale hnagik takahn ÿa? Nubun kol nte rufahnëd nagik ña ga matik gë cape pëhna lav, do njijëbun sëmbëfuna.»

³ Eroď ahnaw a ga njëtak, umë pëmpëhnahnëkawo dus do gë vëvë Yerusalem va fop. ⁴ Më macehnëkëhni fop vësankaf vësëna wasadëha va gë vëharan sariya va do tëyëhni: «Ne ntehnëk Vikerëh va nagëde Arëhnayik a?»

⁵ Më ntëkwaniha: «Betëlem, hnë nkal Yude hna nagëde. Wëlin ile kerëk kila ÿa:

† **1:21** 1.21 Yesu fëhnëtanëk ale fehëtëd. ✧ **1:23** 1.23: Esayi 7.14

6 «“Do wëjê Betëlem, antë ntiyahni gelihna nkol nte ñak mbak nafa bë Yude.”* Kwëhnaru nafa kabi hnë wëjê cahnid asankaf ale yed had ahery bulunda mën ÿa, Isërayel.»

7 Awa Erođ më macehnëkëhni yëmëyëm fo vëyët wahol va tëyëhni pëyaniha bi iÿëhne wati cahnik ikol iña. 8 Tac payëhni gë Betëlem, ntehnëhni: «Yiryin arëyalu wapacëk soñe fatah fa; do ge nurunëha, yijën ayëtëndanuno soñe ami fëna yiwu sëmbëntijiwã.»

9 Vëyët va nëpaniho fop wanës ahnaŵ ÿa, tac njilehnëni. Awa mbok nulehnëni kol nte sahniko gë cape pëhna lav ña. Ndënkwëhnëkëhniwo do ga tëkëk le nke fatah hna, tëryalehn. 10 Vëyët va, ga nuni kol iña tëryak, pëbëlehnëhni uhnatah sankaf. 11 Më tënkëni tere hna do tëkatëniha fatah fa gë hnëmu, Mari. Awa më ndëkwëhnëni soñe cëmbëniha fatah fa; tac më pidëtëni wak- ufa wadëŵ hni ña do njëdëniha sanu, iduf*, do gë datikola hambah le ŵacik mir.

12 Tac, Wënu ña më pëyakëhni hnë huđakery antë mbokani gë vëhni Erođ; awa më tëfëni nkaŵ kaŵary soñe mëncëni gë ÿal hni.

Igary gë Esipët

13 Ga mëncëni vëyët va, mëleka Ahwëhn a më tufëhnaka Yosef hnë huđakery do ntehna: «Matëry, nufëryehna fatah fi gë hnëmu do garyëryin hnë nkal Esipët hna. Nëŵëryin hnam hafo ge ntehnëmi avokaju kabi Erođ njijëd njëkëlehna fatah fi soñe ndaŵehna.»

* **2:6** 2.6: Mise 5.1; 2 Samiyel * **2:11** 2.11 iduf: ile pëdëdëni vësëna wasadëha va ÿëŵa sëvah hna ye.

¹⁴ Awa Yosef më matëk hnë umëd tac dënk, nufa fatah fa gë hnëmu, do nkaryëni Esipët.

¹⁵ Hnam ñëwëniho hafo cëm Erođ. Umë ntiyako nkehahn wante nësehnëkawo Ahwëhn Wënu ña hnë wës kila hna: «Macëbuha fatah mën fa soje cahn Esipët hna.»[☆]

Idaw vutah vumb Betëlem

¹⁶ Ante njëtëko Erođ vëyët va tokaniha, ntavëkawo dŕus, më ntehnëk ndawïni fop vutah vucan va, Betëlem hna do gë vankol vante hwërëkawo va fop, fop vucan vunte hwëhnak wabëhn waki va hafo gëđ; wabëhn vutah ña, gë wati le pacënhënihawo Erođ vëyët wahol va soje icahn ikol ña cañëniho.

¹⁷ Awa ntiyako wante nësëko kila le wăciko Seremi ŷa:

¹⁸ «Kopa wëryëde hn'ankol Rama hna, wako do gë iyahna cankaf: Rasel† hwëyëdëhëhni vutah vuntëwu va; ñwëyëd mbosevosehni, kabi cëmëni.»[☆]

¹⁹ Ga cëmëk Erođ, mëleka Ahwëhn a më tufëhnaka Yosef hnë huđakery, Esipët hna.

²⁰ Do ntehna: «Matëry nufëryehna fatah fa gë hnëmu do avokawu g'inkal Isërayel, kabi vële yëkëlehnëdëho ndawëhëniha fatah fa cëmëni.»

²¹ Awa Yosef më matëk, nufa fatah fa gë hnëmu do mbokani g'inkal Isërayel. ²² Bare Yosef njëtako ale wăcic Arëselawos hnufëko ucankaf rëmu Erođ ña Yude hna, awa më ntakëka soje

[☆] **2:15** 2.15: Ose 11.11 † **2:18** 2.18 Rasel yeho asëval ayahnik ava Sakob ŷa awa hnë umë cahnëk Isërayel. [☆] **2:18** 2.18: Seremi 31.15

mboka hnam. Ahwëhn a më mbok nësëhnëka hnë hudakery, do njilehn hnë resiyo vë Galile hna. ²³ Ntëdf hn'ankol nte wacik Nasaret. Koyëna nkeho ntiyahn wanës kila ña: «Avë Nasaret macëde.»

3

Ikaraj vahnë iba San Ayary a

¹ Hnë yamani rac, cahnëko San Ayary a hnë wula Yude hna do karanëdfëhëhniwo vahnë va.

² Ntehnëdfëhëhniwo: «Gwëcëtaryin vankeya va: Inaw Wënu ña tëhajëk!» ³ Soñe San ña nësëdfëho kila le waciko Esayi ña ante ntehnëko:

«Ahnë ryekaf wula hna: “Pëhwëtëryin nkaw Ahwëhn a, dinëndina vankaw vacatah fus!”»^{*}

⁴ San viyi vile liyik gë wëñahn yonkomb ntiyadëho do ryl uyand ñëbadëho; vampul gë wadëj tokëdfëho. ⁵ Vahnë vëvë Yerusalem va gë vëvë Yude va fop do gë vëvë resiyo le kakëni vë tëfary sën Yurëdan hna fop, njidëniho ñalu hna. ⁶ Putadëniho wameh wante ntini ña tase vahnë fop do San njaryëdfëhëhniwo sën hna.

⁷ San nuko wafarise gë wasaduse wayabah njijëdëniho ñalu hna soñe njaryëhni; awa më ntehnëkëhni: «Wuhnë, merun had walën wayapah! Mo lehnëku yarya yi fo kod pehetu ntavah canka Wën nte yejëk ni? ⁸ Diryindën viyë vifërën. Koyëna tufahnëdfun paryi nkwëcëtarun vankeya va! ⁹ Ant'ahnahandu: “Rëm sankaf fu ña, Abëraham ye”, had watac gwërënked

^{*} **3:3** 3.3: Esayi 40.3

afehëtahniwu. Pëyadëmu: Wënu ña kod dënk nti waÿi wëraka vutah Abërahama! ¹⁰ Rasëhn ÿa pëhwëtak ños vatëh va vënkahn hna: Atëh nte-wo-nte wok dëwëdëfina wadëwël wapërën ña ñosëde do ntabi gë hwëdëh.

¹¹ «Ami, gë wënka njaryëdëmu soñe tufahnahni nkwëcëtarun vankeya hun va. Ale rëfidëho ÿa, umë lëbëko: catëla dënk faryëtahnëwë wapary ña. Umë, g'Iyir Ipacah do gë hwëdëh njaryëdëhu. ¹² Ibëryewë ña mënkwëk paryahn soñe pitëndëlehahn wanjéc ña gë vaparyel va. Ndanëd wanjéc ña ndank ntëwu hna, bare vaparyel va pëdëd hñë hwëdëh hunte wok dëpëdëfina muk.»

Yary Yesu ÿa

¹³ Awa Yesu matiko Galile hna ñji Yurëdan vëhni San hna, soñe njaryi. ¹⁴ Bare San ñwëwëdëho, ntehn: «ami rëfëka ayaryo, bare wëjë yijëk hñë ÿal mën soñe yaryi!»

¹⁵ Yesu më ntëkwaka: «Mawëry nke koyëna ÿi wati, kabi koyëna ntiyad fop ile tëyëk Wënu ña.» Awa San më mawëk.

¹⁶ Yesu njaryënde tunj, mëyëtak wënka hna. Hñë wati rac dënk, ambin ña pidëtalehn do nulehn Iyir Wënu ña ga cëlëndajëd hñë umë; gë fah mëntëlëniho. ¹⁷ Tac kopa vë g'ambin nkwëryëlehni ga ntehnëd: «Aÿi Ajë mën ale ÿahnëbu d'us a ye; g'umë nëñëko d'us.»

4

Sintani njëkëhnahnëdëha Yesu

¹ Ga ndëcëk watac Iyir Ipacah iņa më njoka Yesu gë wula soņe Sintani nji njëkëhnahna menehna. ² Hnam, Yesu cuņëko g'anent gë g'umëd hafo wafac wafëhw wahnah (40). Awa tac më njoka inte đus. ³ Wati rac Sintani, aŵenehn a, më tëhaka do ntehn: «Ge Aju Wën ŷa yeru dehnëryehna waŷi wëraka mbaca mburu.»

⁴ Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh Wën va pëyahnek: “Ahnë gena roka fo valëdëha, bare mbalëdëha fëna gë fop wanës wante pëyahned Wënu ņa.”»✧

⁵ Awa Sintani më njoka Yerusalem, nawë cëvah hna, tindëka cëmët Cery Wën Cankaf hna ⁶ do ntehna: «Ge Aju Wën ŷa yeru, dëdary gëd; gena bi Vikerëh va pëyahnek:

«“Wënu ņa ntehnëdëhëhni wamëleka wadëwu ņa njakënihi kehahnënihi ant'aŵëw itaka”?»✧

⁷ Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh va pëyahnek fëna: “Nt'ayëkëhnahna Ahwëhn a Wën hu ņa.”»✧

⁸ Sintani më mbok njoka kat Yesu hn'ikuņ yihnah đus, tufëka fop wahnawë wavë đuniŷa ŵi gë hnapul lëwu per, ⁹ do ntehna: «Njëdädëmi ŷinë fop ge ndëkwëhnëru haryëņwk mën soņe asëmbo.»

¹⁰ Awa Yesu më ntehnëka: «Ijaŵëtarye Sintani! Vikerëh va më lehnëk kat: “Dëkwëhnëhnëryehna Ahwëhn a Wënu ņa; umë fo rëfëka aryokuņëhna.”»✧

✧ **4:4** 4.4: Divëta Sariya 8.3 ✧ **4:6** 4.6: Wahnëwë 91.11-12

✧ **4:7** 4.7: Divëta Sariya 6.16 ✧ **4:10** 4.10: Divëta Sariya 6.13

11 Awa Sintani tavëlehna taŋ Yesu do nji. Awa wamëleka njilehnini vëhni Yesu hna do pabënihawo.

Ipëgw ðoku Yesu

12 Ga mbiyëk toye Yesu njëtako San Ayary a cëdîk, awa më njik hnë Galile hna. 13 Nasaret hna ndëcëtako, nji ntëd Kaperënaÿum, nkol nte yeho ðarël lant vë Galile hna, hn'inkal Sabilon do gë Nefëtali hna. 14 Koyëna ntiyako wanës kila Esayi ŋa ante ntehnëko:

15 «Wuhnë vëvë inkal Sabilon gë Nefëtali, tëfary lant Galile ŋa gë cape ñëntaŵ sën Yurëdan ka, wuhnë vëvë Galile, inkal nte njabahnëni vële wok vëyena wasëwif!

16 Wuhnë vële ye hn'umëhwëry hna nudun humpen cankaŋ! Wuhnë vële lëdëk hnë mëhwëry icëm hna, humpen ha penëdëhu!»✧

17 Kobëri tac, Yesu pëgwëko karanëndëhni vahnë va ntehnëndëhni: «Gwëcëtaryin vankeya va: Nawë Wënu ŋa tëhajëk.»

Imac vëréfal vëryëkwëryëkw

18 Yesu lant sankaf le wëcîk Galile ŷa tëfaryëdëho, ante nukëhniwo vësan vëhi vële yeho vëfëla wuwis: Simo, nte wëcëdëho Piyer, do gë aheryu Andëre. Waryey ntonjëdëniho lant hna pëlahnënihëhni wuwis. 19 Yesu më ntehnëkëhni: «Tëfino do ntidëmu vëfëla vahnë.» 20 Tavëlehnëni taŋ waryey wë tëfëlehnëndëniha.

✧ 4:16 4.16: Esayi 9.1-2

²¹ Ante mbok njik ɲaŵët toyé ɲa më mbok nukèhni kat vahnë vèhi, Sak g'aheryu San; viju Sebede yeho. Kulu lëŵ hni hna nkeniho gë rëm hni, waryey wale pèlandeni wuwis ŵa pèhwëtédëniho. Yesu më macèkèhni tëfèlehnëniha. ²² Tavèlehnëni taɲ kulu ŷa do gë rëm hni tëfèlehnëndëniha.

²³ Yesu njasèlendèho Galile hna fop, karaɲédëhèhniwo vahnë va vacery vacaliɲa wasèwif, Wanës Wakasèk waβè Naŵ ambin ɲa pèyahnédèho do njerënëdëhèhniwo vahnë va fop wates wadëŵ hni ɲa gë warey walëŵ hni ŵa. ²⁴ Itëfëta soɲe lëŵu ŷa nkwëryédèho hn'inkal Siri* hna fop do njinenèhnicèhèhniwo fop vèle resèko wates wanèmpèlah ma hwèhnako wadëñah wanèmpèlah: vèle pèlaniho wayine, vèle ntidèho hayo do gë vèle reyèko, do njerënëdëhèhniwo. ²⁵ Kore sankaf rëfèlendèhawo; Galile matidëniho gë resiyo Wahnaŵ Pèhw gë Yerusalem gë Yude do gë resiyo le ye gë cape ñëntaŵ sën Yurèdan.

5

Uhnëfak paryi ŵa

¹ Ga nukèhni Yesu kore ŷa, më kayèk hn'ikuɲ ntaña do vahnë va më njijëni darël lëŵu. ² Awa pëgwèlehn karaɲëndèhni aki:

³ «Mbetani, vèle yavètèk mbalèkèhni uryema
Wën kabi Inaŵ ambin ɲa vèhni hwèhnèk!

* **4:24** 4.24 Siri: Wati rac, Siri gë Galile gë Yude Rom hwèhnèkèhniwo had nkal ndampo fo.

- 4 Mbetani vële yahnađ va, kabi Wënu ɲa mbosëvosehnëđfëhëhni
- 5 Mbetani vële vanad va, kabi Wën njëđfadëhëhni nkal iɲa fop!
- 6 Mbetani vële njok inte gë wënkã soɲe usatah wã, kabi Wënu ɲa pihñëdanëđfëhëhni!
- 7 Mbetani vële kaÿëhnahnëđ gë vëÿëntã hni va, kabi Wënu ɲa kaÿëhnahnëđfëha gë vëhni!
- 8 Mbetani vële pacëk vintawãry va, kabi nudëniha Wënu ɲa!
- 9 Mbetani vële ryemađfëhëhni vahnë va nuÿani yam ÿã, kabi Wënu ɲa vërahu rëkëđ macëndëhni!
- 10 Mbetani vële liđe këm fo va kabi ile satëk ntidëni; Inawã ambini ɲa vëhni hwëhnëk!
- 11 Mbetarun wũhnë nte njeÿëderun, mbërehnëderun, ntehnëderun sifa wanës wameh-wo va kabi ami hwëtahnërun.
 12 Tisëryiÿu, natëryiÿu, kabi icos cankađ hnapëđfëhu ambini hna. Dënkwëtaryin, koyëna mbërehniniho wakila wađ kobëri ɲa fëna.»

Waɲiry gë humpen

13 Yesu më mbok ntehnëk: «Wũhnë ye waɲiry đuniÿã ɲa. Bare ge waɲiry ɲa gona ɲaň, hak kode mbokaryi ɲaňëni? Gona kwëhna nafa; ntoɲëđe g'ipër, do vahnë va njasahnëđëni.

14 «Wũhnë ye humpen đuniÿã ha. Inawã nte vëryik yaɲ hn'ikuɲ ɲa kodena cowi.
 15 Pëđëđena lampu do cowi sëň, bare kaɲëđe yaɲ pëtënhnahnëhni vële ye cery va. 16 Koyëna tëfëka pëtënd humpen hun ha hnë vahnë hna,

nuhahnëni ifërën le lidfun ÿa do cëmbahnëniha Rëm hun le ye g'ambin ÿa.»

Nafa sariya

¹⁷ Yesu më mbok ntehnëk kat: «Antë ntiyahnu itëkwehn sariya Moyis do g'ile kerëni wakila ña yijëbu. Yijëla soñe rëkwehnu, bare soñe fadënu yijëbu. ¹⁸ Toña ÿa fëyadëmu: gante-wo mbiÿëk ambın ñi g'inkal inji, ñoñ ñaÿëtëdëna sariya hna, la fakerëh fante ÿak vak. Nkod hafo hale padëd fop. ¹⁹ Soñe umë ye, ale ÿaÿëtëk facariya fante ÿak vak hnë wañi do karanëhni vëÿëntaŵ va ntintini koyëna ÿa, ahnë arac yed ale ÿak vak ÿa hnë Naw ambın hna. Bare ale wawëhnëk do karanëhni vëÿëntaŵ va, naÿëd Naw ambın hna. ²⁰ Toña ÿa fëyadëmu: ge icat dëw hun inja dëbëna mba vëharan sariya vi do gë wafarise wı, kodiluhna arënkı Naw ambın hna.»

Karan soñe ntavah

²¹ Yesu më mbok ntehnëk kat: «Njëtarun ntehniniho vacërakëlo fu va: “Nt'aryaŵa ahnë wakwëhn ampër; ahnë ale-wo-le ryawëka aÿëntaŵ a, tëfëka njoyi karyënkı ahitiñ hna.”»

²² Bare ami ntehnëdëmu: ge ahnë ntavëka g'aÿëntaŵu ÿa, tëfëka njoyi haryënkı ahitiñ hna; ale lehnëka aÿëntaŵu ÿa: “Fufafu yeru!” tëfëka kitinji Mbara Vëhitiñ hna; ale lehnëka: “Ahnënkıwah yeru!” ahnë arac tëfëka ntabi hnë hwëdëh janáma hna.

²³ «Ge awa ñadu ayëdahnä Wënu ña hn'ile cënadë sadëha hna, do hnam aryënkıwëtat

✧ 5:21 5.21: Icahn 20.13

aÿënta hu ÿa kwëhna ile lavëka gë wëjë,
²⁴ tavëry ile ÿakëndu ayëdfahn ÿa hn'ile cënade
 sadëha hna, ayi ten asanëndaniwu g'aÿënta hu
 arac; tac g'avokaj asëna sadëha hu ÿa. ²⁵ Ge
 hn'ile akitinjëderun hna nkorun ayindu g'ale
 rakëlëku ÿa, diry fere ñap asanëndanu g'umë
 hnë wati le worun hn'ankaw ÿa. Ge gena umë,
 kod pëlayehnëhi hnë ahitiñ hna, do ahitiñ a
 njëdfahnëdëhi gë vësankaf do vëhni cëdëdënihi
 gë kaso. ²⁶ Toña ÿa fëyadëmi: cahnëdila hnam
 muk, hara cosahnëlihna d'falsi le wonanëruha
 ÿa!

Karanj soñe vësëval vësan vëhawary

²⁷ «Njëtarun fëna ntehniko: “Nt'ayëkëlehna
 asëval ahañary.”✧ ²⁸ Bare ami ntehnëdëmu:
 asan ale-wo-le yëkëka asëval ale nkok ñëlëna ÿa
 hafo naha soñe ndakëni, arac ndakëni g'asëval
 arac ntañary dëwu hna. ²⁹ Awa age nkër hu
 ña ÿad ntiyehni uñeh, dokëтары aloñ ñañët:
 ntihëtaÿi iñë ryampo fecek mbahn hu hna g'ile
 ntabik mbahn hu ña fop hnë hwëdëh janáma.
³⁰ Do ge soñe vák hu rëhw ÿa ñad ntiyehni uñeh,
 dëpëтары aloñ ñañët: ntihëtaÿi iñë ryampo
 fecek mbahn hu hna g'ile ntabik mbahn hu ña
 fop hnë hwëdëh janáma.

³¹ «Njëtarun ntehniko fëna: “Ale vambëka
 asëvalu ÿa tëfëka njëdfahna kayëte nte rufahnëd
 mbambik.”✧ ³² Bare ami ntehnëdëmu: asan ale-
 wo-le vambëka asëvalu ÿa, hara pëlalehnëlihna
 g'asan ahañary, arac liyendëha ile mbañëk

Wënu ɲa ge mbok ñëli; do ale yëlëka asëval ale mbambëk asan ahawary ntik ndakëntal nte ye had asëval ale nkok ñëlëna ndakëdëni.

Karaɲ soɲe idëk

³³ «Njëtarun fëna ntehniniho vacërakëlo fu va: “Nt'arav ile lëkëru haryënkw Ahwëhn hna, bare diry le lëkëru ali yã.”✧ ³⁴ Bare ami, ntehnëdëmu: nt'alëku muk! Nt'alëkahnu ambin ɲa, kabi hnam nke laña Wënu ɲa. ³⁵ Nt'alëkahnu nkal inji, kabi umë ye sëba wapary Wënu ɲa. Nt'alëkahnu Yerusalem, kabi inawã ahnawã asankaf a ye. ³⁶ Nt'alëkahn dënk vankaf hu vi, kabi kodila ayerëna ma avahnëna wëla imul dampo dëw hu ɲa. ³⁷ Ge ha ye, dehnëryin, “Ha” ge hali ye, dehnëryin “Hali”. Dëk nte-wonte wënerun ɲa gë Sintani matid.

Karaɲ soɲe igwëcag

³⁸ «Njëtarun ntehniko: “Ge inkër lokëtëruha ahnë, inkër lokëtëgëderu do ge beñ wubëruha ahnë beñ wubëgëderu.”✧ ³⁹ Bare ami ntehnëdëmu nt'awëcaguna ale liku uweh a. Ge ahnë foryëki uham rëhw wã, yëdaryehna poryëgi rahahn wã fëna. ⁴⁰ Ge ahnë ñad njoyi hnë kitiɲa tebahni facud fatoy fa, taveryeryehna njoryary cankaɲ ɲa fëna. ⁴¹ Ge ahnë forosinjëdëhi ayas kilometër ryampo, yasëryin g'umë soɲe wakilometër waki. ⁴² Yëdaryehna ale wuntaki iñë yã, do ant'awãnja ale rëyëki inav.

✧ **5:33** 5.33: Soɲe Walevi 19.12; Vaker 30.3; Divëta Sariya 23.22-24 ✧ **5:38** 5.38: Icahn 21.24; Soɲe Walevi 24.20; Divëta Sariya 19.21

Karaŋ soŋe iŋahn vēŷew̃ fu

⁴³ «Njētarun ntehniko: “Ŋahnēryehna aŷēnta hu ŷa, do ņew̃eryehna ale wok ŋahnēlihna ŷa.” ✧ ⁴⁴ Bare ami, ntehnēdēmu: ŋahnēryinēhni vēle ŷew̃eku va do muntanēryinēhni vēle lidēhu kēm fo va. ⁴⁵ Ge koyēna ntidun, tufahnēdun vutah Rēm hun le ye g'ambin va yerun. Umē canēhni dēhēhni ulav lēwu w̃a, vahnē vēwen va do gē vēfērēn va do tēvēhnēndēhni vahnē vēsatah va gē vēle wok vēsatēna per. ⁴⁶ Ge vēle ŷahnēku fo ŷahnērun, soŋe ye hnapēdun icos Wēn, ide-wo-de? Wēla vēŷew̃ik va ntidēni koyēna! ⁴⁷ Ge vēŷēnta hun fo yaŷēdun, ifērēn dēcēt bi lirun koyēna? Wēla vēle wok vēyētēlahna Wēn va ntidēni koyēna. ⁴⁸ Awa kwēhnaryin iŋahn padah gante kwēhnak Rēmun le ye g'ambin ki!»

6*Karaŋ soŋe iyēd vēhaŷēhnah*

¹ «Ant'alindu tase vahnē ile tēyēk sariya Wēnu ŋa, soŋe ahamahnaniwu; ge koyēna ntidun, nuŷadiluhna icos Rēmun le ye g'ambin ŷa. ² Awa ge njēdēdunēhēhni vēhaŷēhnah va iñē, nt'aliwu ahamahnaniwu, gante nkeni vēle rufēhna d le-wo-le: ntidēni koyēna soŋe cēmbahnēndeni. Toña ŷa fēyadēmu: vēhni atēk nuŷani icos dēw̃ hni ŋa. ³ Bare ge vāk rēhw hu ŷa njēdadēhēhni vēhaŷēhnah va iñē, vāk rahahn hu ŷa tēfēlahna njēt, ⁴ nkohahn sow̃ik ile lidu ŷa. Ge koyēna

✧ **5:43** 5.43: Soŋe Walevi 19.18

ntidfu, Wënu ña, Rëmuh ÿa, hnuđ ile lidfu wandëm ña do cosëđëhi.»

Karanj soñe sifa iyëfa Wën

⁵ «Ge njëfadunëha Wënu ña, ant'arëfëtalahnënduni vahnë vële ÿahnëk tufëhna vi: vëhni, nëñahnëkëhni iyëfa wënkahn vacaliña hna do hnë le-wo-le rëkëde nundeni. Toña ÿa fëyadëmu: vëhni tëk nuñani icos dëw hni ña. ⁶ Bare wëjë, ge ñadfu ayëfahna Wënu ña, tënkëry cery hu hna, afid rënka ÿa do ayëfahna Rëmuh le ye ÿëwä soñak dënk hna; do Rëmuh le hnuđ le lidfu le coñaru ÿa, cosëđëhi.

⁷ «Ge njëfadun nt'arëfëtalahnënduni vële wok vëyëtëlahna Wën vi, vëñawënkah vi vële njuhëk kwëlëkwël wanës wante wok kwëhnahna nafa: ntiyahnëkëhni Wënu ña mawëndëhëhni ge njabënëni wanës ña. ⁸ Nt'arëfëtalahnënduni. Wënu ña, Rëm hun ÿa tëk njët le valëku ÿa, ani g'arëyahnënduna ÿa. ⁹ Wëlin gante tëfëka ayëfandu ka:

«“Rëm fu le ye g'ambin,
Arabi vahnë va fop njavëtëni Wën Hupacah yeru.

¹⁰ Arabi nawñ hu ña njij.

Arabi ale-wo-le ÿa nti nkal li ile ÿadfu ÿa gante ntide hn'ambin ki.

¹¹ Yëđëryifu fac-wo-fac le rokëđëfun.

¹² Tavëndifu ile lëntëbun ÿa gante tavëhnëbunëhëhni, fuhnë fëna, vële lëntahnëkëfu ki.

¹³ Do nt'aravëfu yëkëhnahnifu, bare ñawëtëndifuna Añenehna. [Wëjë

hwëhnëk ucankaf uņa gë fanka fa do gë icëmb iņa kwëlëkwël. Amina.]”

¹⁴ «Ha, toña ye, ge tavëntunëhëhni vëÿënta hun va wameh wante ntinihu ña, Rëmun le ye g'ambin ÿa fëna tavëndëhu. ¹⁵ Bare ge tavëndilunihna vëÿënta hun va, Rëmun fëna tavëndiluhna wameh wante liron ña.»

Karañ soje suñ

¹⁶ «Ge cuñëdun, ant'aÿañënu wayëka ða had gante ntidëni vële hnaÿënad ki: mbacëdëni wayëka ða soje vahnë va fop njëtahnëni cuñëni. Toña ÿa fëÿadëmu: vëhni tëk nuÿani icos dëw hni ña. ¹⁷ Bare wëjë, ge cuñëru, gwëñary do asirëta nkaf ña, ¹⁸ soje ntë njëtëni vahnë va cuñëru. Rëmuh le wok nudena ÿi umë nuf le lidu wandëm ñi do cosëdëhi.»

Hnapul ambin hna

¹⁹ «Nt'avarëpu hnapul hnë iÿi duniÿa, le përekanëdëni vamaÿ gë le rokëd waryëhwëra, ma le kodëni nteni vële va. ²⁰ Bare ðarëparyin hnapul ambin hna, le nkoni wayena vamaÿ ma le rokëd waryëhwëra soje përekanahnëni, do hn'ile nkoni wayena vële ntehnëni. ²¹ Yëtëryin le nke hnapul hun hna, nkef iña hun iņa kwëlëkwël.»

Humpen imbahn

²² «Vinkër va ye lampu mbahn ña. Ge nuðu wapacëk mbahn hu ña fop kwëhnað humpen. ²³ Bare ge vinkër va përenalihna, mbahn hu ña fop hn'umëhwëry nkef. Awa ge humpen nte

rëfakëha nke hnë wëjë ña mëhwëry mbacak,
mëhwëry tac mbahnëd ðus!

Wën ma koryi

²⁴ «Ahnë kodina njohalëhni vahnë vëhi gë ntaŵary dëwu ña fop: canjëdëni g'aryampo do ñahnëdëha; ñewëdëha aÿëntaŵ a do njafa. Kodiluhna ayohaluna Wënu ña do ayohalu fëna koryi ndampo fo.»

Ikwëtahn Wën

²⁵ «Pañare umë lehnandëmu: nt'ahnahandu ile rokëdun ma vile liyadun. Gena bi uwám yabëk gë roka do mbahn inji yabëk fëna gë viyi vi? ²⁶ Yëkëryinëhni wusëry wï: wahnadëdina, wavarëpëdina fëna, waryanëdina iroka hnë vandank, bare Rëmun le ye g'ambin yi ndavëdëhëhni. Kas wuhnë vële lëbëkëhni nafa wusëry wï dinëhnëdiluha bi ntëbini vëhni ðus? ²⁷ Ge ahnë hnë wuhnë nahad uryëñah lëwu ña kod bi koyëna nkwën iyary wafac walëwu ña?

²⁸ «Do ye hnahadun fëna soje viyi vile liyadun? Yëkëryin gante pëhnëd wapëtel wabë fëk ki: ðokunëdina, bahnëdina wafand. ²⁹ Bare la ahnaŵ a Salomo, g'uvetak lëwu ña fop, nuŷalohna viyi viwamah had ufëtel ryampo gë watac ki. ³⁰ Wënu ña koyëna cudëdëha idël nte ye dol ani do acahn ntoni gë hwëdëh. Ge umë toña ye, kas wuhnë cudëdëhu ntëbi dël inji! Kwëtahn hun inja yabëna! ³¹ Awa ntë nkehahnahnu alehnëndu: “Ye rokëden, ye seden, ye liyaden?” ³² Vële wok vëyëtëlahna Wën va vërad kwëlëkwël soje virac fop. Bare wuhnë, Rëm hun le ye g'ambin ña njëtëk mbalëku virac

fop. ³³ Awa, bëraryin iyëkëlehn Naw̃ Wënu ña ten do gë ile satahnëka ÿa, tac njëdädfëhu fëna le valëku ÿa fop. ³⁴ Antë nkehahnahnu soñe acahn: acahn ÿa nkehahnahnëdëha g'umë dënk. Ambër nte yijëd fac-wo-fac ña gwër nke soñe fac ÿa.»

7

Nt'ahitiñehni vëÿënta hu va

¹ Yesu më ntehnëk kat: «Nt'ahitiñu nkeya vëÿënta hu va soñe Wënu ña antë kitiñu wuhne fëna. ² Yëtëryin d'us, Wënu ña kitiñëdëhu gante kitiñëdunëhëhni vëÿënta hun ka, g'añëña nte ÿañëhnahnëdunëhëhni vahnë ña ñañëhnahnëgëdëhu Wënu ña.

³ «Soñe ye yëkëdu ivëd le ye hnë inkër aÿënta hu hna, do hara kamahnëlihna bërëh bële yehi hnë inkër hu hna? ⁴ Hak kodu alehna aÿënta hu ÿa: “Napërye lihëti ivëd le yehi nkër hu ÿi” hara bërëh yehi inkër hu hna? ⁵ Wëjë, ale ntiyahnëk catëru alëbëhni vëÿëntaŵ, dihëtary ten bërëh bële yehi inkër hu ÿi tac nuđu d'us alihëtahna aÿënta hu ÿi ivëd le yeha nkër dëwu ÿi.

⁶ «Nt'ayëdawuni ile sëvak ÿa wabe, kabi ge njëdarunëhëhni cahëtanëhnëdënihu ñarënihu; nt'aloñu wanjere hun wakwëhn nafa had sanikona ña haryënkw vampëhëmpëh hna, kabi ge ntonëntunëhëhni nkëñëdëni do nihëd.»

Siyab soñe wayëfa

⁷ Yesu më mbok ntehnëk kat: «Tëyëryindën njëdäferun, yëkëlehnëryindën nuđun, bankëryindën rënka ÿa pidëtënderun. ⁸ Paryi pëyadëmu, ale-wo-le rëyëka njëdäde, ale

yëkëlehnëka nuf do pidëtëhnëde rënka ÿa ale vankëf a. ⁹ Nke bi hnë wuhnë ahnë ale yëdadëha fatahu itaka ge mburu tÿëka, ¹⁰ ma lën ge igis tÿëka? ¹¹ Mama mehantun, bare viÿë vëfërën yëdadunëhëhni vutah hun va. Do kas Rëmun le ye g'ambin ÿi njëdadëhëhni viÿë vëfërën vële rëyëdëha va!

¹² «Fop ile ÿadun ntinëhnënihu vahnë ÿa, dinëhnëryinëhni wuhnë fëna: irac ye ile karanëf sariya Moyis ÿa gë vëkayëte wakila ña.»

Vankaw vaki va

¹³ «Tënkëryin rënka suyah hna. Vëyabah rënka yankah hna tënkëdëni do nkañ nkwankah ña tëfëdëni bare g'ibëv njiryeryëf. ¹⁴ Rënka suyah ÿa g'ankaw ntakah tëfi ña g'uwám usër njiryeryëf; vële hnuf va vëyabëna.»

Wakila vëwër

¹⁵ Yesu më mbok ntehnëk kat: «Keharyinëhni vële wok wayena wakila paryi. Njijëdëni hnë wuhnë ntiyajëdëni had wape, bare bambery lëw hni waÿin wayapah ye. ¹⁶ Njavëtëdunëhëhni ge nurun ile ntidëni ÿa. Gena bi waresen wa kwëcëdëna hnë wadëmpëhn do wanuÿ ña fëna kwëcëdëna hnë dël imeh. ¹⁷ Atëh përen wadëwel wapëren ntëwëf do atëh meh wadëwel wameh ntëwëf. ¹⁸ Atëh përen kodina ntëw wadëwel wameh, atëh meh fëna kodina ntëw wadëwel wapëren. ¹⁹ Atëh nte-wo-nte wod dëwëna wadëwel wapëren ña, ñosëde ntabi gë hwëdëh. ²⁰ Ha, koyëna dënk njavëtëdunëhëhni wakila vëwër ña ge nurun ile ntidëni ÿa.»

Vërfäl paryi va

²¹ Yesu më mbok ntehnëk kat: «Lakënde vahnë va macëndëniho: “Ahwëhn, Ahwëhn” gena soje umë rënkëndahnëdëhëhni Naŵ ambin hna; vële lid le ñad Rëm mën le ye g'ambin va fo rënkëd. ²² Hnë fac le kitinëdëha Wën duniŷa hna vëyabah ntehnëdëniho: “Ahwëhn, Ahwëhn, gena bi toña, g'uŵac hu ŵa pëyahnëdëfunëho wanës Wënu ña; g'uŵac hu ŵa ntaďëfunëhëhniwo wayine ña; g'uŵac hu ŵa ntidëfunëho vifëmpëhnahnah viyabah?” ²³ Awa ntehnëdëfuhëhni: “Kobëri yëtëluhna! Naŵëtaryino, ŵuhnë vële wok didiluhna le ñad Rëm mën al!”»

Vacery vaki

²⁴ Yesu më mbok ntehnëk kat: «Ale-wo-le wëryëk wanës wante hnësëdëfu takahn ñi do nti watac arac aritah ye: nke had ale vëryëk cery ntëŵu gë sima. ²⁵ Rëv ŷa tëvëk, wasën ŵa macëk, sël sankaf ŷa cëlëk, bare këfëna cery tac, kabi gë sima mbëryik. ²⁶ Bare ale wëryëk wanës wante hnësëdëfu takan ñi do dil watac, arac ahnënkwah ye: nke had ale vëryëk cery ntëŵu g'inkal fo. ²⁷ Rëv ŷa tëvëk, wasën ŵa macëk, sël sankaf ŷa cëlëk këfëlehn cery tac do nih fop.»

Ucankaf Yesu

²⁸ Ga puhnak Yesu wante nësëdëho ña, vahnë va fop pëmpëhnahnëkëhniwo gante karanëdëhëhniwo ka. ²⁹ Gelohna gë vëharan sariya vëlëŵ hni ka, bare g'ucankaf karanëdëhëhniwo.

8

Yesu ahwëhn ambiÿ njërënëd

¹ Ante cëlëdëho Yesu kuŋ hna kore sankaf rëfëlehnëdëhawo. ² Awa asan ahwëhn ambiÿ tëhalehn a, ndëkwëhn karyënkw lëwu do ntehna: «Ahwëhn, ge ñadu, kodu ayërëno, afacënëlehno.»

³ Yesu më njelëk vák ÿa ñaka do ntehna: «Ñadëfu: Pacëry!» Taŋ njërëlehn. ⁴ Tac Yesu më ntehnëka: «Nëpary dŋus: nt'afëyahna ÿin la aryampo, bare yiry njëki asëna wasadëha ÿa, do canëry sadëha le kerëko Moyis canënde ÿa. Koyëna vahnë va fop njëtëdëni pacëru.»

Yesu aryokuŋëhn kapiten njërënëd

⁵ Wati nte tënkëdëho Yesu Kaperënaÿum ŋa, Kapiten vë Rom rëhakawo soŋe muntahna ndemahna. ⁶ Më lehnëkawo: «Ahwëhn, aryokuŋ mën a ndakëk tere hna, kodina mat, mbërak dŋus.»

⁷ Yesu më ntëkwaka: «Njidëfu yërënëwã.»

⁸ Kapiten ÿa më ntehnëk: «Ahwëhn, catëla soŋe arënkahn tere mën hna. La ki fo nësëru njërëd. ⁹ Ami dënk, vële lëbëko ucankaf a wãwëndëbu do kwëhnabuhëhni wasodäde wale wãwëndëho fëna. Ge ntehnëbuha aryampo nji, njid. Ge ntehnëbuha aÿëntaŋ njij, njijëd. Do ge ntehnëbuha aramp mën a fëna nti iñë, ntid.»

¹⁰ Yesu ga nkwëryëk wanës watac, pëmpëhnahnëkawo më ntehnëkëhni vële rëfëlehnëdëhawo va: «Toña ÿa fëyadëmu: nulëwahna hnë bulunda vëvë Isërayel hna ale njabëk ikwëtahn g'aÿi ki. ¹¹ Paryi pëyadëmu:

vahnë vëyabah matidëni vacape hna fop, ntañalandëni gë Abëraham gë Isak do gë Sakob Naw̄ ambin hna soje ambënt ña. ¹² Bare vële rëfëkawo nkentini Naw̄ va canëdeni g'ipër le mbahnëk hna, hnam rëkëd kondëni do cemëlehnandëni wabeñ ña.»

¹³ Tac Yesu më ntehnëka kapiten ÿa: «Bokary gë ÿal hu! Arabi Wënu ña ntinëhni ile hwëtahnëru ÿi!» Do aryokuñëhn kapiten ÿa njërëko hnë wati rac dënk.

Yesu vëres vëyabah njërënëd

¹⁴ Tac Yesu njiko tere Piyer hna më tëkatëka hnëmu asëvalu Piyer ga ndakëk; mbahn iña njakëkawo. ¹⁵ Umë ñakëka vák ÿa do yak mbahn wã tavëlehna tañ. Asëval a matëlehn njohala.

¹⁶ Ante nëkak ña, njonëhnijikëhniwo Yesu kore sankaf vahnë vële pëlani wayine. Gë wanës wadëwu ña fo ntadëhëhniwo wayine ña do njërënëdëhëhniwo fëna vëres va fop.

¹⁷ Koyëna ntiyako wanës kila le wãciko Esayi ÿa: «Nufëk ile horotehnëdëhëfu ÿa; ndibëk wates wadëw fu ña.»[☆]

Vële ÿad tëfëlehnëdëniha Yesu

¹⁸ Ante nukëhniwo Yesu fop kore le hwërëka ÿa më ntehnëkëhni vëréfal vëlëwu va ntëmpëtani gë cape ñëntaw̄ lant ka. ¹⁹ Hnë wati rac Aharañ sariya aryampo më tëhaka do ntehna: «Aharañ, tëfëlehnëdëmi hn'ile-wo-le njidfu hna.»

[☆] **8:17** 8.17: Esayi 53.4; 1 Piyer 2.21-24

20 Yesu më ntëkwaka: «Vuntadaŵ va kwëhnani wahatëh wale njinëgandëni do wusëry ŵa wahof; bare Ajë Ahn'a kwëhnana yëŵa le njinëgad.»

21 Ahawãary kat arac arëfal Yesu yeho, më ntehnëgëka: «Ahwëhn, yëdërye yiwu ten hnapu hafo Apa cëm tac do gë yiju rëfëlehnëndi.»

22 Yesu më ntëkwaka: «Tëfe do tavëryihni vësëm va mbañënihëhni vësëm vëlëŵ hni va.»

Yesu sël tëryëd

23 Tac Yesu më kayëk kulu sankaf hna do vërëfal vëlëŵu va më kayëntini. 24 Tan sël sankaf matëlehn lant hna, cëlënd hafo wavonkëlo wënka ña ñand tëmپ kulu ÿa. Wati rac Yesu wakwëd ndakëko. 25 Awa vërëfal va më tëhaniha nëgëtëniha ndekatëndëni: «Ahwëhn, pehëtëryifu! Cëm iña yeyinëk!»

26 Më ntëkwakëhni: «Soje ye ntakëku? Gante mbak kwëtahn hun ka!» Matëlehn, ñañëna sël ÿa gë wavonkëlo wënka ña, tëryalehn fop nkelehn yamah sankaf.

27 Vëhni fop pëmpëhnahnëkëhniwo më ntehnëdëni: «Mo ga ye awa aÿi asan? La sël ÿa gë wënka ña mawëhnëdëniha!»

Yesu njërëndëdhëhni vësan vëhwëhn wayine

28 Ante tëkëko Yesu hnë nkal vëvë Gadara hna, gë cape ñëntaŵ lant ña, vësan vëhi vële pëlaniho wayine më cahnini wayag hna njijëndëni pankëlëni. Nayëniho dūs, soje rac ahnë dëkëdïlohna mbok tëf nkaŵ tac. 29 Pëgwëlehnëni ndekandëni: «Ajë Wën, ye ye

yëbëlan fu? Ahorotehnëfu bi yijëru ani gë tëkahnënd wati kitiŋ ŋa?»

³⁰ Hara kore vampëhëmpëh ryavëdëho ŋawët toye. ³¹ Awa wayine ŋa më muntaniha Yesu aki: «Ge ñadu alafu, cañëtëryifu hnë vanj vampëhëmpëh!»

³² Më ntehnëkëhni: «Yiryin!» Më cahnënihëhni vësan vëhi va njini tënkënihëhni vampëhëmpëh va. Taŋ kore vampëhëmpëh na fop pëtalehnëhni vambëŋ kuŋ hna njini ntëbani lant hna do cëmëlehnëni fop. ³³ Vëhery vampëhëmpëh va njilehnëni g'igary fo g'ankol do gë le kwëtëdeni vampëhëmpëh hna pëyahnni fop le nuni ŷa do g'ile yehëhni vësan vële pëlaniho wayine va. ³⁴ Vahnë vëvë nkol va fop cahnëniho njini pankëlëni gë Yesu. Kobëri ga nuniha këlaniha cahn resiŷo lëw hni hna.

9

Yesu ale ye vorovoro njërënëd

¹ Ga matëk hnam Yesu më kayëk kulu sankaf hna do ntëmpëta nji g'inkol ntëwü. ² Ga tëkëk hnam vahnë më njinenëhnniŋa asan ale ye vorovoro hnë yala ndakëko. Yesu ga nuk ikwëtahn nte kwëhnani soŋe lëwü vële yojëkawo va, më ntehnëka aresa: «Duñërary, fatah mën! Tavëhnëmi wameh hu ŋa!»

³ Awa vëharaŋ sariya vëryampo më nahadëni: «Aÿi asan Wënu ŋa njewëd!»

⁴ Yesu njëtëko le nahadëni ŷa, më ntehnëkëhni: «Soŋe ye hwëhnarun viŋi vinahan vimeh? ⁵ Lehnuwã aÿi asan: “Wameh

hu ŋa tavëhnëmi”, ma: “Matëry do yasëry” ryampo bi ŷak hnëŋëk nësi hnë waŋi? ⁶ Awa ñadëfu ayëtu: Ajë Ahn'a kwëhna fanka nkal li tavëhna ahnë wameh.» Tac më ntehnëka asan ale yeho vorovoro ŷa: «Matëry, nufëry yala hu ŷa aŷënc gë ŷal hu!» ⁷ Asan a matëlehn nuf yala lëwü ŷa do mënc gë ŷalu. ⁸ Kore ŷa ga nuni watac, pëmpëhna hëniwo do cëmbëdënihaŷo Wënu ŋa soŋe le njeđakëhni vahnë va iŷi sifa wëka.

Matiye nkeđ arëfal Yesu

⁹ Yesu matëko hnam njind do nuhna asan ale wacik Matiye hnë biro le cosahnëde ŷatëtanke hna ntaŋako. Më ntehnëka: «Tëfe!» Matiye matëlehn do tëfëlehnënda. ¹⁰ Tac, Yesu gë vëřëfal vëlewü va roka tokëlandëniho tere Matiye hna gë vëřëf ŷatëtanke vëyabah do gë vëweh vëhawary. ¹¹ Wafarise wä ga nuni watac më ntehnëni hëni vëřëfal Yesu va: «Soŋe ye tokëntëde aharaŋ hun aŷi gë vëřëf ŷatëtanke vi do gë vëweh vi?»

¹² Yesu nkwëryëkëhniwo më ntehnëk: «Vëres va valëkëhni g'ayëřë, gena vële wok vëresëna. ¹³ Yiryin aŷëŋawu ile pëhnëtanëđ waŋi wanës Wën: “Ipëřëna ŋa fecehnëko, gena sadëha wusaŷ.”* Yëtëryin vëweh yijëbu wacu, gena vësatah.»

Yesu gë suŋ ŷa

¹⁴ Awa vëřëfalSan Ayary a më tëhaniha Yesu do tëyëniha: «Fuhnë gë wafarise wï njehëkëfu cuŋ iŋa, awa soŋe ye vëřëfal hu vi vësuŋëđina?»

* 9:13 9.13: Ose 6.6

15 Më ntëkwakëhni: «Naharun bi vële fayehnik ambënt va kodëni kwëhnani uyiwëhnah wati le nkelahnëni g'ale yëlëd a? Kodina nke watac! Bare wati yejêk ntihëtëndeniha ale yëlëd a; awa wati rac vërëfal mën va rëkëd cujëntëndeni.

16 «Ahnë kadëdina ankwëy pand kasëk, nte wok kwëyana ten, hn'ipand cër; ge gena umë, ankwëy pand kasëk inja, ge ndagik, kwëyad do citëd pand cër inja do hatëh ha njankëd d'us.

17 Tawëdëna fëna uñen kasëk hnë waryëpët wasër*; ge gena umë waryëpët wã tënkëd, përekad do uñen uña ndehëta. Bare uñen kasëk ña hnë waryëpët wëhasëk tawëde do koyëna ñoñ përekadina.»

Iyërën ares do g'ibëhnëndan aryag asankaf

18 Wati nte nësëndëhëhniwo Yesu wañi ña, asankaf wasëwif rëkiko, ndëkwëhn haryënkwlëwu do nteha: «Aryag mën a cëmëk tamëki; bare yij aÿaka do matëd.» 19 Yesu më matëni gë vërëfal vëlëwu va do tëfëlehnëniha asankaf arac.

20 Awa ga njidëni, asëval ale resëko njidëho sat kobëri hnë wabëhn pëhw gë waki, rëhakawo Yesu kamëhni do ñak wacëmët cud ntëwu ña 21 kabi ntehadëho: «Lakënde viÿi vilëwu vi fo ÿakakëndëbu, njërakëndëbu.»

22 Ante ñakëk ña Yesu më cahëtak do nteha: «Yawënary, aryag mën! Ikwëtahn hu ña

* 9:17 9.17 Waryëpët wasër: namu lëw hni hna umë tawahnëdëniho uñen ña.

njërënëki.» Do hnë wati rac dënk asëval a njërëko.

²³ Tac Yesu təkëko hnë tere asankaf wasëwif hna. Ga nukëhni vële yëwëd ge ahnë cëmëk va do gë vële yahnadëho va, ²⁴ më ntehnëk: «Cahnëryin hnani, fandag fi cëmëna, wakwëd fo ndakëk.» Bare njafañedënihawo. ²⁵ Ga canënihëhni kore ÿa g'ipër, Yesu tënkëko cery hna, pëlahna fandag fa vák ÿa do matëlehn. ²⁶ Wëkasëk watac campëko resiÿo hna fop.

Yesu vumëp vuki njërënëd

²⁷ Hnë wati nte matëko Yesu hnam njind ña, vumëp vuki rëfëlendëhawo ndekatëndëni: «Hey! Ajë David, kaÿëhnahnëryiÿi gë fuhnë!»

²⁸ Ga təkëk tere hna, vumëp va më tëhaniha do më tëyëkëhni: «Ntiyahneku bi kodëfu liwu ile rëyëdun ÿa?»

Më ntëkwaniha: «Ha, Aharaj.»

²⁹ Awa më ñakëkëhni vinkër va do ntehn: «Arafi Wënu ña mawëryahnu ile ÿadun ÿa kabi kwëtahnërunëho!» ³⁰ Do vinkër vidëw hni va kolëko nund. Tac më ñañënahnekëhni ntehnëhni: «Nëparyin dus, la aryampo tëfëlahna njëta wañi.» ³¹ Bare njiniho nësëndëni soñe Yesu ÿa hnë resiÿo rac hna fop.

Yesu njërënëdëha kumim

³² Wati le cahnëdëniho vumëp ña, Yesu njonëhnikawo kumim kabi yine fëlakawo. ³³ Yesu canënda tuñ yine ÿa, kumim rac pëgwëlehn nësënd. Kore ÿa fop

pëmpëhnahnëkëhniwo ðus do nësëndëni:
«Kobëri nulëfuhna ýi sifa iñë Isërayel li!»

³⁴ Bare wafarise wã ntehnëdëniho:
«Asankaf wayine ña yëdädëha aýi asan fanka
canahnëndëhni wanj wayine!»

Yesu kaýëhnahnëka gë kore ýa

³⁵ Hnë wati rac Yesu njidëho wahnaŵ gë
vankol hna fop; karanëdëhëhniwo vahnë va
vacery vacaliña vantëw hni hna, pëyahnëdëho
Wanës Wakasëk Naŵ ña do njërëndëhëhniwo
fop vëres gë vëreyah va. ³⁶ Kaýëhnahnëkawo
ðus gë wakore wade nufëho ña: mbëraniho
do cilëtaniho; nkeniho had wape wante wok
wahwëhnana ale heryëdëhëhni. ³⁷ Awa më
ntëhnëkëhni vërefal vëlëwu va: «Barëp roka
yabah yehëhna, bare vëryokuñ va vëyabëna.
³⁸ Awa muntaryina ahwëhn kaý a nkwënihni
vëhaŵary.»

10

Doku pëhw gë vëhi ýa

¹ Ga puk watac Yesu macëkëhniwo vërefal
pëhw gë vëhi vëlëwu va do njëdähni imëk
ntandënihëhni wayine do njërëndënihëhni
fop vëres va gë vëreyah va. ² Wëlin wamac
wadëw hni ña:

aryënkwëryënkw a umë ye Simo, nte wãcëde

Piyer g'aheryu Andëre
gë viju Sebede, Sak gë San

³ gë Filip
gë Barëtelemi
gë Toma

gë Matiye arëf ÿatëtanke ÿa
 gë Sak ajë Alëfe
 gë Tade;
⁴ gë Simo Ahahnëndak a
 gë Yuda Isëkariyot ale yedf aroka Yesu ÿa.

Ipay pëhw gë vëhi ña

⁵ Tac, Yesu payëkëhni doku vësan pëhw gë vëhi va, gë ÿi siyab: «Keharyin waresiÿo wale ntëdahnëni vële wok vëyena wasëwif va do nt'arëнку la inawñ dampo Samari hna, ⁶ bare yiryin gë cape ðulunda Isërayel vëhni vële ye had vupe vunte sëvëk. ⁷ Nkawñ hna, pëyahënëhni vahnë va Nawñ ambin ña tëhajëk, ⁸ yërënëryinëhni vëres va gë vëhwëhn ambiÿ per, matëndëryinëhni vësëm va, daryinëhni wayine ña. Kifo nuÿarun dawëluhna, wühnë fëna yëdahnëryin ki fo. ⁹ Nt'ayoyawu la uÿëc koryi ryampo; ¹⁰ nt'ayowu kufa soje uyas wã; la acudf akawary ma wapary wakawary, la ryoko, kabi aryokun a njëdäde le valëdëha ÿa.

¹¹ «Ge tëkërun hn'inawñ ma hn'ankol, yëkëlehnëryin bi mo fëhwëtak soje kacawñ do ñëwëryin ÿalu hna fo hafo awatu hnam. ¹² Ge tënkërun hnë tere dehnëryin: “Arabi yam ÿa nke gë wühnë.” ¹³ Ge vële lëdfëk hnë tere rac va kacanihu, arabi dëwara hun ña cël ÿal hni hna, ge gwër nuÿani nke. Ge gena umë, arabi idëwara hun ña mboka gë ÿalun. ¹⁴ Ge, hnë tere ma nkol hna fop, ñwëÿik kacafëluhna ma nëpayiluhna, kërënëryin hnam do ðankaryin ivëdf wapary hun ña. ¹⁵ Toña ÿa fëyadëmu: hnë

fac kiti hna, vēle lēdēk Sodom gē Gomor[☆] va vēyapēnanēdfena dus gē vēvē inji nkol ki.

¹⁶ «Nēparyin! Payēdfēmu had wape wante wok wayētēna ŷayah fagant waŷin. Awa titēnaryin do ahnēju. ¹⁷ Keharyinēhni vahnē va kabi kitiŷēdfēnihu do ntampēdfēnihu vacaliŷa vantēw̄ hni hna. ¹⁸ Njiryeryēderun haryēnk^w hnē waguverēner hna gē vēhnaw̄ hna soŷe lēmēn, wasefe mēn yedun haryēnk^w lēw̄ hni, vēhni gē wabulunda wadēw̄ hni ŷa. ¹⁹ Ge njiryeryirun vakitiŷa hna antē nkehahnahnu soŷe le hnēsēdfun ma gante tēfēka ahnēsu: wanēs wante rēfēka ahnēsu ŷa njēdfadēhu Wēnu ŷa wati rac. ²⁰ Ha, gena wuhnē rēkēdf ahnēsēndu, bare Iyir Rēm^un ŷa rēkēdf nēsēnd hnē wuhnē.

²¹ «Hnē wati rac, vēle vankēk rēm gē hnēm njēdfahnēlēdfēni soŷe ndaw̄ini; warēm w̄a koyēna ntidēnihēhni vutah vuntēw̄ hni va do vutah va ŷēw̄ēdfēnihēhni vēle hnagēkēhni va do ndaw̄ehnēdfēnihēhni. ²² Vahnē va fop ŷēw̄ēdfēnihu soŷe lēmēn. Bare ale ya^{w̄}ēnad hafo pu ŷa, Wēnu ŷa pehetēdfēha. ²³ Ge kēm fo ntiderun hn'inaw̄, garyeryin hn'ika^{w̄}ary. To^ŷa ŷa fēyadēmu: nkodun afēyahnēndu wanēs Wēnu ŷa hnē wahna^{w̄} wavē Isērayel hna fop hafo Ajē Ahn'a bokaj.

²⁴ «Fakaraŷ fante lēbēka aharaŷ alēw̄u gena do aryokuŷ ale lēbēka ale ndokuŷēhnēdf gena. ²⁵ Caŷēk ge fakaraŷ fa nke had aharaŷ alēw̄u ŷa do aryokuŷ a nke had ale ndokuŷēnd a. Ge

☆ **10:15** 10.15: Wapēgwala 18.1-19.38

asankaf tere ŷa Belësebul macëde, awa vëvë tere lëwu va fëna koyëna macëdeni!»

Ale rëfëka ntakëlëntëndehna

²⁶ «Gante-wo nke ka, ntë ntaku gë vahnë va. Fop le soŷik ŷa cowëtëde, do fop le ye sëvah ŷa njëtëde. ²⁷ Ile hnësëhnedëmu g'umëd ŷa, tëfëtaryin ge pacëk; ile ŷakëñakënderun ŷa, dekaryin yaŋ. ²⁸ Antë ntakuni vële ryawëd imbahn bare hara wahodina ndawëni ntaŷary ŋa; dakëryiŷuna Wënu ŋa umë ale hod ntab mbahn iŋa g'intawary iŋa per janáma hna. ²⁹ Gena bi nkwafeđeni vuñer vuki gë uýëc koryi ryampo? Bare la fëndampo hnë vutac yojëdina nkal li hara Wënu ŋa Rëm hun ŷa yëtëna. ³⁰ Ge ŷuhnë ye, la mul bë vankaf hun ŋi ndëkwëk. ³¹ Awa ntë ntaku: ŷuhnë lëbëkëhni nafa ŷa kore vuñer vuyabah!

³² «Ale-wo-le hnësëk bulunda hna ami hwëhnëka, nësëdefu ami fëna haryënkW Rëm mën le ye g'ambin ŷa ami hwëhnëka aýi; ³³ bare ale-wo-le hnësëk bulunda hna kwëhnëläwähna, nësëdefu ami fëna haryënkW Rëm mën le ye g'ambin ŷa kwëhnëläwähna.»

Gena yam bare uŷët

³⁴ «Ant'ahnahawu yam yiryeryibu duniŷa li: gena rac, uŷët ye. ³⁵ Wasaŋëdina ajë gë rëmu, aryag gë hnëmu, asëval gë hnëm asanu; ³⁶ do vëýëŷ ahnë va, vëvë tere lëwu va dënk yed.

³⁷ «Awa ale ŷahnëka rëmu ma hnëmu hafo lëbiwu ami, ahnë arac gena gwër nke arëfal mën; ale ŷahnëka aju ma aryagu hafo lëbiwu,

ahnë arac gena gwër soŋe lëmën ŷa. ³⁸ Ale wok maŵana tēfēndo hafo paki cēm hna kērēwa gena gwër nke arēfal mēn. ³⁹ Ale ŷad ŷi dūniŷa ŷi cēmēd, bare ale wok kwētahnēna nēf ŷi dūniŷa, soŋe lēmën ŷa, nkoryaryēd ntaŵary dēŵu ŋa hafo arayan hna.»

Icos

⁴⁰ «Ale-wo-le hacaku ŷa kacako; ale-wo-le hacako ŷa kacaka ale fayiko ŷa. ⁴¹ Ale-wo-le hacaka kila Wēn kabi kila ye, nuŷad icos nte kwētēhnik kila ŷa; do ale hacaka asatah a kabi asatah ye, nuŷad icos nte kwētēhnik asatah ŋa. ⁴² Toŋa ŷa fēyadēmu: ale yēdaka la wēnka wayamah fo ale ŷak vak hnē vērēfal mēn hna kabi arēfal mēn ye nuŷad icos dēŵu ŋa.»

11

Vēfayik San Ayary a

¹ Ante puhnako Yesu siyab vērēfal pēhw gē vēhi vēlēŵu ŋa, njiko soŋe karanēhni vahnē va do nēsēhnēhni wanēs Wēnu ŋa vankol vambē hnam hna. ² San Ayary a, nte woko le cēdiko hna, nkwēryēko le ntidēho Kēris ŷa. Awa mē payēkēhni vēryampo hnē vērēfal vēlēŵu hna ³ tēyeryina Yesu: «Arēhnayik ale ŷad njija bi yeru ma ahaŵary rēfēkēfu hnapēfu?»

⁴ Yesu mē ntēkwakēhni: «Yiryin afēyawuna San ile wēryēdun do g'ile hnuḍun ŷa: ⁵ vumēp va nudēni, vēle radēd va gona tadēndēni, vēhwēhn ambiŷ va yēr ŋa njērēndēni, vēryēŋēnkah va nkwēryēdēni, vēsēm va bēhn ŋa mbēhnēndanēdēni do Wanēs Wakasēk ŋa

pëyadëni vëhaÿëhnah va. ⁶ Mbetak ale wod tavëna ikwëtahn dëmën ña!»

⁷ Ante njini vërëfal San ña, Yesu më nësëndëhëhni kore ÿa soÿe San ntehnënd: «Ye yirunëho ayëkiwu wula hna? Ale wok kwëhnana nafa had idël bë tëfary sën nte ñënkëlend sël bi? ⁸ Awa ye yirunëho ayëkiwu? Ale sudak viÿi viwamah bi? Vële sudaf viÿi viwamah va vacery vëhnaÿ hna nkeni. ⁹ Awa, ye lë yirunëho ayëkiwu? Kila bi? Ha, ntehnëdëmu ntëbik dënk kila. ¹⁰ Soÿe San nësëd Vikerëh va ante ntehnëko Wënu ña: “Cañëtëryidëfuhä afay mën a haryënkwa hu pëhwëtëhni nkaÿ ña.”[✠] ¹¹ Toña ÿa fëyadëmu: kobëri nagina ale lëbëka San Ayary a; bare ale ÿak mbak nafa Nawÿ ambin hna umë lëbëka San. ¹² Kobëri wati nte pëyahnëdëho San wanës Wënu ña hafo gaki, ale-wo-le ntid fere fop tënkahn Inaÿ Ambin hna; vële varikaÿëk va fo hamënad soÿe tënkëni. ¹³ Wakila ña fop pëyahnëni Nawÿ Wënu ña. Sariya Moyis ÿa fëna pëyahnëk. Tac San fëna pëyahnëko. ¹⁴ Do ge ñadun aÿawÿu, San ye Eli, asan ale ntehnëniho wakila mbokajëd ña. ¹⁵ Nëparyin dus, ge kwëhnarun vanëf awëryahnu!»

¹⁶ Yesu më mbok ntehnëk: «Mo hodëfu wëntëndëlehnëwëhni vëÿi vahnë? Vutah vunte lañak le nëhëdëni mëntëlëni, vundampo ndekahnatëndënihëhni vuñëntaÿ va: ¹⁷ “Njëwëhnirun hnëÿ sampace, gaÿëluhna sampace! Njëwëhnirun hnëÿ wakwëÿ, gaÿëluhna wakwëÿ!” ¹⁸ San njijëko,

✠ **11:10** 11.10: Malasi 3.1

tokëdilohna roka fëren, cedilohna uñen do vahnë va caḡahnëliwohna, ntehnëdëniho soḡe umë: “Yine fëlaka!” ¹⁹ Tac Ajë Ahn'a njijëk, tokëd, ced do ntehnëdëniho soḡe umë: “Yëkëryina aÿi asan, roka gë use ñen fo nahad, do lawo vëref ÿatëtanke ye do gë vëwen!” Bare vële rëfëk uyët va njavëtëdëni Wënu ḡa catëk.»

Vankol vante wëÿëk vëhwëtahnedina

²⁰ Awa Yesu pëḡwëlehn ḡañënahndëhni vahnë vëvë vankol vante ñako ntihahn vifëmpëhnahnah viyabah vilëwu va, kabi hnam vëwëcëtëlohn vankeya vantëw hni va. Më ntehnëk: ²¹ «Meku wuhnë vëvë nkol mbë Korasin gë mbë Betësayida vi! Ýal hun hna ntik Wënu ḡa viÿë vifëmpëhnahnah va gena Tir gë Sidon.✧ Ge hnam ntikënd viÿë virac, vëvë hnam vi mbiÿëk ga nkwëcëtakëndëni vankeya vantëw hni va. Cudakëndëni viÿi icëm do nëvakëndëni ibëhn vimbahn hna tufëhnahnëni gante njiwëhnëni ka soḡe ile ntidëniho kobëri ḡa. ²² Soḡe umë fëyadëmu, fac kiti hna vëvë Tir gë Sidon vëyapënanëhnëdëna dūs gë wuhnë ki. ²³ Wuhnë vëvë Kaperënaÿum ntiyahneku bi njihnëderun hafo ambin hn'ani? Gedina koyëna. Ñoyëderun hafo janáma hna. Ge vifëmpëhnahnah vile liyik ýal hun va Sodom✧ ntikënde, naw tac nkokënd hafo dol. ²⁴ Soḡe umë fëyadëmu, fac kiti hna vahnë vëvë Sodom va vëyapënanëhnëdëna gë wuhnë ki.»

Iyinëga paryi ḡa

✧ **11:21** 11.21: Esayi 23.1-18 ✧ **11:23** 11.23: Wapëḡwala 19.24-27

²⁵ Wati rac, Yesu ntehnëko: «Apa, Ahwëhn ambin g'inkal, camehnëmi gante njëtëndanëruhëhni vële ye had vutah ile sowëntuhëhni vëhwëhn hakili g'uyët. ²⁶ Ha, Apa, ntiru koyëna kabi irac y'adu.»

²⁷ Yesu më mbok ntehnëk: «Rëm mën y'a njëdako fop. Ahnë yëtëlohna ami, Aj'a, ge gena Rëm mën y'a. Ahnë yëtëlahna Rëm mën y'a ge gena ami, Aju y'a do vahnë vële rëhnabu rufëwëhni Rëm mën va.»

²⁸ «Yijën y'al mën hna w'uhnë fop vële ntënëk idib vi do njëdädëmu ntawëla na. ²⁹ Nufëryin sug lëmën y'a yanëndu, koyëna nujadun yam y'a soje wala'wary hun hna dënk. Dakëla yentiwu do nta'wary inja pacëko. ³⁰ Sug le lehnëmu ahnufu yi dakëna ndibi do idib nte yëdädëmu na dënëna.»

12

Yesu gë fac ntawëla

¹ Ga mbiyëk toye, Yesu gë vërefal vëlëwu va hnë wëhaÿ vantimp ndëcëdadëniho fac ntawëla. Vërefal va inte yokëhniwo; pëgwëlehnëni nkubëndëni vantimp va do cemëndëni.

² Wafarise wëryampo, ga nuni watac, më ntehnëniha Yesu: «Yëkëry, vërefal hu va ile nkok ma'wëryana sariya fu hnë fac ntawëla hna ntidëni!»

³ Yesu më ntëkwakëhni: «Karañëluhna bi ile ntiko David umë dënk gë vërefëlëntawu va hnë fac ryampo nte njokëhniwo inte na? ⁴ Tënkëko cery Wën hna, nuf mburu nte kwëtëhniko

Wënu ña, do tokëni umë gë vërëfëlëntaŵu; hara, sariya fu ÿa maŵëryanëlëhniwohna tokëni: vësëna wasadëha fo maŵëryanëko. ⁵ Ma karanjëluhna bi ile kerëko Moyis ÿa: la hnë fac ntaŵëla hna, vësëna wasadëha ndokunjëdëniho Cery Wën Cankaf hna? Koyëna vëlënëndëfilohna sariya ntaŵëla ña, bare ahnë dehnëlëhniwohna menëni? ⁶ Awa, paryi pëyađëmu: nkehëhna hnani ile lëbëk Cery Wën Cankaf ñi! ⁷ Gena bi Wënu ña lehnëk Vikerëh hna: “Ipërëna ña fecehnëko, gena sadëha wusaŵ?”[☆] Ge paryi njëtakëndun ile pëhnëtanëd ÿa, kitiñakëndilunihna vële wok vëŵenëna. ⁸ Yëtëryin, Ajë Ahn'a umë ye Ahwëhn fac ntaŵëla ña.»

Iyërën ale cëmëk vák

⁹ Yesu matëko hnam nji hnë caliña ntëŵ hni hna. ¹⁰ Nkeho hnam asan ale cëmëko vák. Wafarise ŵa ñadëniho nuŷani ile pëyahnëdëni menëk Yesu pëlahni; soñe rac më tëyëniha: «Sariya fu ÿa maŵëryak bi njërëni ahnë hnë fac ntaŵëla?»

¹¹ Yesu më ntëkwakëhni: «Ge aryampo hnë ŵuhnë, kwëhnaka ife ryampo fo do ife rac ntëba hnë hatëh hatëŵah hnë fac ntaŵëla hna, yidina bi ntabëtehn? ¹² Do, ahnë yabëlahna bi đus nafa ntëbi ife? Awa, sariya fu ÿa maŵëryak ntinëhni ahnë ifërën hnë fac ntaŵëla hna.» ¹³ Awa Yesu më ntehnëka asan a: «Yeli vák hu ÿi.» Umë njelëk do mbokalehna fërën fo gë ÿëntaŵ ka.

[☆] **12:7** 12.7: Ose 6.6

14 Tac, wafarise wã cahnëlehnëni nësëlini bi hak ntidëni ndawëhnahnëniha Yesu.

Aryokuŋ ale tëhnaŋ Wën

15 Awa, Yesu, ga njëtak ile ñadëniho ntini wafarise wã, më kërënak hnam do kore sankaf rëfëlehnëkaŋo. Njërënekëhniŋo vëres va fop, 16 bare ñañënahnekëhniwo ntehnëhni antë pëyahñëni bi mo ye. 17 Koyëna nkeho ntiyahn wanës wante nësëko Wënu ña hnë wës kila le waciko Esayi ÿa:

18 «Wëliho aryokuŋëhn mën ale rëhnaŋu ÿa, ale ÿadëfu ðus.

Umë fëbënëðëfu iyir mën ña do pëyadëhëhni wayamani ña gante ntidëfu ka catahnëni.

19 Konkëntëðëna g'ahnë, ðëkaðina, nësëðina soŋe tufëhnahn.

20 Pakacëðina hn'ile fëgwëk wubëð; ðipehnëðina lampu le wok pëtëðina ðus. Koyëna rëkëð ntind hafo urumpak wã pu;

21 do wabulunda ñi fop umë tamahnëðëni.»

Yesu gë Belësebul

22 Fac ryampo, Yesu njonëhniŋikawo asan ale wëpëko do wok kodina nës kabi yine fëlakawo. Yesu njërënekawo asan arac, hafo nund do nësënd. 23 Kore ÿa pëmpëhnahnëkëhniwo do fop ntehnëðëniho: «Aÿi gena bi Ajë David ale hnapëðëho ÿa?»

24 Wafarise wã ga nkwëryëni, më ntehnëni: «Aÿi asan ntadëhëhni wayine ña, kabi Belësebul asankaf wayine ÿa yëðadëha fanka ntadëndahnëhni!»

25 Bare Yesu njëtëko nahan dëw̃ hni ɲa, awa më ntehnëkëhni: «Ge vële vankëk inaw̃ mëtëdëni vëhni fo, naw̃ tac campëd, do ge vële vankëk ankol ma tere fëna mëtëdëni, ankol tac ma tere rac campëd. 26 Do ge Sintani ntađ le kwëhnëk umë ŷa dënk, umë fo wëtëryad; awa ucankaf ntëwu ɲa hak kod nko kahn? 27 Ntehnërun ntađëfuhëhni wayine ɲa kabi Belësebul yëdako imëk iɲa; vëřëfal hun vi lë, mo yëđakëhni imëk ntahahnëndënihëhni? Tufahnëdëni vëhni dënk kwëhnaluhna toña! 28 Bare ge g'Iyir Wënu ɲa ntađëfuhëhni wayine ɲi, umë tufahnëd Inaw̃ Wënu ɲa tëkik ŷal hun hna.

29 «Ahnë kodina tënk hnë tere asan ahwëhn fanka do nuf hnapul lëwu ŷa, ge ñabëlahna ten asan arac; bare ge ñabëka kod nuf le-wo-le tere lëwu hna.

30 «Ale wok gentina gë ami ŷa aŷëw̃ mën ye; do ale wok demadilohna varëpëwëhni vahnë va campehnëdëhëhni. 31 Soɲe umë ye pëyadëmu: vahnë va kode tavëhnini soɲe wameh-wo do soɲe wayëw̃ wante njewëniha Wënu ɲa; bare ale yewëk Iyir Ipacah iɲa tavëhnëdëna. 32 Do fëna, ale-wo-le hnësëd wanës wameh soɲe mën, Ajë Ahn'a, kode tavëhni; bare ge ahnë nësëk wanës wameh soɲe Iyir Ipacah iɲa tavëhnëdëna hnë đuniŷa vë gaki ŷi gë vë le yejëk per.»

Atëh g'ile ntëwëd

33 «Atëh pëřen wadëwëł wapëřen ntëwëd do atëh meh wadëwëł wameh ntëwëd. Atëh ɲa wadëwëł wante ntëwëk ɲa njavëtahnedë. 34 Wuhnë wafarise w̃i, njapërun had walën! Hak

koḏun ahnēsēndu viyē viferēn do hara merun? Wēs ŷa ile fēbēk ntaŵary ŷa nēsēd. ³⁵ Ahnē afērēn a viyē viferēn vile fēbēka ntaŵary dēwu va canēd; ahnē aŵeh a viyē viŵeh vile fēbēka ntaŵary dēwu va canēd. ³⁶ Pēyadēmu: fac kiti hna, vahnē va njavētēdēni tase Wēnu ŋa fop wanēs wakwēhn nafa kēm wante nēsēdēniho ŋa. ³⁷ Yētēry, gē wanēs wante hnēsēru ŋa kitiŋēdēhi Wēnu ŋa do pēyahnēd ge menēru ma menēlihna.»

Itēy dahēse

³⁸ Awa vēharan sariya vēryampo do gē wafarise wēryampo mē ntehnēniha Yesu: «Aharan, ŋadēfun alinēhnēfu hnufu dahēse fēmpēhnahnah.»

³⁹ Yesu mē ntēkwakēhni gē aŋi nēsa: «Vahnē vēle ye vēŵeh do wok vēhahnēndana soŋe Wēn vi, dahēse tēyēdēni, bare sifa dahēse le yehawo kila le ŵaciko Yonas[☆] ŷi fo nuŷadēni. ⁴⁰ Ndampo fo nke gante ndakēko Yonas wafac warar hn'idonk igis cankaf ki, koyēna ndakēd Ajē Ahn'a fēna wafac warar bambery nkal hna tac mbēhnēd. ⁴¹ Fac kitiŋ hna vēvē Niniv va nkentēdēni gē vēvē gaki vi, do tufahnēdēni vahnē vēvē gaki vi ntētēni. Vēvē Niniv va vēhni nkwēcētani vankeya va ante nkwēryēniho wanēs Yonas ŋa do nkehēhna hnani ale lēbēka Yonas bare ŵuhnē gwēcētaluhna vankeya va. ⁴² Do fēna, fac le kitiŋēdēhēhni Wēnu ŋa vahnē va, asēval ale hnawēko hn'inkal Saba nkentēde gē vahnē vēvē gaki vi, do tufahnēd vahnē vēvē

[☆] **12:39** 12.39: Yonas 2.1

gaki vi ntëntëni. Umë le tēkwik nkal hna matik njij nëpa usery Salomo* w̃a do nkehēhna hnani ale lēbēka Salomo bare nēpadilunahna!

Iboka yine

⁴³ «Ge yine ntayik hnē ahnē, le nkeho cery ntēw̃u hna, njid̃ njasēlehnēnd wēwac wahankah hna njēkēlehnēnd hn'ile ñēw̃ēd̃. Ge nuḡana, ntehnad̃: ⁴⁴ “Mbokađēfu cery mēn hn'ile matibu hna.” Awa njid̃ tēkata asan a had cery nte facik, fēhw̃etik hafo njiv. ⁴⁵ Taḡ njid̃ njojēhni wayine ntaw̃u mbēd̃ gē waki wante lēbēka wayap, njijēni ñēw̃ēni hnam. Tac horot ahnē arac ḡa ntēbēde gē kobēri ka. Do koyēna fēna nkeđ soḡe vahnē vēw̃eh vēvē dol vi.»

Hnēmu gē vēheryu Yesu

⁴⁶ Nkoko nēsēhnēndēhni kore ḡa, ante tēkiniho hnēmu gē vēheryu ḡa. G'ipēr ñēw̃ēniho do ñadēniho nēsēhnēniha. ⁴⁷ Ahnē mē ntehnēka Yesu: «Nēpary, hnēmuh gē vēhery hu pēr hna ñēw̃ēni do ñadēni nēsēhnēnihi.»

⁴⁸ Yesu mē ntēkwaka ahnē arac: «Mo ye hnēm mēn ḡa do gē vēhery mēn va?» ⁴⁹ Tac mē tufakēhni kore le yeho hnam ḡa do ntehn: «Yēkēryin, hnēm mēn ḡa gē vēhery mēn va ani nkeni. ⁵⁰ Vēle lid̃ le ñad̃ Wēn le ye g'ambin ḡa vēhni ye vēhery mēn va gē hnēm mēn ḡa.»

* **12:42** 12.42 Salomo aju David yeho, ahnaḡ Isērayel had rēmu. Umē vēryehněko Cery Wēn Cankaf ḡa do njētiko soḡe yasery ḡalēw̃u ḡa (1 Vēhnaḡ 6; 1 Vēhnaḡ 5.9-14).

13

Uhnës uryindaryindan soje ahnad' uhnëda

¹ Fac rac, Yesu cahnëko tere hna nji ntaña tēfary lant hna soje karanj vahnë. ² Kore sankaf varēpēlēko caharaḅ lēwu, hafo kay hnë kulu do ntaña. Kore ŷa tēfary lant hna kahnëniho. ³ Viŷë viyabāh nēsēndēhēhniwo gē wahnēs wadīndaryindan ntehnēndēhni: «Fac ryampo asan yiko hnë kaŷ dēwu hna ipahn uhnēda. ⁴ Ga pahnēd, waṅēc wēdampo nkaŵ hna njoko: wusēry mē njini kohnēni fop. ⁵ Wēdampo nkal kwēhn wēraka njoko le nkok yabēna inkal. Waṅēc ṅa pēhnēlehn taṅ kabi nkal iṅa tēwēlohna. ⁶ Ulav ŵa ga njakēk pēdēlehn wayor ṅa: kankēlehn kabi kwēhnalohna vēnkahn. ⁷ Waṅēc wēdampo wadēmpēhn njoko. Wadēmpēhn ṅa naŷēko ndawēlehn hnēda ŵa. ⁸ Bare waṅēc wēdampo nkal pērēn hna njoko do nkeho hnë watac wadē lēwēko: wēdampo waṅēc keme (100) ntēwēko, waṅēntaŵ ṅa wafēhw mbēd gē ryaw (60) do wakaŵary kat wafēhw warar (30).» ⁹ Yesu mē nkwēnēk: «Nēparyin dūs, ge kwēhnarun vanēf awēryahnu!»

Soje ye nēsēd' Yesu gē wahnēs wadīndaryindan

¹⁰ Awa vērēfal va tēhalehnēniha Yesu do tēyēniha: «Soje ye hnēsēnduhēhni gē wahnēs wadīndaryindan?»

¹¹ Mē ntēkwakēhni: «Ŵuhnē njēdayirun ayētu viŷë vivē Naŵ ambin hna le soŵak, bare vēhni vēyēdayina. ¹² Ale wēryēk wapacēk

a nkwënhënde uyët wã, do kobëdëha; bare ale wok gwëryëna ýa tebëde la ile njëtëk ýa.* ¹³ Wëlin soje ile hnësëhndëbuhëhni gë wahnës wadindaryindan: Njëkëdëni hara vëhnudina do nkwëryëdëni hara vëyëtëdina.

¹⁴ Koyëna ile nësëko Wënu ña hnë wës kila Esayi ýa ntiyaď hnë vëhni:

«“Nkwëryëďfun đus, bare yëtëďiluhna; njëkëďfun đus, bare nudiluhna.

¹⁵ Iyi bulunda kambënëni vankaf va soje antë nkwëryëdëni;

ciyani vanëf va do ndëmëni,

soje vanëf vantëw hni va antë nkwëryënd

do antë vinkër vidëw hni va nund,

wahakili walëw hni wã antë njëtënd;

më nkoni vëwëcëtaďina vankeya vantëw hni va soje yërënahñëwëhni.”

¹⁶ Mbetarun wuhnë kabi vinkër hun va nud do vanëf hun va nkwëryëď! ¹⁷ Paryi pëyaďëmu:

wakila wayabah gë vësatah vëhařary vëyabah va ñaďëniho nuni do nkwëryëni ile hnuďun do wëryëďun ýi, bare vëhnulohna do vëwëryëlohna fëna.»

Gabahn uhnës uryindaryindan ahnaď uhnëďa

¹⁸ Yesu më mbok ntehn: «Awa wuhnë, nëparyin ile pëhnëtanëk uwi hnës uryindaryindan ahnaď uhnëďa wã. ¹⁹ Vële wëryëď ga nësëde soje nař do vëyëtëna

* **13:12** 13.12 Ale wëryëk wapacëk a nkwënhënde uyët wã, do kobëdëha; bare ale wok gwëryëna ýa tebëde la le njëtëk ýa. Kode nkwëryi fëna: Ale hwëhnaď iñë ýa nkwënhënde, do kobëdëha; bare ale wok kwëhnana iñë ýa tebëde la le liyahnëka tëk nuřa ýa.

bi ye nēsēd, had tēfary nkaŵ nkeni le njod uhnēda hna: Sintani njijēd teba fop ile fahnik walawāry walēŵ hni ŷa. ²⁰ Vēryampo had nkal kwēhn wēraka nkeni le njod uhnēda hna: nkwēryēdēni wanēs ŋa tuŋ maŵēdēni taŋ g'uhnatah. ²¹ Bare vēravēdina kwēhna vēnkahn hnē vēhni, ikwētahn dēŵ hni ŋa bēyēdina. Awa ge ryēñah ŵa tēkēhnikēhni ma ge mbērehnini soŋe wanēs Wēnu ŋa, tavēdēni taŋ kwētahn dēŵ hni ŋa. ²² Vēhaŵary kat had hn'ile nke wadēmpēhn nkeni: nkwēryēdēni wanēs ŋa, bare nahan iŷi duniŷa ŋa do gē wēbal soŋe hnapul ŷa ndawēd wanēs ŋa, do ñoñ yojēdina ifērēn hnē vēhni. ²³ Bare vēryampo had inkal pērēn nkeni: nkwēryēdēni wanēs ŋa do njētēdēni ile pēhnētanēd ŷa; watac yojēk ifērēn hnē vēhni had vatēh vante lēŵēko vēndampo keme (100), vañēntaŵ wafēhw mbēd gē ryaw (60) do vakaŵary kat wafēhw warar (30).»

Uhnēs uryindaryindan soŋe idēl meh

²⁴ Yesu nēsēhnēkēhniwo uhnēs uryindaryindan haŵary: «Naŵ ambin ŋa gē ŷin mēntēlēni: ahnē hnadēko uhnēda fērēn kaŷ dēŵu hna. ²⁵ Umēd ndampo, wati nte ndakēniho vahnē fop ŋa, ale ŷēŵēka ahwēhn kaŷ tac a mē njijēk naf idēl meh hn'ikaŷ tac, njilehn. ²⁶ Ga pēhnēk uhnēda ŵa do ntēŵ, dēl meh iŋa fēna cahnētiko.

²⁷ «Vēryokuŋ ahwēhn kaŷ va njilehnēni ntehnēniha: “Ahwēhn, gena bi uhnēda fērēn

hnaďferuho kaŷ hu hna? Awa ne matik idel meh inji?"

²⁸ «Mē ntēkwakēhni: "Aŷeŷ mēn lik rac."

«Vēryokun va mē tēyēniha: "Awa, űadu bi yifu lihētēfu dēl meh inji?"

²⁹ «Mē ntēkwakēhni: "Hali, ge ntihētēdun dakēna ayēcaryu uhnēda ŵa. ³⁰ Tavēryin, naŷēlahnēni hafo uhác hna. Hnē wati rac, ntehnēďēfuhēhni vēhác va ntihētēni ten dēl meh űi do űabēni wavap wavap soűe pēďi, tac ndanēni roka ŷa ndank mēn hna."»

Uhnēs uryindaryindan uŷēc mutarēd

³¹ Yesu nēsēhnēkēhniwo uhnēs uryindaryindan haŵary kat: «Naŷ ambin űa g'uŷēc atēh mutarēd mēntēlēni, ule nufēk ahnē pahnēk hnē sarēďiű lēŵu hna. ³² Uŷēc rac ŷak vak waűēc hna fop; bare ge pēhnēk, urac ŷak hnaŷēk vatēh vamb sarēďiű hna fop: naŷēď hafo gwēr kofahnēni wusēry ŵa hnē wahnī walēŵu hna.»

Uhnēs uryindaryindan levir

³³ Yesu nēsēhnēkēhniwo uhnēs uryindaryindan haŵary: «Naŷ ambin űa mēntēlēni gē levir le nufēk asēval nēgw gē upih yabah, tac cis fop.»

Soűe ye nēsēď Yesu gē wahnēs waďindaryindan

³⁴ Yesu gē wahnēs waďindaryindan nēsēndēhēhniwo kore ŷa watac fop; nēsēndilēhniwohna hara wahnēs waďindaryindan gentina. ³⁵ Koyēna ntiyako wanēs wante nēsēko kila ŷa:

«Gë wahnës wafindaryindan rëkëdëfu hnësëndu, do pëyahnedëfu viyë vile soŵik kobëri ante ntiyiko duniya ña.»

Gabahn uhnës uryindaryindan dël meh

³⁶ Awa Yesu tavëkëhniwo kore ya nji gë tere. Vërefal vëlëwu va më tëhaniha do tëyëniha: «Gabëryifu uhnës uryindaryindan idël meh mbë kaỹ ñi.»

³⁷ Yesu më ntëkwakëhni aki: «Ale hnadëd uhnëda fërën wã, Ajë Ahn'a yeho; ³⁸ kaỹ ña duniya yi ye; uhnëda fërën wã vële ye Naŵ Wënu va ye; dël meh ña vëhni ye vële kwëhnëk Sintani va; ³⁹ ayeŵ ale hnadëd dël meh ña Sintani ye; uhác wã, wapuya duniya ña ye; do vëhác va wamëleka ña ye.

⁴⁰ «Gante ntihetëde idël meh do ntabi hnë hwëdëh ki, koyëna ntideni vëwen va wapuya duniya hna. ⁴¹ Ajë Ahn'a payidëhëhni wamëleka wadëwu ña, ntihetëdënihëhni Naŵ dëwu hna fop vële sanëkëhni vëyënta hni hn'ikwëtahn va do gë fop vële wok vëwawëhnedilahna Wënu ña, ⁴² do ntabëdënihëhni hnë hwëdëh hucankaf janáma hna; hnam rëkëd kondëni do cemëlehnandëni wabeñ ña. ⁴³ Bare, vësatah va rëkëdëni pëtëndëni had lepera hnë Naŵ Rëm lëw hni hna. Nëparyin dus, ge kwëhnarun vanëf awëryahnu!»

Uhnës uryindaryindan soŵik

⁴⁴ Yesu më mbok ntehn: «Naŵ ambin ña gë hnapul le soŵik hn'ikaỹ mëntëlëni. Ge ahnë nuk hnapul rac cowëd g'ahaŵary. Natëdëha hafo nji

nkwaf fop ile kwëhnaƙ ƚa do mbokaj ntaŵ ƙaƚ tac.

⁴⁵ «Do fëna Naŵ ambin ŋa gë sanikona wamah le yëkëlehnëd awaf mëntëlëni. ⁴⁶ Ge nuk uryampo ule hwëhnaƙ nafa ntëbi sanu, nƚid nkwaƚ fop le kwëhnaƙ ƚa do mbokaj ntaŵ sanikona rac.»

Uhnës uryindaryindan waryey wale pëlahnëdëni wuwis

⁴⁷ Yesu më mbok ntehn: «Naŵ ambin ŋa gë ƚin mëntëlëni fëna: waryeyët loŋëde hnë lant do fëladëhëhni sifa wuwis-wo. ⁴⁸ Ge pëbëni wuwis ŵa vëfëla va ndodëni gë vambëŋ lant, tac ntaŋani tahnënihëhni: wufërën ŵa hnë ƙankel kwëtëdënihëhni do ntoŋënihëhni wule wok wahwëhnana nafa ŵa. ⁴⁹ Koyëna nƙeƚ wapuya duniƚa ŋa: wamëleka ŋa nƚijëdëni pitëndëlehnënihëhni vëwën va gë vësatah va. ⁵⁰ Vëwën va hnë hwëdëh hucankaf janáma hna ntoŋëdënihëhni; hnam rëƙëƚ ƙondëni do cemëlehnandëni wabeñ ŋa.»

Uhnës uryindaryindan hasëƙ gë sër

⁵¹ Yesu tëyëƙëhniwo: «Nƙwëryërun bi waŋi fop?»

Më ntëƙwaniha: «Ha».

⁵² Awa më ntehnëƙëhni: «Koyëna nƙeƚ ge aharan sariya nƙe fëna arëfal Naŵ ambin ŋa. Ahnë arac mëntëlëni g'ahwëhn hnapul ale hnufid hnë hnapul lëwü hna vihasëƙ gë visër.»

Vëvë Nasaret va vëhwëtahnëlahna Yesu

⁵³ Ga puhnaƙ Yesu nanta waƚi wahnës waƚindaryindan ŵa, më nƚik ⁵⁴ hnë naŵ nte

naŷahnëko hna. Pëgwëlehn karaŷëndëhni caliŷa mbë hnam hna do fop vēle yeho hnam va pëmpëhnahnëkëhniwo dus. Ntehnëdëniho: «Ne nufik uŷi uyët? Hak kolahnëk ntind viŷë vifëmpëhnahnah? ⁵⁵ Gena bi umë ye fatah afak vacery ŷa? Gena bi Mari ye hnëmu ŷa? Sak gë Yosef gë Simo do gë Yudf gena bi vēhni ye vēheryu va? ⁵⁶ Do vēheryu vēsëval va gena bi fop ŷal fu li nkeni? Ne nufik awa ŷin fop?» ⁵⁷ Do rac ŷemaŷehnëkëhniwo soŷe kwëtahnëniha.

Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Kila ntënënik gante-wo-gante fare gena hn'ile nagik hna do kas tere lëŷu hna.»

⁵⁸ Awa Yesu toye fo ntiko hnam vifëmpëhnahnah va kabi vēhwëtahnëlawohna.

14

Icëm San Ayary a

¹ Hnë yamani rac, Erodf, nte hnaŷëko Galile ŷa, nkwëryëko ga nësëde soŷe Yesu ŷa. ² Më ntehnëkëhni vēryokuŷ vēlëŷu va: «San Ayary a ye: mbëhnik! Soŷe umë kwëhnahnëk fanka ntihahnënd viŷë vifëmpëhnahnah.»

³ Erodf nësëko koyëna kabi umë lehnëko pëlayi San, ŷabi, cëdi do ndaŷehna. Wëlin itëfëta icëm San Ayary a: Erodf cëdehnahnëkawo soŷe Erodiyadf asëvalu Filip, aheryu ŷa. ⁴ Ntiko koyëna kabi nëlëkawo gë Erodiyadf do San ntehnëdëhawo: «Sariya ŷa maŷëryana aŷëla asëval ahery hu ŷa!» ⁵ Erodf ñadëho ndaŷehna San, fare nkehahnahnëkawo gë bulunda ŷa, kabi vēhni fop kila ntinihawo San. ⁶ Koyëna

nkeho hafo fac le nagahniko Erođ ŷa mbok tēkik, aryagu Erodiyad nkaŵēđēho haryēnkŵ vēle fayehniko hna. Erođ nēņēkawo đus ⁷ hafo ntēkēhna ntehn njēdadēha fop le tēyēđēha ŷa. ⁸ Gē siyab hnēmu ha mē ntehnēka: «Yēđarye ankaf San Ayary a hnē fēđa mpan!» ⁹ Ahnaŵ a Erođ njamēlehn; bare soņe idēk dēŵu tase vēfay vēlēŵu ņa, mē ntehnēk njēđayi le tēyēk ŷa. ¹⁰ Payehnelehn ntēpētiji nkaf San ņa kaso hna. ¹¹ Mē yojik ifēđa hna njēđayi fandag fa, do umē njēđahna hnēmu. ¹² Tac, vērēfal San va mē njini nufēni ņas iņa mbañēni; tac njilehnēni pēyaniha Yesu ile liyak ŷa.

Yesu vēsan wawuli mbēđ ndavēđ

¹³ Yesu ga nkwēryēk waņi wakasēk, mē matēni hnam gē vērēfal vēlēŵu va, kayēni kulu hna, njini minēhni fo le njirēk. Bare vahnē va njētaniho, awa mē cahnēni vankol vantēŵ hni hna tēfēlehnēniha gē wapary ņa fo. ¹⁴ Ga cēlēk Yesu kulu hna, nutēhni kore sankaf rac, kayēhnahnēkawo đus gē vahnē vērac do pēgwēlehn njērēnēndēhni vēle resēko va.

¹⁵ G'anēka ga vērēfal vēlēŵu va mē tēhaniha ntehnēniha: «Mēđēk do hnani fēk fo ye. Koyaryihni vēyi vahnē njini vankol hna ntēŵani ile tokēđēni!»

¹⁶ Mē ntēkwakēhni: «Lakēnde vēyina: yēđaryinēhni ŵuhnē dēnk ile tokēđēni ŷa!»

¹⁷ Mē ntehnēniha: «Bare vamburu mbēđ g'uwis wuhi fo hwēhnaŵun.»

¹⁸ Mē ntehnēkēhni: «Yīnenēhnino». ¹⁹ Tac, ntehnēhni kore ŷa ntañani dēl hna do nuf

vamburu mbëd va gë wuwis wuhi wã, kañëk g'ambin do camehna Wënu ña soñe ýi rokëtok. Nkubëlehnëk vamburu va njëdahni vëréfal vëlëwu va, do vëhni cahëlehnënihëhni kore ýa. ²⁰ Ale-wo-le tokëko hafo pihn. Vëréfal va vëkankel pëhw gë vaki vapëbah mbarëpëniho vankubel vante tesëniho va. ²¹ Vële rokëko va tëkëniho vësan wawuli mbëd (5,000), hara vësëval va gë vutah va vëryëkwaryina.

Yesu lant hna njasëd

²² Paco, Yesu kayëndëlehnëhni vëréfal va kulu hna ndënkwehnhëniha gë cape ñëntaw lant ka, wati nte koyadëhëhniwo umë dënk kore ña. ²³ Ga koyakëhni, më kayëk hn'ikuñ soñe yëfa. Ga nëkak, minu fo nkeho hnam. ²⁴ Hnë mpëd atac, kulu ýa tëko ñawëta vambëñ va do wavonkëlo wënka ña pankëlëdëniho kabi, gante matid, sël papëniho.

²⁵ Ga nkëhnëk pac, Yesu gë vëréfal vëlëwu njidëho njasëhatënd wënka hna. ²⁶ Ante nuniha ga njasid wënka hna, ntakëkëhniwo dus do ndekadëniho: «Ahnënkwe! ye!»

²⁷ Yesu më nësëhnëkëhni tañ: «Ya wëñaryin! Ami Yesu ye! Antë ntaku!»

²⁸ Awa, Piyer më tebak wanës ña do ntehna: «Ahwëhn, ge paryi wëjë ye, dehnërye yiryiwu wënka li.»

²⁹ Yesu më ntehnëka: «Yij!» Piyer cëlëlehn kulu hna pëgw njasënd yan wënka hna njind gë vëhni Yesu. ³⁰ Bare ga kamahnëk sël ýa njawëk, më ntakëka, pëgwëlehn nkëyand wënka hna do ndekak: «Ahwëhn, pehëtërye!»

³¹ Taŋ, Yesu njelëlehn vák ŷa, pëlahna do ntehna: «Wëjë, mbaki ikwëtahn! Soŋe ye wajëlehnaru?» ³² Tac, kayëlehnëni vëhni vëhi tak kulu hna do sël ŷa tëryalehn.

³³ Awa vërefal va fop ndëkwëhnëlehnëni haryënkw Yesu do ntehnëniha: «Paryi nke Ajë Wënu ŋa yeru!»

Yesu njërëndëhëhni vëres Senesaret hna

³⁴ Tëkëlehnëni hnë vambëŋ lant vamb nkal Senesaret hna. Ga ntëmpëtani lant ŷa Yesu gë vërefal vëlëwü va, tënkëlehnëni hn'inkal bë resiyo Senesaret hna. ³⁵ Vahnë vëvë hnam va njavëtënihawo Yesu do pëyahnëniho gante-wogante tëkik ŷal hni hna, do njonehnijikëhniwo vëres va fop. ³⁶ Këladënihawo tavëhni ñakëhni wëla wacëmët cud cankaŋ ntëwü ŋa fo do fop vële ŷakëko va njërëniho.

15

Yesu gë wënamu wasëwif wã

¹ Fac ryanko, wafarise gë vëharan sariya wãtiko Yerusalem njini tëyëniha Yesu: ² «Soŋe ye vërefal hu vi nkoni vëlënëndëfina wënamu wante taveryënihëfu vacërakëlo fu ŋi? Vëhni vëŷuhnadina wëbák ŋa tokahnëndëni gante nke namu fu ka.»

³ Yesu më ntëkwakëhni: «Wëhnë lë, soŋe ye worun dënëneluhna vakwëda Wënu va, bare wënamu hun dënk lidun? ⁴ Wënu ŋa dehnëna bi: “Dënëneriyihni vëhni rëmuh gë hnëmuh”, do fëna “Ale lehnëka rëmu ma

hnëmu wameh a tēfēka ndaŵi”✧? ⁵ Bare wuhnē, ntehnēdunēhēhni vahnē va ahnē kod ntehnēhni vēle hnagēka va: “Ile rēfēkawo yēdaŵu ryemahnu ŷa sadēha le pehnēhnik Wēnu ŵarujēbu.” ⁶ Awa ge aki nke vahnē va gona mbalēhni ntēnēnēnihēhni vēle hnagēkēhni va. Koyēna ntihētēdun wanēs Wēnu ŷa soje namu lēŵ hun ŷi! ⁷ Wuhnē vēŵēr! Kila Esayi toña kwēhnako ante nēsehnēkawo Wēnu ŷa soje lēŵ hun ŷa aki:

⁸ «“Iŷi bulunda gē wanēs ŷi fo ntēnēnēdēniho, bare wasakahn walēŵ hni hna ŷaŵētaniho.

⁹ Icēmb dēŵ hni ŷa, kwēhnana nafa kabi gena wanēs mēn ŷa karanjēdēnihēhni vahnē va bare wēnamu wadēŵ hni fo ye.”»

Ile ronkēnēdēha ahnē

¹⁰ Tac Yesu mē ntehnēkēhni kore ŷa fop: «Nēparyin do gwēryēryin ŷin: ¹¹ Gena ile rēnkēd hñē wēs ahnē ŷa ronkēnēdēha, bare ile sahnid wēs lēŵu ŷa, umē ye ile ronkēnēdēha ahn'a.»

¹² Awa vērēfal va mē tēhaniha Yesu tēyēniha: «Njētēru bi wafarise ŵa ntavēkēhni gē wējē soje wanēs wante hnēsēru ŷi?»

¹³ Umē ntēkwakēhni: «Atēh nte-wo-nte nkok pēlēna Rēm mēn le ye g'ambin ŷi nkēcēde. ¹⁴ Tavēryinēhni: vumēp vunte hahēd vumēpētahni ye! Do ge mēp kahēdēha mēp űēntaŵ, njodēni vēhni vēhi tak hñē hatēh.»

¹⁵ Awa Piyer mē ntehnēka Yesu: «Gabēryifu bi ye pēhnētānēk waŷi wanēs soje ronk.»

✧ 15:4 15.4: Icahn 21.27; 20.12

16 Yesu më ntëkwak: «Ŵuhnë fëna, gwëryëdiluhna bi ha gaki? 17 Yëtëluhna bi le-wo-le rënkëk wës ahnë ŷa ndëcëd idonk dëwu hna tac cahned mbahn dëwu hna? 18 Bare ile sahnik wës ŷa ntaŵary hna matik, do rac ronkënëdëha ahn'a. 19 Bambery ntaŵary ahnë hna matid vinahan vimeh vinte liyehnëdëhëhni ndawëndënihëhni vahnë, njëkëlehnëdënihëhni vësëval vëhaŵary, do ntindëni ndakëntal nte mbañëk Wën, ntehnëdëni, mërëndëni, do nësëndëni wameh vëyënta hni. 20 Wëlin ile ronkënëdëha ahnë ŷa! Bare itok hara ñuhnalihna wëbák gante nke namu ka, umë tonkënëdëlahna ahnë.»

Asëval ale wok gena sëwif hwëtahnëka Yesu

21 Tac, Yesu më matëk hnam nji hnë vankol vante ye caharaß Tir gë Sidon hna. 22 Hnë wati rac, asëval ale lëdëko hnë resiyo rac më njijëk ðarël lëwu. Arac ðulunda vële wacëde Kanan hna kwëhnaryiko. Pëgwëlehn ndekand: «Ahwëhn Aju David, kaŷëhnahnëryiŷi g'ami! Aryag mën a yine fëlaka do mbërak ðus!»

23 Bare Yesu la ñoñ dëkwawohna. Awa vërefal vëlëwu va më tēhaniha ntehnëniha: «Daryehna aŷi asëval! Njankëdëhëfu tēfëlehnatëndëfu.»

24 Yesu më ntëkwaka asëval a: «Ŵënu űa soje vëvë Isërayel fo payiko, vële ye had wape wante sëvëk.»

25 Bare asëval a tēhakawo ndëkwëhn haryënkw lëwu do ntehn: «Ahwëhn, demarye!»

26 Yesu më ntëkwaka: «Yivëna nufi roka vutah va këfëhnini vumbe vi.»

27 Asëval a më ntëkwaka: «Ahwëhn, toña hwëhnaru. Bare vumbe va ile yodf toka roka vële hwëhnëkëhni hna tokëdëni.»

28 Awa Yesu më ntëkwaka: «Kwëtahnëhu ña njabëk! Wënu ña ntidf ile ýadu ýa.» Do aryagu njërëlehn wati rac dënk.

Yesu njërënédfëhëhni vëres vëyabah

29 Tac, Yesu matëko hnam nji tëfary lant Galile hna. Umë kayëk hn'ikuñ do ntaña. 30 Wakore wayabah më njijëni ýalu hna. Më njojënihëhni vële radëf, vumëp, vëreyah, wakumim, gë vëres vëhawary vëyabah. Haryënkwa Yesu kwëtëdënihëhniwo, do njërënédfëhëhniwo.

31 Vahnë va pëmpëhnahnëkëhniwo ante nunihëhniwo wakumim ña ga nësëdëni, vëreyah va njërëniniho, vële radëf va njasëdëniho g'afërën do vumëp va nudëniho g'afërën. Do pëgwëlehnëni cëmbëndëniha Wën Isërayel ýa.

Yesu ndavëdfëhëhni vahnë vëyabah vële wok vëyena wasëwif

32 Tac Yesu macëkëhniwo vëréfal vëlëwu va ntehnëhni: «Kaýëhnahnëkoñëhni vëyi vahnë. Wëlin wafac warar yelahnëbun do ñoñ vëhwëhnana ile tokëdëni. Ñada hoyawëhni g'inte fo soñe antë njohëni g'ankawñ.»

33 Vëréfal va më tëyëniha: «Hnë iyi fëk, ne kodëfun hnuýafu ile ryavahnëfuni hafo pihñëni kore gë iyi ki?»

34 Yesu më tëyëkëhni: «Vamburu vajëhw hwëhnarun?»

Umë ntëkwani: «Mbëdf gë vaki, do gë vunkis.»

³⁵ Awa, më ntehnëkëhni vahnë va ntañani nkal hna. ³⁶ Tac më nufëk vamburu mbëd gë vaki va, camehnëka Wënu ña, nkubëlehnëk do njëdahnî vërëfal vëlëwu va, cahëlehnënihëhni vahnë va fop. ³⁷ Ale-wo-le tokëko hafo pihn. Vërëfal va mbarëpëniho vëkankel vapëbah mbëd gë vaki vankubel vante woko va. ³⁸ Vële rokëko va vësan wawuli wahnah yeho, hara vëryëkwaryina vësëval va gë vutah va. ³⁹ Ga koyakëhni kore ÿa, Yesu kayëko kulu hna njind gë resiyo Magadan.

16

Itëy dahëse

¹ Ga mbiyëk toye, wafarise gë wasaduse tëhanihawo Yesu soñe tëndëhnëniha urënd. Tëyënihawo ntinëhnëhni dahëse le rufahnëd paryi nke Wënu ña fayika.

² Bare Yesu më ntëkwakëhni aki: [«Ge ambin ña mbëntëk g'anëka ga, ntehnëdun: “Acahn tëvëdina.” ³ Do ge ambin ña mbëntëk kobëri fo g'acahnëfëd ga, ntehnëdun: “Tëvëd dol.” Kodun ayëtu ile liyad ÿa ge njëkërun ambin ña, bare kodiluhna ayëtu vile liyad hnë iyi wati yi, bi ye pëhnëtanëd!]] ⁴ ✧ Vahnë vëvë gaki vi, vële ye vëweh do wok vëhahnëndana soñe Wën vi, dahëse tëyëdëni, bare sifa dahëse ile yehawo kila le waciko Yonas fo nuÿadëni.» Tac Yesu më tavëkëhni nji.

Levir wafarise gë wasaduse

⁵ Awa Yesu kayëniho gë vërëfal vëlëwu va kulu hna, soñe ndanëni gë cape ñëntaŵ lant

✧ **16:4** 16.4: Yonas 2.1

ka. Ante njidëniho ña vërëfal va më kamahnëni wayoyana ile tokëdëni. ⁶ Wati rac, Yesu më ntehnëkëhni: «Diryin wajira! Keharyin levirwafarise ŵa do gë wasaduse ŵa.»

⁷ Vërëfal va pëgwëlehnëni nësëlëndëni: «Kabi yojilënëhna vamburu më nësëd aki.»

⁸ Yesu njëtëko wante nësëlëndëni ña, awa më ntehnëkëhni: «Ŵuhnë, mbaku kwëtahn iña! Soñe ye liyahnëku pañare vamburu vante ryënkwirun nësëndëmu! ⁹ Gwëryëluhna ha gaki? Dënkwëtaðiluhna bi vamburu mbëd vante cehëlehniniho vësan wawuli mbëd va do gë fop vëkankel vankubel vante varëpërunëho va? ¹⁰ Do dënkwëtaðiluhna bi vamburu mbëd gë vaki vante cehëlehniniho vësan wawuli wahnah va do fop vëkankel vankubel vante varëpërunëho va? ¹¹ Hak nkorun gwëryantuhna nësëndiluhna soñe vamburu ante ntehnakëndëmu ahehawu levir wafarise ŵa do gë wasaduse ŵa?» ¹² Awa vërëfal va nkwëryëlehnëni nësëndilëhniwohna soñe levir le lihande mburu, bare ile karajëdëni wafarise do gë wasaduse ntehnëdëhëhniwo kehani.

Piyer pëyahneð Yesu ye Arëhnayik a

¹³ Tac Yesu njiko hnë resiyo Sesare Filip hna. Më tÿëkëhni vërëfal vëlëwu va: «Vahnë va, mo ntehnëni yebu, ami Ajë Ahn'a?»

¹⁴ Më ntëkwani: «Vëryampo, vëhni lehnëd San Ayary a yeru, vëhañary Eli yeru, do vëhañary kat, Seremi yeru ma kila hañary*.»

* **16:14** 16.14 Kila hañary: kila ryampo fagant wakila wasër.

15 Yesu më mbok tÿyëkëhni: «Wühne lë, mo lehnërun yebu?»

16 Simo Piyer më ntëkwaka: «Arëhnayik a yeru, Ajë Wën paryi ÿa.»

17 Awa Yesu më ntehnëka: «Nëfaki, Simo aju San†; gena ahnë yëtëndanëki iÿi toña, bare Rëm mën ile ye g'ambin ÿa ye. 18 Awa, ami, ntehnëdëmi, Piyer (ile fëhnëtanëk “taka”) yeru, do hn'itaka tac mbëryëdëfu cery sali mën ña. La icëm inja kodina njawëna haryënkwa hu.

19 Njëdadëmi visëdëta Inawñ ambın ña: le-wole vañëdu nkal li mbañëde ambın hna; le-wole wawëryadu nkal li mawëryade ambın hna.»

20 Tac Yesu më ñañënahnekëhni vërefal vëlëwu va antë pëyaniha ahnë umë ye Arëhnayik a.

Yesu sonje icëm dëwu ña nësëf

21 Tëk pëgw wati rac, Yesu pëgwëlehn nësëhnëndëhni wapacëk vërefal vëlëwu va ntehnënd: «Afo yiwu gë Yerusalem. Hnam, vicër va gë vësankaf vësëna wasadëha va do gë vëharan sariya va korotehnëdëniho dÿs hafo ndawëhnëniho do, fac rarëna hna, mbëhnëdëfu.»

22 Awa Piyer më canaryëka do pëgwëlehna niranda: «Hali, Ahwëhn, Wënu ña keryëdëhi! Watac gedilihna muk!»

23 Bare Yesu më cahëtak do ntehna Piyer: «Ñawëtarye, Sintani! Memaÿenduho! Nahadila had Wënu ña bare had vahnë.»

24 Tac Yesu më ntehnëkëhni vërefal vëlëwu va: «Ge ahnë ñad tÿfëlehnëndo, ntë nko nahand

† 16:17 16.17 San: Vikerëh vindampo ntehnëk «Yonas».

soŋe lëwū dënk, afo ndiḅ kërëwa lëwū ŷa tēfatēdo. ²⁵ Ale ŷad ŷi duniŷa ŷi cēmēd, bare ale wok kwētahnēna nēf ŷi duniŷa, soŋe lēmēn ŷa, nkoryaryēd ntaŵary dēwū ŋa hafo arayen hna. ²⁶ Ye hnēfadēha ahnē ge nuŷak duniŷa ŷi fop tac cēvehn ntaŵary dēwū ŋa? Ye koḏ njēdfahn mbēsahni ntaŵary dēwū ŋa? ²⁷ Ha ntehnēdēmu, Ajē Ahn'a njijēd gē wamēleka wadēwū ŋa hnē icēmb Rēmu hna. Awa ale-wo-le ile ntidēho ŷa mbēsade. ²⁸ Toña ŷa fēyadēmu: Vēryampo hnē vēle ye hnani vi vēsēmēdina hara vēhnulahna Ajē Ahn'a ga njijēd had ahnaŵ.»

17

Iḅaca Yesu ŋa

¹ Ga ndēcək wafac mbēd gē ryaŵ, Yesu mē njokēhni vēhni Piyer gē Sak gē San, aheryu Sak, do njiryeryēhni hn'ikuŋ yihnah le nkeniho vēhni fo. ² Hnam Yesu mē mbacik tase lēw hni; yēka lēwū ŷa pētēdēho had ulav do viŷi vilēwū va njerēko had humpen. ³ Taŋ vērēfal vērar va nulehnēnihēhni vēhni Moyis gē Eli ga nēsēlēdēni gē Yesu. ⁴ Awa Piyer mē ntehnēka Yesu: «Ahwēhn, njivēk nkeyin hnani. Ge ñadu, ntidēfu wasank watar: ryampo wējē, Moyis ryampo, Eli ryampo.»

⁵ Nkoko nēsēnd tēket aŋar ntancah cankēhni, do kopa wēryiko ŋar hna: «Aŷi Ajē mēn ye ale ŷahnēḅu ḏus; g'umē natēdēho. Umē rēfēka ahnēpawu!»

⁶ Vērēfal va ga nkwēryēni kopa rac, ntakēkēhniwo ḏus ndēkwēhnēlehnēni wayēka

ŵa nkal li. ⁷ Awa Yesu më tëhakëhni, ñakëhni do ntehnëhni: «Matëryin! Antë ntaku.» ⁸ Awa më matëndani bare vëhnulawohna ahnë ge gena Yesu fo.

⁹ Ante cëlidëniho kuṇ ṇa Yesu më ntehnëkëhni: «Nt'afëyawuna ahnë ile hnurun yi hafo Ajë Ahn'a mbëhni vësëm hna.»

¹⁰ Tac vërëfal va më tëyëniha Yesu: «Soṇe ye ntehnëdëni vëharaṇ sariya vi, afo Eli njij ten?»

¹¹ Umë ntëkwakëhni: «Afo Eli njij ten soṇe mbokary caṇ fop. ¹² Bare ami pëyađëmu: Eli tëko njij, bare vahnë va vëyavëtëlawohna. Awa umë ntiniha gante ñađëni ka. Koyëna korotehnëdëniha vahnë vërac Ajë Ahn'a fëna.»

¹³ Awa vërëfal va njëtëlehnëni soṇe San Ayary a nësëndëhëhniwo.

Yesu njërënëdëha fatah

¹⁴ Ante təkëniho hn'ile nkeni kore hna, asan rëhakawo Yesu ndëkwëhn haryënkw lëŵu ¹⁵ do ntehna: «Aharan, kaÿëhnanëryiÿi g'ajë mën aÿi. Hayo fëlaka do njod kwëlëkwël hnë hwëdëh ma hnë wënka. ¹⁶ Njiryeryëbuha vërëfal hu hna bare vëwëkëna njërënëniha.»

¹⁷ Yesu më ntëkwak: «Ŵuhnë, vahnë vëhwëhn kwëtahn këm do vërumpak yerun! Hafo guve tēfëko nko ñëwëlahnin gë wuhnë? Afo guve tēfëko voku ryuñënanëhnu? Yinënhninoŵa fatah fi ani.» ¹⁸ Më njojëniha. Awa Yesu më ñañëhahnëka yine ŷa do yine rac cahnëlehna fatah fa, do fatah fa njërëlehn taṇ. ¹⁹ Tac vërëfal va, më cahëtaryëniha Yesu do tëyëniha: «Soṇe ye wobun mëkëlëfunahna lafuna iÿi yine?»

²⁰ Yesu më ntëkwakëhni: «Kabi ikwëtahn hun iņa mbak d'us. Toña ÿa fëyadëmu: ge lakënde ikwëtahn inte vak had uÿec mutarëd fo hwëhnakëndun, ntehnakëndun inji kuņ: “Pakëtary aÿi hnani”, do pakëtakënd. Ñoñ tesakëndiluhna. [²¹ Bare g'imunta do g'icun fo kode ntayi ÿi sifa yine.]»

Yesu mbok pëyahnënd icëm do g'ibëhn dëwu ña

²² Fac ryampo, ante nkeniho vërëfal va fop Galile hna gë Yesu, më ntehnëkëhni: «Ajë Ahn'a njëdfahnëdëniha vahnë va. ²³ Vërac ndawëhnëdëniha; ßare, fac rarëna hna, mbëhnëd.» Vërëfal va, ga nkwëryëni watac, pëbëlehnëni yiwëhnah sankaf.

Cosahn ÿatëtanke Cery Wën Cankaf

²⁴ Ante tëkëniho Yesu gë vërëfal vëlëwu Kaperënaÿum ña, vële rebadëho ÿatëtanke Cery Wën Cankaf va tëhanihawo Piyer do ntehnëniha: «Aharan hun aÿi cosahnëdina bi ÿatëtanke Cery Wën Cankaf hna?»

²⁵ Piyer më ntëkwak: «Cosahnëd».

Wati nte tënkëdëho Piyer tere ña, Yesu ryënkwëko teba wanës ña ntehn: «Ye hnaharu, Simo? Mo rëfëka cosëhni vëhnaÿ vëvë duniÿa vi ÿatëtanke ÿa? Vëvë watere wadëw hni va bi ma vëÿëntaÿ va ye?»

²⁶ Piyer më ntëkwak: «Vëÿëntaÿ va ye.»

Yesu më ntehnëka: «Awa vëvë watere vëhnaÿ va vësosahnëdina. ²⁷ Bare, ñadilëfuhna lavëndanëfuni vahnë va. Awa, yiryeyi lant hna, aloņ doli ÿa, igis dënkwëryënkwa nte fëladu ña

yavënderyehna wës ÿa: tëkatëdu uÿec koryi le yed gwër cosahnahni ÿatëtanke mën ÿa gë lëw hu per; yoj asosahn.»

18

Mo lëbëkëhni vëÿëntaŵ va

¹ Wati rac, vërfal va tëhanihawo Yesu tëyëniha: «Mo lëbëkëhni nafa vëÿëntaŵ va Naw ambin hna?»

² Yesu më macëka fatah fatoy, kwëta fagant lëw hni ³ do ntehn: «Toña ÿa fëyadëmu: ge gwëcëtaluhna ayewu had vutah, tënkëdiluhna muk Naw ambin hna. ⁴ Ale ÿak njabëk nafa Naw ambin hna umë ye ale vanad soſe nke had faſi fatah. ⁵ Ale hacaka la fatah fëndampo gë faſi ki soſe lëmën ÿa, kacako ami dënk.»

Vile liyendëhëhni vahnë wameh

⁶ Yesu më mbok ntehnëk: «Age ahnë ravëtehnëka ikwëtahn iſa wëla fatoy fëndampo hnë vunte hwëtahnëko vi, pecek soſe lëwu ÿa ñabi bëraka do ntoſi hnë igu lant. ⁷ Meka ÿi duniÿa le ravëtehnëdëhëhni vahnë ikwëtahn iſa! Nked kwëlëkwël vile rëkëd tavëtehnëdëhni ikwëtahn iſa, bare ale lik watac ÿa wëh sankaf hnapëdëha! ⁸ Awa ge vák hu ma fary hu ravëtendëhi ikwëtahn iſa, dëpëtary; pecek arënk duniÿa le wok pudina hna gë vák ryampo ma gë fary ryampo g'ile worryaryëru waki tak do alabi gë janáma, hnë hwëdëh hunte wok dëpëdina muk. ⁹ Do ge inkër hu ſa ravëtendëhi ikwëtahn iſa, dokëtary; pecek arënk duniÿa le wok pudina hna g'inkër

dampo g'ile worryaryëru viki tak do alabi gë janáma.»

Uhnës uryindaryindan soje fape fante sëvëko nute

¹⁰ Yesu më mbok ntehn: «Keharyin ayafañuna la fëndampo hnë vuñi vutoy; ha, paryi pëyaďëmu, wamëleka wadëw hni ña haryënkw Rëm mën le ye g'ambin hna nkeni kwëlëkwël. [¹¹ Yëtëryin, Ajë Ahn'a njijëk pehëtëhni vële sëvëko va.]

¹² «Ye hnahaďun hnë wañi: ahnë kwëhnaکہہنی wape keme do ryampo hnë watac cëvat. Tavëďilëhnhna bi wañëntaŵ ŵa fop le keryëďëhëhni hna njihahn njëkëlehna ile sëvëk ŷa? ¹³ Ge nujëka, paryi pëyaďëmu natëďëha g'ife rac ntëbini wafëhw imbëď gë wahnah g'imbëď gë wahnah (99) wañëntaŵ wante woko wasëvëna ŵa. ¹⁴ Ndampo fo nke, Rëmun le ye g'ambin ŷi ñadina la fëndampo hnë vuñi cëv.»

Ge aŷënta hu ntëntahnëki

¹⁵ Yesu më mbok ntehnëk: «Ge aŷënta hu ntëntahnëki, macëryehna ayewu wuhnë vëhi fo afëyahna ile ntiki ŷa. Ge nëpaki, pehëtëruha aŷënta hu. ¹⁶ Bare, ge ñwëŷëk nëpaďilihna, yoryehna ahnë aryampo ma vëhi alihahn gante nësëk Vikerëh ka: “Gë vahnë vëhi ma vërar kitiñëde le yelëku ŷa.” ✧ ¹⁷ Ge ñwëŷëk nëpaďilëhnhna vëhni fëna, pëyahnerë mbara vële hwëtahnëka va; do ge ñwëŷëk nëpaďina mbara tac, pëlaryina had arëf ŷatëtanke do gë vahnë vëhaŵary vële wok vëhwëtahnëna.

✧ **18:16** 18.16: Divëta Sariya 19.15

Ibañëhn g'imawëryan

¹⁸ «Toña ÿa fëyadëmu: le-wo-le vañëdun nkal li mbañëde ambin hna; le-wo-le wawëryadun nkal li mawëryade ambin hna.

¹⁹ «Pëyadëmu fëna, ge vëhi hnë wühnë nkal li maŵalëni tëyëni le-wo-le ÿa hn'imunta, Rëm mën le ye g'ambin ÿi ntinëhnëdëhëhni. ²⁰ Paryi nke, hn'ile mbarëni vahnë vëhi ma vërar soje ŵac mën, fagant lëw hni nkedëfu.»

Uhnës uryindaryindan soje aryokuŋ ale wok tavëndina

²¹ Awa Piyer më tëhaka Yesu do tëya: «Ahwëhn, wahwënta wayëhw rëfëka ravëhnëwa aÿënta mën a ge tavëndina dëntahn mën inja? Hafo wahwënta mbëd gë wahi bi?»

²² Yesu ntëkwakawo: «Hali, dehnëdila hafo wahwënta mbëd gë wahi, bare hafo ntëbi dënk wahwënta wafëhw mbëd gë wahi wahwënta mbëd gë wahi (70×7) ²³ Awa, wëli uhnës uryindaryindan soje Inawë ambin ŋa: Fac ryampo ahnaŵ fëhnako tëyëhni vëryokuŋ vëlëwu va koryi le navehnëkëhniwo. ²⁴ Umë ndënkwek tëyëka asan ale wonanëkawo koryi yabah d'us. ²⁵ Asan arac kwëhnalohna ile mbësahnand koryi rac; awa ahnaŵ a më ntehnëk nkwaſini g'asëvalu gë vutahu do g'ile kwëhnaŵ ÿa fop, cosahnahn koyëna nav inja.

²⁶ «Awa asan a më ndëkwëhnëk haryënkŵ ahnaŵ a, këlahna do ntehna: “Duñënanëhnërye, cosëdëmi fop!” ²⁷ Ahnaŵ a më kaÿëhnahnëka: më tavëhnëka nav inja do tava nji.

²⁸ «Bare ga cahnek asan arac, pankëlelehneni ale ndokuñelahnëdëniho do wonanëkawo koryi toye. Paco pëlaka nahëka do nteha: “Cosërye le wonanëruho ÿa!”

²⁹ «Ale ndokuñelandëni ÿa më njok haryënkwlëwu do këlahna aki: “Duñënanëhnërye, cosëdëmi!”

³⁰ «Bare aÿëntaŵ a më ñwëÿëk; më cëdehnëka hafo mbësahna nav iña. ³¹ Vëryokuñ vëÿëntaŵ va, ga nuni ile ryëcëtak ÿa, njiŵëhnahnëkëhniwo dus më njini pëyaniha ahnaŵ a fop.

³² «Awa arac më macehnëka asan a do nteha: “Wëjë! Aryokuñ ayapah yeru! Tavëhnëmi nav iña fop kabi këlaruho ravëhni. ³³ Tëfakilahna bi, wëjë fëna, kaÿëhnahnina aryokuñëta hu ÿi, gante kaÿëhnahnëko gë wëjë ki?” ³⁴ Ahnaŵ a ntavëkawo dus awa më njëdahnëka aryokuñ a ntind d'oku forosima hafo cosa nav iña fop.»

³⁵ Do Yesu më nkwënëk: «Koyëna ntidëha Rëm mën le ye g'ambin ÿi ale-wo-le wok tavëndilahna aÿëntaŵu ÿa g'intawary fop.»

19

Ikaraj soñe pitël g'asëval

¹ Ga puhnak Yesu wante nësëdëho ña, më matëk Galile hna nji cape ndampo mbë Yude nte yeho gë cape ñëntaŵ sën Yurëdan ña. ² Kore sankaf rëfëlendëhawo do njërënëdëhëhniwo vëres vëlëw hni va.

³ Awa wafarise wëryampo më tëhaniha, më tëÿëniha soñe tëndëhnëniha urënd: «Sariya fu

ÿa maŵëryanëka bi asan mbamba asëvalu soŋe toña le-wo-le ÿa?»

⁴ Më ntëkwak: «Yëtëluhna bi ile nësëk Vikerëh ÿa? “Wapëgwa hna, ale lik fop ÿa ntikëhni asan g'asëval”,[☆] ⁵ tac më ntehnëk: “Soŋe umë ye asan a tavëdëhëhni rëmu gë hnëmu nkeni g'asëvalu fo, do vëhni vëhi tak aryampo fo nkefëni.”[☆] ⁶ Koyëna, vëwona vëhi bare ahnë aryampo fo ye. Awa ahnë antë pitëndëlehn ile mbarëpëlehnëk Wën.»

⁷ Wafarise ŵa më tÿëniha: «Awa soŋe ye ntehnëk Moyis sariya hna, ge asan a mbambëka asëvalu ÿa, kerëhna kayëte nte rufahnëd mbambëka?»

⁸ Yesu më ntëkwak: «Moyis maŵëryanëku avambënduni vësëval hun kabi vankaf va kambëku. Bare wapëgwa hna gelohna koyëna. ⁹ Pëyadëmu: ge asan mbambëka hara pëlalentëhniha g'asan ahawary, do ñëla asëval ahawary, asan arac ntik le mbañëk Wënu ŋa.»

¹⁰ Vëréfal vëlëwu va më ntehnëniha: «Ge aki nke yëbëlan asan g'asëval, ant'avëra aÿël fecek.»

¹¹ Yesu më ntëkwakëhni: «Vësan va fop vëwëkëdina maŵëni wanji wanës, vële njëdad Wën fere va fo wëkëd. ¹² Vëyi viyabah wëmaÿendëhëhni vësan va ñëlëni: soŋe vëryampo, kobëri nte nagini ŋa nke; vëhawary, vëhni vahnë va likëhni; do vëryampo ŋwëÿëdëni soŋe ntihahnëndëni doku Inaw ambini ŋa ye. Arabi ale hođ maŵ inji karan maŵ!»

[☆] **19:4** 19.4: Wapëgwala 1.27 [☆] **19:5** 19.5: Wapëgwala 2.24

Yesu ndëwadëhëhni vutah va

¹³ Fac ryampo vahnë yinenëhnikawo Yesu vutah soje tindëhni wëbák ña do ndëwahni, bare vëréfal va niranihëhniwo. ¹⁴ Awa Yesu më ntehnëk: «Tavëryinëhni vutah va njijëni ýal mën hna, nt'aŵemaýehnnuni! Vële ye had vëhni va hwëhnëk Naŵ ambin ña.» ¹⁵ Awa më tindëkëhni wëbák ña tac njilehn.

Ajar mbetak

¹⁶ Awa jar rëhakawo Yesu do tëya: «Aharan, ye rëfëko liwu fërën rënkahnu uwám usër hna?»

¹⁷ Yesu më ntëkwaka: «Ye rëyëduho soje ile fërënak? Ahnë aryampo fo ye afërën a. Ge ñadu arënk uwám usër hna maŵëhnëry vakwëda Wënu ña.»

¹⁸ Jar ña më tëyëk: «Vanjehne?»

Yesu më ntëkwaka: «Nt'aryaŵa ahnë; nt'ayëkëlehna asëval ahaŵary; nt'ale; nt'aye sede wamër; ¹⁹ dënëneriyihni vëhni rëmuh gë hnëmuh; ñahnëryehna aýënta hu ýa had wëjë dënk.»

²⁰ Jar ña më ntehnëka: «Maŵëhnëbu vani vakwëda fop. Ye rëfëko voku liwu kat?»

²¹ Yesu më ntehnëka: «Ge ñadu aye afadah haryënk Wën hna, yiry awaf ile hwëhnaru ýa do ayëdfahni koryi ýa vëhaýëhna va; koyëna nuýadu hnapul yabah ambin hna. Tac yij arëfëlehñendo.»

²² Bare jar ña, ga nkwëryëk watac, njiko ayamah fo kabi hnapul yabah kwëhnako.

²³ Awa Yesu më ntehnëkëhni vëréfal vëlëwu va: «Toña ýa fëyadëmu: ntakëk avetak tënk Naŵ Ambin hna. ²⁴ Ha, paryi pëyadëmu: itënk

yonkomb hnë hatëh sirehn ÿak hnënjëk g'itënk avetak Inawñ Wën hna.»

²⁵ Vëréfal va, ga nkwëryëni wanj wanës, pëmpëhnahnëkëhniwo dus më ntehnëdëni: «Mo ye awa ale hode pehëti ÿa?»

²⁶ Yesu më njëkëkëhni do ntehnëhni: «Vahnë va vëhodina pehëtahni, bare Wënu ña kod nti fop.»

²⁷ Awa Piyer më ntehnëka: «Nëpary, fuhnë tavëbun fop soñe arëfëlehnahnënde. Awa ye hnuÿadëfun, fuhnë?»

²⁸ Yesu më ntehnëkëhni: «Toña ÿa fëyadëmu: ge Ajë Ahn'a ntañak hnë tinki sëmbik lëwu hna duniÿa hasëk hna, wuhnë pëhw gë vëhi vële rëfëlehnikowo vi fëna, ntañadun hnë watinki vësankaf soñe ahitiñuni wahnënk pëhw gë wahi wavë Isërayel wi. ²⁹ Do fop vële ravëd soñe mën watere wadëw hni ma vicër hni, vëhery hni, warëm hni, wahnëm hni, vërah hni, wëhaÿ walëw hni, nuÿadëni ntëbi wahwënta keme do nuÿadëni sah duniÿa le wok pudina ÿa. ³⁰ Bare vëyabah hnë vële ye gaki vëryënkwëryënkwi vi, vërekwa yed do vëyabah hnë vële ye gaki vërekwa vi vëryënkwëryënkwi yed.»

20

Uhnës uryindaryindan soñe vëryokuñ hn'ikaÿ

¹ Yesu më mbok ntehnëk: «Awa, wëli ile mëntëndëlendëni Nawñ ambin ña: Fac ryampo, ahwëhn kaÿ a sahnëko kobëri fo g'acahnëfëd ga soñe njëkëlehnahni vëryokuñ kaÿ waresen lëwu. ² Umë mañalëni gë vëryokuñ va cosëhni

soŋe doku fac ryampo, tac cañëtëlehñehni njini ndokuŋini kaŷ a.

³ «Hnë wëwati mbëd gë wahnah hna, më mbok cahnëk do mbok nuhni vëhaŵary ÿëŵa hna hara ñoñ vëlidilohna. ⁴ Më ntehnëkëhni: “Yiryin ŵuhnë fëna aryokuŋëntiwu kaŷ mën hna do cosëdëmu icos caŋah.” ⁵ Njilehñeni.

«Më mbok cahnëk kat lav a nkaf hna, tac hnë wëwati warar g'anent hna, do mbok nti koyëna fo. ⁶ Hnë wëwati mbëd g'anëka hna kat më mbok cahnëk do mbok tëkatëhni vahnë vëhaŵary kat ga ñëŋëwëni ÿëŵa hna. Më tëyëkëhni: “Soŋe ye ÿëŵëdun hnani fac ŷa fop ñoñ dokuŋëdiluhna?”

⁷ «Më ntëkwaniha: “Kabi ahñë nufëlëfuhna ryokuŋëhnëfuna.”

«Më ntehnëkëhni: “Awa yiryin ŵuhnë fëna aryokuŋëntijiwu kaŷ mën hna.”

⁸ «G'anëka ga, ahwëhn kaŷ iŋa më ntehnëka asankaf vëryokuŋ vëlëŵu va: “Macëryihni vële ryokuŋëhnëko vi asosëhni. Vële rëkwahnik vi ryënkwëhnahnëdu do tëkwahnëni vëryënkwëryënkwi.”

⁹ «Vële fëgwëko doku hnë wëwati mbëd g'anëka ga më njijëni cosini ale-wo-le soŋe doku fac ŷa. ¹⁰ Ga tëkëk icos vële ryënkwëko nufini doku va, ntiyahnëkëhniwo cosëdeni ntëbini vërëkwa vi; bare vëhni fëna ale-wo-le soŋe doku fac ŷa fo cosiko. ¹¹ Ga tebani, mëhnađëniho ¹² ntehnëndëni: “Vëŷi vëryokuŋ rëkwahnik. Soŋe wati ryampo fo ndokuŋëni; asosaryëlehñehni gante cosëruhëfu, fuhnë vële ryuñënak ambër hn'ulav fac ŷa fop ka!”

13 «Bare ahwëhn kaÿ iŋa më ntëkwaka aryampo hnë vëhni: “Lawo, ñoñ dëntantihna. Maŋalakena bi sosi soŋe doku fac ÿa? 14 Nufëry cos hu ŋa do ayi. Ami nëŋëk sosëwëhni vële rëkwahnik vi gante cosëmi ki. 15 Koda bi liwu gante ñadëfu ka hnapul mën ÿa? Ma kabi kwëhnabu anëf soŋe rac bi ÿeŵaryëruho?”»

16 Do Yesu më nkwënëk: «Koyëna vërëkwa vi yed vëryënkwëryënk, do vëryënkwëryënk vi yed vërëkwa va.»

Yesu, rarëna ÿa pëyahnëd icëm dëwu ŋa g'ibëhn iŋa

17 Yesu Yerusalem njidëho. Më canaryëkëhniwo vërëfal pëhw gë vëhi va do ntehnëhni njasatëndëni: 18 «Nëparyin, gë Yerusalem njiden, Ajë Ahn'a njëdadëniha vësankaf vësëna wasadëha va do gë vëharan sariya va do vëhni nkwëryëlëdëni soŋe ndaŵëhnëniha 19 do njëdadëniha vële wok vëyena wasëwif. Vërac njafaŋëdëniha, ntampëdëniha tac pakëdëniha hnë kërëwa. Do hnë fac rarëna hna, mbëhnëd vësëm hna.»

Itëy hnëm hni vëhni Sak gë San

20 Awa asëvalu Sebede gë viju vëhi va tëhanihawo Yesu; asëval a më ndëkwëhnëk soŋe tëya Yesu ndemahna.

21 Yesu më tëyëka: «Ye ÿadu?»

Më ntëkwaka: «Maŵëryanëryihni vijë mën vëhi vi ntañani naŵ ucankaf hu hna aryampo g'irëhw hu, aÿëntaŵ a g'irahahn hu.»

²² Yesu më ntehnëkëhni: «Yëtëluhna ile rëyëdun ŷa. Kodun bi asewu ankëlëwa tēmpah horot nte ŷadëfu seŷu ŋa?»

Më ntëkwaniha: «Kodëfun.»

²³ Yesu më ntehnëkëhni: «Ha, cedun nkëlëwa mën ŋa. Bare gena ami fëhnađ soŋe ale lañađ g'irëhw mën ma g'irahahn mën, Rëm mën ŷa fëhnađ. Vële pëhwëtëhnëk va njëdađ.»

²⁴ Vërefal pëhw vëŷëntaŷ va, ga nkwëryëni watac, ntavëkëhniwo gë viju Sebede vëhi vërac.

²⁵ Awa Yesu më macëkëhni vëhni fop do ntehnëhni: «Njëtërun vële ye vësankaf duniŷa vi ndëcëtëni ucankaf ntëŷ hni ŋa, do vëryëndah va tufahnëdëni faŋka falëŷ hni fa. ²⁶ Bare tëfëlahna nke koyëna yëbëlan hun. Ale-wo-le ŷad naŷ hnë ŷuhnë ŷa, tëfëka nke aryokuŋëhn hun, ²⁷ do ale-wo-le ŷad nke aryënkwëryënkw a, tëfëka nke aramp hun. ²⁸ Ndampo fo nke soŋe Ajë Ahn'a: yijëna soŋe ndokuŋëhni, bare had aryokuŋëhn vahnë njijëk do njëdađahn ntaŷary dëŷu ŋa pëhëtahnëhni vahnë vëyabah.»

Yesu njërënedëhëhni vumëp vuki

²⁹ Yesu, ante cahnëdëniho gë vërefal vëlëŷu Seriko ŋa, kore sankaf rëfëlehnëdëhawo.

³⁰ Vumëp vuki laŋako tëfary nkaw hna, më nkwëryëni Yesu ryëcëd. Awa pëgwëlehnëni ndekandëni: «Aharan, Aju David, kaŷëhnahnëryiŷi gë fuhnë!»

³¹ Kore ŷa nirađënihëhniwo ndemëhnani, bare tac nkwënëniho wadëka ŋa: «Aharan, Aju David, kaŷëhnahnëryiŷi gë fuhnë!»

³² Yesu më kahnëk, macëkëhni do tëyëhni: «Ye ŷadun linëhnu?»

33 Më ntëkwaniha: «Aharan, hnundëfu ÿadëfun.»

34 Më kaÿëhnahnëka gë vëhni do më ñakëkëhni vinkër va; tañ mbokalehn nundëni, do tëfëlehnëndëniha.

21

Yesu tënkëd Yerusalem hna

1 Ante tëhaniho Yesu gë vërëfal vëlëwu Yerusalem ña, tëkëniho ankol Betëfase hna, hn'ikuñ nte wăcık Oliviye. Awa më payëkëhni vërëfal vëhi haryënkw ntehnëhni:

2 «Yiryin hn'ankol nte ye haryënkw hun ñi. Tëkatëlehnëdunëha fali fasëval ga pokik, do fatah fantëwu fa g'umë nkedëni. Pëtinëhni ayonëhniwunoŵëhni. 3 Ge ahnë ntehnëku iñë dëkwaryina: “Ahwëhn a valëka.” Tavëdferun ayojuni.»

4 Umë nkeď padahn wanës wante nësëko kila ña:

5 «Dehnëryinëhni naŵ Siŷo* ña: Yëkëryina ahnaŵ hun a gë ŷal hun njijëď hara naÿënağëdina, hnë fali fasëval kayik, hnë fapali.»☆

6 Awa vërëfal va njiniho do ntini fop ile ntehnëkëhniwo Yesu ŷa. 7 Umë njoğëniha fali fa gë fapali fa, tindënihëhni vacuď vantëw hni va, tac Yesu kaya. 8 Vahnë vëyabah ntanëďëniho vacuď vantëw hni va nkaŵ hna nğitënd; vëryampo warund ntanëďëni

* 21:5 21.5 Bulunda Siŷo: ßulunda vë Yerusalem ŷa ye. ☆ 21:5 21.5: Sakari 9.9

nkawĩ hna. ⁹ Vële ryënkwaryëkawo do vële rëfëdëhawo va ndekadëniho:

«Osana! Aju David, ðemaryifu! Arabi Ahwëhn a Wënu ña njëda ale yijëd g'uwãc lëwu wã! Cëmbëderu Wën hunte sëpëk fop!»[☆]

¹⁰ Yesu ga tënkëk Yerusalem hna, ðulunda ãa fop ñënkaniho. Tëyëdëniho: «Mo ga ye aãi asan?»

¹¹ Vële rëfëdëhawo Yesu va më ntëkwani: «Kila le wãcik Yesu ãa ye vë nkol mbë Nasaret, mbë resiyo Galile hna.»

Ida Vëwaf Cery Wën Cankaf

¹² Yesu tënkëko selele Cery Wën Cankaf hna do ntahni fop vële wafëdëho do lawëdëho hnam va; këfëko watabali vëwëcët koryi do gë watinki vëwaf wëfah va. ¹³ Tac më ntehnëkëhni: «Vikerëh Wën va më lehnëk: “Acery mën ña, Cery iyëfa macëde”,[☆] ðare wũhnë sowã vële lirun!»[☆]

¹⁴ Wati rac, vumëp gë vële radëd rëhakawo Yesu Cery hna do njërënëkëhniwo. ¹⁵ Vësankaf vësëna wasadëha va do gë vëharaj sariya va, ga nuni viyë vifëmpëhnahnah vile ntiko Yesu va, do ga nunihëhniwo fëna vutah va ndekadëniho Cery Wën hna: «Osana, cëmbiru Aju David!» më ntavëkëhni ðus. ¹⁶ Awa më ntehnëniha Yesu: «Nkwëryëdu bi ile nësëdëni ãa?»

Më ntëkwakëhni: «Ha. Kobëri karanjëluhna bi wanji wanës Vikerëh hna:

☆ **21:9** 21.9: Wahnëw 118.26 ☆ **21:13** 21.13: Esayi 56.7

☆ **21:13** 21.13: Seremi 7.11

«“Ntiru hafo la vutah vutoy va gë vumbava va cëmbëndënihi.”»✧

17 Tac Yesu tavëlehnëhni cahn nkol hna nji Betani le ndakëko hna.

Atëh nte wok dëwëna

18 Awa, ga pacëk g'acahnëfëd ga, hara Yesu gë Inaw mbokajëdëho, më njoka inte. 19 Më nuk atëh nte wacik nuỹ tëfary nkaw hna; më tēhak bare yaryef fo tēkatëko. Awa më ntehnëka tēh ŋa: «Bokëdila alëw muk!» Tan tēh ŋa kankëlehn fop.

20 Vërefal Yesu va, ga nuni watac, pëmpëhnahnëkëhniwo. Më tēyëniha: «Hak kankahnëk an'atëh tan aki?»

21 Më ntëkwakëhni: «Toña ŋa fëyadëmu: ge kwëhnarun kwëtahn do ge gwajëlehnadiluhna, kodun aliwu ile libuha atëh ŋi. Kodun dënk alehnuna inji kuŋ: “Matëry ani, ayi alëba wov hna”, do rac ntiyad. 22 Ge kwëhnarun kwëtahn inja nuỹadun le-wo-le rëyërun hn'iyëfa hna.»

Itëy soje fanka Yesu

23 Tac Yesu tēnkëko selele Cery Wën Cankaf hna pëgwëlehn karajëndëhni vahnë va; vësankaf vësëna wasadëha va gë vicër bulunda wasëwif va më tēhaniha tēyëniha: «Gë injëhne fanka ntidu vëyin? Mo lehnëki alind?»

24 Më ntëkwakëhni: «Ami fëna tēyëdëmu iñë ryampo. Dëkwaryino, tac, pëyadëmu fanka fale lihahnëdëfu vëyin va. 25 Mo fayikawo San njaryënd? Wënu ŋa bi ma vahnë va yeho?»

✧ 21:16 21.16: Wahnëw 8.2

Pëgwëniho nkwajëlëdëni vëhni fo ntehnëndëni: «Ge ntëkwayinëk: “Wënu ña fayikawo”, tëyëdëhëfu bi soñe ye woyinëk kwëtahnilënahna? ²⁶ Bare ge ntehninëk: “Vahnë va fayikawo”, tëfëka ntakëfu gë kore yi, kabi vëhni fop kwëtahnëniho San kila yeho.»

²⁷ Awa më ntëkwaniha Yesu: «Yëtëlëfuhna.»

Awa, më ntehnëkëhni: «Pëyadiluhna, ami fëna, gë fanka fale lihahnëdëfu vëyin va.»

Uhnës uryindaryindan soñe rëm hwëhn vutah vucan vuki

²⁸ Yesu më mbok ntehnëk: «Ye hnaharun gë wani? Nkeho asan ale hwëhnakëhniwo vutah vucan vuki. Më tëyëka fandënkwëryënkwa fa ntehna: “Ajë mën, yirye dol aryokuñi kañ hna.”

²⁹ «Më ntëkwaka: “Hali, ñada yiwu.” Bare, ga mbiyëk toye, nkwëcëtëko nahan dëwu ña do nji g'ikañ.

³⁰ «Rëm ña më mbok tëyëka koyëna fo aju aýëntañ a. Arac më ntëkwak: “Awa, apa, njidëfu”, bare yilohna.

³¹ «Awa tëyëdëmu: Mo lik hnë vëyi ile ñad rëm hni ña?»

Më ntëkwaniha: «Aryënkwëryënkwa ayi ye.»

Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Toña ña fëyadëmu: vëref ýatëtanke va gë vësëval vële wafëd vankaf vantëw hni va vëhni ryënkwëndëhu hnë Inañ Wën hna.

³² Ntehnëdëmu wani kabi San Ayary a nijëko tufu nkañ catah ña do kwëtahnëlunahna; bare vëref ýatëtanke va gë vësëval vële wafëd vankaf vantëw hni va kwëtahnënihawo. Do la gante

nurun watac ka gwęcęcęteluhna vankeya hun va ahwęcęhahnuna.»

Uhnęcę uryindaryindan soņę vęcęam vęcęapah

³³ Yesu męcę mbok ntehnęcę: «Nęcęparyin uhnęcę uryindaryindan hańary: Nkeho asan ale fęcęcęka kań waresen. Męcę keceyęcę do nka b hatęcę ņwęcęhahnęcęde waresen ńa do pęcęl ide nte ręcęcęde ņańhahnęcęde kań ińa. Tac, męcę kwęcętehahnęcękęcęhni kań ińa vęcęam ņjilehn uyas. ³⁴ Wati nte mbaręcępęcęde uhnęcęda ņa, męcę payęcękęcęhni vęcęryokuń vęcęlęcęwu va vęcęam hna soņę ņjęcędaniha sah lęcęwu ńa.

³⁵ «Awa vęcęam va męcę pęcęlanihęcęhni vęcęryokuń ahwęcęhn kań va, ndafęcęniha aryampo, ańęcęntań a ndańęcęniha, araręcęna ńa ntutęcęniha gęcę węcęraka.

³⁶ Ahwęcęhn kań ińa męcę mbok payęcękęcęhni vęcęhańary ntęcębini vęcęle ryęcęnkwęcęko ņjini va, bارة vęcęam va koyęcęna fo mboko ntinihęcęhni. ³⁷ Awa męcę payęcęka aju ńa dęcęnk ntehna: “Kwęcęhnađęcęni untęcęnah g'ajęcę męcęn ańi!”

³⁸ «Bare vęcęam va, ga nuniha ajęcę ahwęcęhn kań ińa, męcę ntehnęcęlęcęni: “Węcęliho ale lęcęwęcęd a! Yinęcęfu, ndańęcęna, tac kań ińi fuhnę hwęcęhnęcędęcęn!” ³⁹ Awa umęcę pęcęlaniha, canęcęniha kań hna ndańęcęlehnęcęniha.»

⁴⁰ Tac Yesu męcę tęcęyęcękęcęhni: «Ge ahwęcęhn kań ińa mbokajęcęk, hak ntidęcęhęcęhni vęcęńi vęcęam?»

⁴¹ Męcę ntęcękwaniha: «Ndańęcęhniecęcędęcęhęcęhni idań meh vęcęńi vęcęam vęcęapah do ņjęcędahnni kań ińa vęcęhańary vęcęle ręcęcęd ņjęcędandęcęniha sah lęcęwu ńa hnęcę wati le-wo-le mbaręcępęcędęcęni hna.»

42 Tac Yesu më ntehnëkëhni: «Kobëri karanëluhna bi ile nësëk Vikerëh vi?

«“Itaka inte cañëtaniiho vëvëry vacery va vacak ye tame inte mbëryahnëk Wënu ña cery ntëwu ña fop. Ahwëhn a lik umë do nkwamëk ðus njëki!”»[☆]

43 Tac më nkwënëk: «Soje rac pëyaðëmu: Nañ Wënu ña tebëderun, njëfayini bulunda le linëndëha ðoku fërën. [44 Ale-wo-le yod hn'iji taka ÿa nihëd tañ; bare ge taka ñi ahnë njohahnëk, ñwëÿehnéðëha nke ivëd fo.]»

45 Vësankaf vësëna wasaðëha va gë wafarise wã nkwëryëniho wahnës waðindaryindan Yesu wã do njëtëniho vëhni ntehnëd. 46 Awa më njëkëlehnadëni fere pëlahnëniha, bare ntakëkëhniwo gë kore ÿa kabi kila ntinihawo.

22

Uhnës uryindaryindan soje roka iñël

1 Yesu gë wahnës waðindaryindan mboko nësëhnëndëhni vële hnëpaðëhawo va ntehnatënd: 2 «Wëlin ile mëntëlëni Inañ ambin ña: Ahnañ Asankaf nëgehnëko roka iñël aju. 3 Më ntehnëkëhni vëryokuñ vëlëwu va njini macinihëhni vële fayehnik roka va, bare vëÿaðilohna njijëni.

4 «Më mbok payëkëhni kat vëryokuñ vëhañary njini ntehnënihëhni vële fayehnik va: “Wëli ile ntehnëk Ahnañ a: ‘Tame roka ÿa puhnayik, vacët mën wuhniryah wã ryawik. Yijën roka iñël ÿa. Fop puhnayik!’ ”

[☆] 21:42 21.42: Wahnëw 118.22-23

5 «Bare vële fayehniko va vëhnëpalëhniwohna vëfayik va; njilehnëni wëbal wadëw hni, vëryampo kaŷ dëw hni, vëhaŵary igwaf dëw hni. 6 Vëyëntaŵ va më pëlanihëhni vëryokuŋ Ahnaŵ a ntinihëhni këm fo do ndaŵënihëhni. 7 Awa Ahnaŵ a më ntavëka dus; më payëkëhni wasodafe walëwu ŵa njini ndaŵënihëhni vëyi vëryaŵ vahnë do pëdëni nkol dëw hni ŋa. 8 Tac më ntehnëkëhni vëryokuŋ vëlëwu va: “Roka iñël ŋa puhnayik, bare vële fayehnik va tëfëlëhnihna tokëni. 9 Awa yiryin gë vankaŵ awaciwuni vële fankëlëdun va fop njijëni roka ŷa.” 10 Vëryokuŋ va më njini gë vankaŵ macinihëhni fop vële pankëlëdëniho va, vëli ŵeh gë vëli fërën per; koyëna acery nte rokande roka iñël ŋa pëbëlehnëni vahnë va.

11 «Ahnaŵ a, ga tënkëk njëkëhni vële yijëk roka va, nuka asan ale wok diyana viyi ambënt. 12 Më tëyëka: “Lawo, soŋe ye rënkiru ani viyi ambënt këm?” Bare asan a ñoñ kodilohna ntëkwa.

13 «Awa Ahnaŵ a më ntehnëkëhni vëryokuŋ vëlëwu va: “Ñabëryina wëbák ŋi gë wapary ŋi do aloŋuna g'ipër, gë umëhwëry. Hnam rëkëd kond do cemëlehnand wabeñ ŋi.”»

14 Yesu më nkwënëk: «Vëyaŵah macini, bare vëyaŵëna vële rëhnayik va.»

Soŋe icosahn ŷatëtanke

15 Ga mbiŷëk toyë wafarise wëryampo njilehnëni mbarëläni nësëläni gante ntidëni pëlahnëniha Yesu gë wanës wadëwu ŋa dënk.

¹⁶ Më payënihëhni vërefal vëlëw hni vëryampo do gë vëryaŵ vële nkeniho gë Erođ va njini ntehnëniha Yesu: «Aharan, njëtëbun catëru. Toña ye karanëđfuhëhni vahnë va nkaŵ Wënu ɲa; dakëlihna gë le nahadëni vëyëntaŵ do dëbëndëlehnëđilihëhniha vahnë va. ¹⁷ Awa pëyaryifu ile hnaharu: sariya fu ŷa maŵëryak bi ma maŵëryana cosi ŷatëtanke ŷa asankaf a, Sesar?»

¹⁸ Bare Yesu njëtëko nahan meh dëw hni ɲa, më ntehnëkëhni: «Ŵuhnë, vëroka vahnë, soɲe ye rëndëndunëho urënd? ¹⁹ Tufëryino koryi le sosande ŷatëtanke ŷa.» Më tufëniha uýëc koryi. ²⁰ Më tëyëkëhni: «Yëka mo g'uŵac mo liyik koryi li?»

²¹ Më ntëkwani: «Cesar ye.»

Më ntehnëkëhni: «Awa cosëryina Sesar ile kwëhnëk ŷa, do Wënu ɲa fëna ile kwëhnëk ŷa.» ²² Ga nkwëryëni inji dëkwa, pëmpëhnahnëlehnëkëhniwo. Tac tavëlehnëniha Yesu njilehnëni.

Soɲe ibëhn vësëm

²³ Hnë fac rac fo, wasaduse wëryampo rëhakawo Yesu. (Vëhni hnësëdëho vësëm va vëvëhnëdina.) Më ntehnëniha: ²⁴ «Aharan, gena bi Moyis nësëko: “Ge asan ŷëlëk, do cëm hara tavëna vutah, aheryu ntëwëđfëha asëval a soɲe nagëhnahna acëru vutah.” ²⁵ Awa ŷal fu hna nkeniho vësan mbëđ gë vëhi vële vankëk rëm gë hnëm. Aryënkweyënkwe a ñëlëko do cëm hara tavëna vutah do tavarya koyëna asëvalu ŷa aheryu. ²⁶ Ahigëna ŷa fëna koyëna nkehawo, tac

ararëna ŷa do gë fop mbëd gë vëhi va. ²⁷ Ga puni vëhni fop, asëval a fëna cëmëgëlehn. ²⁸ Awa, ge vësëm va mbëhnëni, mo yed asan aŷi asëval hnë vëŷi vësan mbëd gë vëhi vi, kabi vëhni fop ñëlënihawo?»

²⁹ Yesu më ntëkwakëhni: «Wühne mpaŷëmpaŷadëhu kabi yëtëluhna Vikerëh va gë fanka Wënu ŷa. ³⁰ Ge vësëm va mbëhnëni, vësan va gë vësëval va vëvokëdina ñëlëläni, ßare had wamëleka nkedëni ambin hna. ³¹ Kobëri karajëluhna bi, ile ntehnëku Wën soŷe ibëhn vësëm ŷa? Umë lehnëk: ³² “Wën Abëraham ŷa yëbu gë Wën Isak do gë Wën Sakob.”» Yesu më nkwënëk: «Wënu ŷa, gena Wën vësëm, Wën vële wok vësëmëna ye.»✧

³³ Vële hnëpadëhawo va fop pëmpëhnahnëkëhniwo gë sifa karëŷa nte karajëdëhëhniwo ŷa.

Akwëda ante ŷak yabëka nafa

³⁴ Ante kamahnëniho wafarise wã Yesu ndënëkëhni wasaduse wã, mbarëniho. ³⁵ Aharaj sariya aryampo hnë vëhni ñadëho tëndëhna urënd; awa më tëhaka do tëya: ³⁶ «Aharaj, anëhne kwëda ŷak hnëfak sariya hna fop?»

³⁷ Yesu më ntëkwaka: «“Nahnëryehna Ahwëhn a Wën hu ŷa gë sakahn hu fop, g'intawary hu ŷa fop, gë hakili hu ŷa fop.”»✧

³⁸ Anŷi ye ante hnaŷëk do ŷak yabëka nafa ŷa. ³⁹ Do wëli kigëna ŷa, ante këñëlahnëni gë ndënkwerÿënkwa ŷa: “Nahnëryehna aŷënta hu

✧ 22:32 22.32: Icahn 3.6 ✧ 22:37 22.37: Divëta Sariya 6.4-5

ŷa had wĕjĕ dĕnk.” ⁴⁰ Sariya Moyis ŷa fop gĕ wade karanĕdĕnihĕhniwo vahnĕ wakila ŷa fop hnĕ vanĭ vakwĕdĕ vaki nke.»

Arĕhnayik a gĕ David

⁴¹ Wafarise wĕa ga mbarĕni, Yesu mĕ tĕyĕkĕhni: ⁴² «Ye hnaharun soŷe Arĕhnayik a? Aju mo ye?»

Mĕ ntĕkwaniha: «Aju David ye.»

⁴³ Mĕ tĕyĕkĕhni: «Awa soŷe ye David, ante nĕsehnĕkawo Iyir Ipacah iŷa, macĕkawo “Ahwĕhn” ntehn:

⁴⁴ «“Ahwĕhn a Wĕnu ŷa umĕ lehnĕkawo Ahwĕhn mĕn a: yij alaŷa g'irĕhw mĕn, hafo hale kĕfĕdĕfuhĕhni vĕle ŷĕwĕki va haryĕnkw hu.”[✧]

⁴⁵ «Ge David “Ahwĕhn” macĕka, awa hak kod Arĕhnayik nke aju David?» ⁴⁶ Awa wafarise warac, wĕla aryampo hnĕ vĕhni kolĕlohna ntĕkwahna iŷĕ do, tĕk pĕgw hnĕ fac rac, ahnĕ bokĕlohna ndĕk tĕya iŷĕ.

23

Soŷe vĕharanĭ sariya va gĕ wafarise wĕa

¹ Awa Yesu mĕ ntehnĕkĕhni kore ŷa fop gĕ vĕrĕfal vĕlĕwĕu va: ² «Vĕharanĭ sariya Moyis va gĕ wafarise wĕa ye vĕyabahn sariya va. ³ Awa tĕfĕka aŷawĕhni do aliwu ile ntehnĕdĕnihu ŷa fop; bare ant'alindu ile ntifĕni ŷa, kabi vĕlifina ile nĕsehnĕdĕnihu ŷa. ⁴ Waryib walĕnah, walakah ndibi mbarĕpĕdĕni,

[✧] **22:44** 22.44: Wahnĕw 110.1

do ndibëndëdëfënihëhni vahnë va; bare vëhni dënk ñoñ vëlidina ndemahnënihëhni.

⁵ «Ile ntidëni ÿa fop, nuhahnënihëhni vahnë va ntidëni. Yëkëryin gante naÿëk ka Wanës Wën wante ñëbadëni wayëka hna gë wahnil hna! Yëkëryin fëna gante njaryëk ka ÿaŵar yale rëfëde wacëmët viÿi vilëŵ hni soŵe tufëhnahnëndëni kahnëndani soŵe Wënu ŵa! ⁶ Ñadëni daña hnë wëlaña walënah hna hn'ile tokëde roka sankaf hna do ñadëni fëna wëlaña wale rëkëde nuhahnëndëni vacaliŵa hna; ⁷ ñadëni nkaÿëndëni g'untënah wayëŵa bulunda hna do macëndëni "Aharan Asankaf".

⁸ «Bare ŵuhnë, ant'aliwu aŵacëndewu "Aharan Asankaf", kabi hnënk yerun ŵuhnë fop do Aharan Asankaf aryampo fo hwëhnarun.

⁹ Ant'aŵacuna ahnë hnë ŵuhnë "Apa", kabi aryampo fo ye Rëmun ÿa, umë ye g'ambin.

¹⁰ Ant'aliwu fëna aŵacëndewu "Aharan", kabi Aharan aryampo fo hwëhnarun, umë ye Arëhnayik a. ¹¹ Ale ÿak hnaÿëk hnë ŵuhnë ÿa rëfëka nke aryokuŵëhn hun a. ¹² Ale hnaÿënaka mbanëde, bare ale vanaka naÿënëde.»

¹³ Tac Yesu më ntehnëkëhni vëharan sariya va gë wafarise ŵa: «Meku ŵuhnë, vëroka vahnë! Pidëntunëhëhni rënka Naw ŵambin ŵa vahnë va; tënkëdiluhna ŵuhnë do tavëdilunëhniha tënkëni vële ÿad va. ¹⁴ [Meku ŵuhnë,

vëharan sariya vi gë wafarise ŵi, vëroka vahnë! Nufëndunëhëhni vësëval vële cëmaryëk vësan va, vësai, ile kwëhnani ÿa fop do fëna njëfadun iyëfa yaryah ntehnani catërun. Soŵe umë ye ŵuhnë hitiŵënde kiti le ÿak yapëk ÿa!]

15 «Meku w̃uhnë, vēharañ sariya vi gë wa-
farise w̃i, vēroka vahnë! Njasëlehnëdfun gante-
wo-gante nkal li gë walant li ahnuŷahnënduna
aryampo ale hwëtahnëku, do ge nuŷarunëha
ntidunëha tēfa tēnk gë janáma hafo ntëbu
w̃uhnë wahwënta wahi.

16 «Meku w̃uhnë, vumëp vunte hahëdf vahnë!
Ntehnëdfun: “Ge ahnë ntëkahnëk Cery Wën
Cankaf ŋa, umë gena ñoñ; bare ge sanu vē
Cery Wën Cankaf ŷi ntëkahnëk, tēfëka nti ile
ntehnek ŷa.” 17 Nēnkwërun do mēpërun! Sanu
ŷi gë Cery Wën Cankaf nte sēvëndanëk sanu ŋi,
ye ŷak yabëka nafa ŷa? 18 Ntehnëdfun fëna:
“Ge ntëkahnëk mahëhnu hn'ile cēnade sadëha
hna, umë gena tana; bare ge ile sēnahnik ŷa
ntëkahnëk, tēfëka nti ile ntëkëk ŷa.” 19 Vumëp
yerun! Ye ŷak nēfak: sadëha ŷa ma hn'ile
cēnayik sadëha hna ile sēvëndanëdfëha ŷa?
20 Yëtëryin iŷin: ale lëkahnëk hn'ile cēnade
sadëha hna, ntëkahnëk fop vile ye hnam va.
21 Ale lëkahnëk Cery Wën Cankaf ŋa, ntëkahnëk
Cery Wën Cankaf ŋa gë Wënu ŋa per. 22 Ale
lëkahnëk ambin ŋa, ntëkahnëk tinki Wënu ŋa
gë Wënu ŋa per.

23 «Meku w̃uhnë, vēharañ sariya vi gë wa-
farise w̃i, vēroka vahnë! Njēdadunëha Wënu
ŋa ŷëŋa hwëhn pëhw-wo ile varëpërun ŷa,
hafo gë sifa yaryef yale-wo-yale rokëde ŷa fop,
bare mawëndiluhna ile ŷak hnëfak sariya hna,
gante nke usatah gë kaŷëhnahn do g'ikwëtahn
ŋa. Umë ye ile rëfakëha aliwu ŷa, hara
dēnkwëluhna fëna yëdfahn ŷëŋa hwëhn pëhw-
wo ile varëpëdfun ŷa. 24 Vumëp vunte hahëdf

vahnë! Tarëdfun ile sedfun ŷa alihëtahnnuna fanku, bare kohnëdfunëha yonkomb!

²⁵ «Meku ŷuhnë, vēharan sariya vi gë wafarise ŷi, vēroka vahnë! Për hna vahnë vēfërën yerun bare bambery, ule fëbëku g'iña idëb vahnë. Ile lidfun ŷa nke had ahnë ale facënëd hamëhni fo nkëlëwa ŷa gë humpan uŷa do nko tonk bambery ŷa. ²⁶ Farise wëpah! Pacënëryin bambery ankëlëwa ŷa tac për inŷa fëna pacëd.

²⁷ «Meku ŷuhnë, vēharan sariya vi gë wafarise ŷi, vēroka vahnë! Gë wayag wale yerënik liyak had nkwmëk për inŷa mëntëlërun, bare bambery ŷa waŷëc vēsëm fëbëk do gë sifa viyëlah-wo. ²⁸ Koyëna nkehu ŷuhnë fëna për inŷa, tufëhnađun catërun, bare bambery ŷa vēroka vahnë yerun do dënënëluhna sariya ŷa.

²⁹ «Meku ŷuhnë, vēharan sariya vi gë wafarise ŷi, vēroka vahnë! Mbëryëndunëhëhni wakila ŷa wayag walëwëri ŷa, gwamënëndunëhëhni vēle satëk va wayag walëw hni ŷa, ³⁰ do ntehnëdfun: “Ge wati vacërakëlo hu ŷa yentahnëkëndëbunëho đemakëndilëfunihna ndawënihëhni wakila ŷa.”

³¹ Koyëna, njavëtërun ŷuhnë dënk vutah vēle ryawëkëhni wakila ŷa yerun. ³² Awa tëfëryin soŷe afuhnawu ile pëgwëniho warëmun ŷa!

³³ «Walën yerun, pëbëku wanto ŷa, hak ñađun ahehawu hara dabiluhna gë janáma fac kiti hna? ³⁴ Soŷe umë pëyađëmu, cañëtëhniđëmuni wakila do vēyët do gë vēharan paryi. Ndawëdfunëhëhni vēryampo, vēyëntaŷ va afakuni hnë wakërëwa, do

ntampëdunëhëhni vëhaŵary kat vacaliņa hun hna do rëkëdun arëfëlehnënduni hnë wahnaŵ hna fop. ³⁵ Koyëna ŵuhnë cosëd Wënu ɳa soņe ile ndaŵini vahnë vële wok vëlina ŵeh va tëk pëgw idaw Abel hna hafo vëhni Sakari hna, aju Barasi, ale ryawërun yëbëlan yëŵa sëvah hna g'ile cënade sadëha ŷa. ³⁶ Toņa ŷa fëyadëmu: Wënu ɳa piniņëdëhëhni vahnë vëvë dol va soņe wani fop!»

Yesu gë Yerusalem

³⁷ Yesu më mbok ntehnëhni: «Ŵuhnë vëvë Yerusalem vi, ŵuhnë vële ryawëdëhëhni wakila, ndawëdunëhëhni gë wëraka vële payëhnikuni Wënu va! Gante ñadëfuho đus varëpu darël mën had cale nte varëpëkëhni vutahu hnë vampaw vantëŵu, bare maŵëluhna! ³⁸ Awa wëli, Wënu ɳa tavëd cery hun ɳa. ³⁹ Ha, pëyadëmu bokëdïluhna ahnuwuno hafo wati nte ntehnëdun: “Arabi Ahwëhn a Wënu ɳa njëda ale yijëd g'uwac lëŵu ŵa!”»

24

Yesu inih Cery Wën Cankaf ɳa pëyahnëd

¹ Yesu cahněko Cery Wën Cankaf hna do, ante njidëho ɳa, vëréfal vëlëŵu va më tëhaniha soņe tufahnëniha vacery vante yeho caharaß selele Cery Wën Cankaf hna. ² Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Nurun iŷin fop? Toņa ŷa fëyadëmu: la itaka đampo godina tinda hnani hn'iñëntaŵ; fop nihëde.»

Ile yed tëkahnind wapuya đuniŷa

³ Ga ndēcək watac, Yesu hn'ikuŋ Oliviye hna njiko ntañako. Vërēfal vëlēwu va mē tēhaniha do tēyēniha: «Guve ntiyaɗ waŋi, do ile yed dahēse iboka hu ŋa do gē wapuya duniya ŋa?»

⁴ Mē ntēkwakēhni: «Kwētēryin hakili, ant'aravu arokayiwu! ⁵ Vahnē veyabah njijēdēni mēcani uɯac mēn wā do ntehnēdēni: “Arēhnayik a yebu!” do tokaɗēnihēhni vahnē veyabah. ⁶ Nkwēryēɗun ga mētēde ɗarēl hun do gē wakasək soŋe wamēt wabē ŋawēt ŋa. Antē ntaku: watac afo ntiya, bare geɗina ten wapuya iyi duniya. ⁷ Bulunda rēkēɗ mētēndēni gē bulunda yēntaw, do ahnaw pēgwēɗēha ahnaw a yēntaw; nkeɗ nēnka nkal hnē waresiyo wayabah, do g'inte ŋa. ⁸ Nkeɗ had lav ɗonk hnag ryēnkwēryēnkw.

⁹ «Hnē wati rac, vahnē va mbērehnēdēnihu do ndawēɗēnihu. Wabulunda ŋa fop nēwēɗēnihu soŋe lēmēn. ¹⁰ Veyabah tavēdēni kwētahn iŋa; rēkēɗ tokalēndēni do nēwēlēdēni. ¹¹ Wakila vēwēr veyabah sahnēɗ do tokaɗēnihēhni vahnē veyabah. ¹² Wameh ŋa campēɗ hafo iña vahnē veyabah godina. ¹³ Bare ale yawēnaɗ hafo pu ya, Wēnu ŋa pehētēɗēha. ¹⁴ Wanēs Wakasək Naw iŋi pēyahnēde duniya li fop, wabulunda ŋa fop nkwēryēdēni. Tac tēkid wapuya duniya ŋa.»

Ambēr cankaɗ

¹⁵ Yesu mē mbok ntehnēk: «Fac ya tēkid hn'ile nuɗun yēwa sēvah hna le wācēde “Iñē hayah ɗēcēt ya” le nēsēɗēho kila le wāciko Daniyel ya. Arabi ale haraŋēɗa nkwēry ɗus waŋi!

¹⁶ Awa vēle yed Yude va tēfēɗēha nkaryēni

gë wahun: ¹⁷ ale yed yaŋ cery ntëwu ŋa, tēfēlahna cēli njij nuf viyē vilēwu va bambery ani gē nkaryahnēnd; ¹⁸ do ale ye hn'ikaŷ ŋa tēfēlahna mēnc gē ŷalu soŋe njoj cud cankaŋ ntëwu ŋa. ¹⁹ Mekēhni vēsēval vēryonkah va gē vēle yēwēndēdfēhēhni vutah vuntēw hni va hnē wafac warac! ²⁰ Yēfaryina Wēnu ŋa soŋe ant'ayaryu hnē wafac wale tēvēd gē fanka ma hnē fac ntawēla hna! ²¹ Hnē wati rac njaβēd dūs ambēr ŋa, ntēbi vante yeho kobēri nte pēgwēko duniŷa hafo gaki ŋi, do bokēdfina nke muk sifa mbēr tac. ²² Ge Wēnu ŋa pēhnakēndilohna ŋaŷēt waŷi wafac, ahnē gokēndina. Bare ŋaŷētēd soŋe vahnē vēle tēhnak va. ²³ Awa ge ahnē ntehnēku: “Yēkēryina, Arēhnayik a ani nke!” ma: “Hnani nke!” nt'aŷaŷu, ²⁴ kabi vēle wok vēyena vērēhnayik paryi gē wakila paryi sahnēd. Tēkēd ntindēni vifēmpēhnahnah visankaf gē wēdahēse wacankaf tokahnēnihēhni vahnē va, hafo tokaryēnihēhni la vēle tēhnak Wēn va, ge kokēnd nke. ²⁵ Nēparyin! Pēyamu kobēri fo.

²⁶ «Awa ge ntehnirun: “Yēkēryin, Arēhnayik a wula hna nke!” nt'ayiwu. Ma ge ntehnirun: “Yēkēryin, hnani coŷak!” nt'aŷaŷu. ²⁷ Itēk Ajē Ahn'a nkeŋ had mbilēbilēk ambin hn'ani penēlehn duniŷa ŷi fop. ²⁸ Hnē le nke ibēl hna, hnam mbarēpēlēdfēni wahuy ŷa.»

Iboka Ajē Ahn'a

²⁹ Yesu mē mbok ntehnēk: «Ge ndēcēk wafac ambēr atac, ulav ŷa kuyēd taŋ, tac lepera ŷa

bokëdfina ntanc, wahol w̃a njojëd do fanka favë g'ambin fa ñënkad.✧

³⁰ «Awa, dahëse Ajë Ahn'a cahnëd ambin hna; bulunda vahnë vëvë nkal vi fop njahnadëni, nuđëniha Ajë Ahn'a ga tēkid vëjar hna mati g'ambin gë fanka do gë icëmb cankaf. ³¹ Lënkwa sankaf ỹa ntënkweđe do payëdëhëhni wamëleka wadëwu ña hnë vacape vanah vambë nkal vi, mbarëpidënihëhni vële tēhnak va.»

Mëntëndëlehn g'atëh anuỹ

³² «Gwëryëryin ile karanëd anuỹ ñi: ge tēk nēp tuñ njëtëdun wati hasëk ỹa tēhajëk. ³³ Ndampo fo nke, ge nurun vëyin fop, yëtëryin wati iboka Ajë Ahn'a tēhajëk, bëyëdfina ntiyad. ³⁴ Toña ỹa fëyadëmu: ỹi yamani dëcëdfina hara diyana vëyin fop. ³⁵ Ambin ñi g'inkal ñi ndëcëd, bare wanës mën ñi dëcëdfina muk.»

Ahnë yëtëna wati wapuya duniỹa ỹa

³⁶ «Ahnë yëtëna bi guve tēkid fac ma wati le ntiyad vëyin ỹa, la wamëleka waß g'ambin ñi gë Aj'a dënk vëyëtëna; Rëm ỹa fo yëtëk. ³⁷ Fac ile njihahnid Ajë Ahn'a nked had gë yamani rëm fu sankaf, Nowe, ka. ³⁸ Wati rac, tēkahnindo uwac sankaf w̃a, vahnë va tokëdëniho do cedëniho, ñëlëledëniho do njëdahnëdënihëhniwo vëryag hni va ñëlini, hafo fac le tēkahnëko Nowe hnë sisikulu hna; ³⁹ ñoñ vëyetalohna hafo uwac sankaf w̃a tēki do njokëhniwo vëhni fop. Vahnë va koyëna mbokëd ntindëni ante njijëd Ajë Ahn'a. ⁴⁰ Wati rac, vësan vëhi yed

✧ **24:29** 24.29: Esayi 13.10; 34.4

kaŷ hna: njodēha aryampo do tava aŷēntaŷ a. ⁴¹ Vēsēval vēhi rēkēd' ndawēndēni ryēŷa: njodēha aryampo do tava aŷēntaŷ a.

⁴² «Awa nt'ahnamawu, kabi yētēluhna bi iŷēhne fac njijēd' Ahwēhn hun a. ⁴³ Yētēryin dūs waŷi: ge ahwēhn tere ŷa njētakēnd wati le njijēd' g'umēd' ga ale ŷa, d'akakēndina wakwēd' do tavakēndilahna tēnk tere lēŷu hna. ⁴⁴ Soŷe umē ye, pēhwētaryin ŷuhnē fēna, kabi Ajē Ahn'a tēkid' hnē wati le worun nahaluhna.»

Aryokuŷ ale hahnēndak g'ale wok kahnēndana

⁴⁵ Yesu mē mbok ntehnēk: «Mo ga ye aryokuŷ ale hahnēndak do ritēk a? Umē ye ale hwētēhnahnikēhni vēryokuŷēntaŷu va fop ntehni: “Yēd'aryindēhni vēryokuŷēnta hu vi roka ŷa hnē wati le rēfēka hna.” ⁴⁶ Nēfaka aŷi aryokuŷ ge ahwēhn tere ŷa mēncik do tēkata ga ntid' d'oku lēŷu ŷa! ⁴⁷ Toŷa ŷa fēyadēmu: ahwēhn tere ŷa kwētēhnahnēdēha hnapul lēŷu ŷa fop. ⁴⁸ Bare ge aryokuŷ aŷeh ye, ntehnad' ahwēhn tere ŷa mēncēnkajēd'ina, ⁴⁹ do pēgwēlehn ndafēndēhni vēryokuŷēntaŷu va do tokēlahnēndēni, celahnēndēni gē vēryēŷ! ⁵⁰ Awa ahwēhn tere ŷa mēncid' hnē fac le nkok yēkadilahna aryokuŷ arac, hnē wati le nkok yētēna; ⁵¹ ndafēdēha daf ntavah gante ntidēni vēle hnēsēd' ile nkoni walid'ina ŷa, hn'ile kodē do cemēlehnadē wabeŷ hna.»

25

Uhnēs uryindaryindan soŷe vēryag pēhw

1 Yesu më mbok ntehn: «Awa Inawǎ ambın ƚa g'iyi uhnēs uryındaryından mëntēlēđēni: vėryag pėhw nufēni walampu walēw hni cahnēni kacahnēniha ale yēlēđ. 2 Hnē vėrac, imbēđ nēnkwēniho do imbēđ titēni. 3 Vėhnēnkwah va njoniho walampu walēw hni wā, bare vėfehnalohna wagu* ƚa. 4 Bare vėritah va njoyaniho walampu gē wasēleku wagu ƚa pehnani. 5 Awa ale yēlēđ a ndēcajēđēhawo; vėryag va më njokēhni wakwēđ ndakēlehnēni.

6 «Ante ndēcak ƚa, më wėryik wadeka: “He wūhnē! Ale yēlēđ a nkejėk! Cahnėryin aha-cawuna!”

7 «Awa vėryag pėhw va nēgalehnēni pėgwēni pėhwētēndēni walampu walēw hni wā. 8 Vėhnēnkwah va më tēyēnihēhni vėritah va: “Yēđėryinēfu wagu hun yi, kabi walampu walēw fu wi đipiƚa nke!”

9 «Vėritah va më ntėkwanihēhni: “Hali, kabi geđilēfuhna gwėr fuhnē fop. Yiryin alēwaju gē vėwaf.”

10 «Awa, vėhnēnkwah va njilehnēni ntėwajēni wagu ƚa. Hnē wati rac tėkiko ale yēlēđ a. Imbēđ vėle fėhwėtako va tēnkēntēlehnini g'umē cery nte ñēland hna cēđēlehnı rēnka ya.

11 «Ga mbiyėk, vėryag vėyēntaw va tėkiniho do ndekandēni: “Ahwėhn, Ahwėhn, pidėtēndıfu!”

12 «Bare ahwėhn a më ntėkwakēhni: “Toña ya fėyadēmu, yētēluhna.”»

* 25:3 25.3 Wagu: Kobėri ƚa wagu atėh oliv ƚa rawēđeho walampu hna.

¹³ Yesu, më nkwënëk: «Awa kwëtëryin hakili, kabi yëtëluhna fac ŷa gë wati le mbokahnid Ajë Ahn'a.»

Uhnës uryindaryindan soŷe vëryokuŷ vërar

¹⁴ Yesu më mbok ntehnëk: «Inaŷ Wënu ŷa g'iŷi uhnës uryindaryindan mëntëlëni kat: asan ñad nji uyas do macëdëhëhni vëryokuŷ vëlëŷu va, kwëtehnahnëhni hnapul lëŷu ŷa. ¹⁵ Aryampo waŷëc sanu wakeme mbëd njëdakawo, aŷëntaŷ a wakeme waki, ararëna ŷa keme, ale-wo-le ile mëkëd ndokuŷahn ŷa. Tac njilehn g'uyas. ¹⁶ Aryokuŷ ale yëdäyiko waŷëc sanu wakeme mbëd ŷa njilehn taŷ nkwaŷahnënd igwaŷ koryi rac do nuŷa waŷëc sanu wakeme mbëd wakawäry. ¹⁷ Ale yëdäyiko waŷëc wakeme waki ŷa fëna koyëna ntiko do nuŷa waŷëc wakeme waki wakawäry. ¹⁸ Bare ale yëdäyiko waŷëc keme ŷa, njiko nkab mbañ hnam koryi rac.

¹⁹ «Ga mbiŷëk, ale ndokuŷëhnëdëniho vëŷi vëryokuŷ a mënciko, më tëyëkëhni pëyaniha soŷe koryi le kwëtehnahnëkëhniwo ŷa. ²⁰ Ale yëdäyiko waŷëc sanu wakeme mbëd ŷa, më tëhjäk do tufaŷn waŷëc wakeme mbëd wañëntaŷ ŷa ntehn: “Ahwëhn tere waŷëc wakeme mbëd yëdaruhoŷo. Nuŷabu waŷëc wakeme mbëd wakawäry: wëli.”

²¹ «Arac më ntehnëka: “Njivëk, aryokuŷ afërën do ale facënak yeru. Pacënaru hnë viŷë viroy hna, soŷe umë kwëtehnandëmi viyabah va. Yij cehëli hnatah mën wã!”

22 «Tac aryokuŋ ale yēdayiko waŋəc wakeme waki ŷa tēhagiko do ntehn: “Ahwēhn tere, waŋəc wakeme waki yēdaruhoŋo. Nuŷabu wakeme waki wañēntaŋ: wēli.”

23 «Arac mē ntehnēka: “Aryokuŋ afērēn do ale facēnak yeru. Pacēnaru hnē viŷē viroy hna, soŋe umē kwētehnanđemi viyabah va. Yij cehēli hnatah mēn ŵa!”

24 «Rēkwa ŷa, aryokuŋ ale yēdayiko waŋəc keme ŷa mē tēhagik do ntehn: “Ahwēhn tere, njētēbuho asan ayapah yeru: kácēđu hn'ile nkoru nadēlihna, mbarēpēđu hn'ile nkoru pahnēlihna ñoñ. 25 Ntakēkoŋo gē wējē, mē yibu vañu koryi hu ŷa. Wēli ile hwēhnēru ŷa.”

26 «Arac mē ntēkwaka: “Aryokuŋ aŵeh yeru do kēmaru! Njētēruho kacēđēđu hn'ile nkobu nadēla, mbarēpēđēđu hn'ile nkobu pahnēla ñoñ? 27 Awa tēfēkawo ahwēt koryi mēn ŷa hnē bank. Ge mēncibu kokēndebu wēnēhniŵ ge mbidēđu.” Tac mē ntehnēkēhni vēle nkeniho va: 28 “Tebēryina waŋəc sanu keme ŋi do ayēdawuna ale hwēhnaŋ waŋəc wēli ŷi. 29 Koyēna nke, ale wēryēk wapacēk a nkwēnēhnēđe uyēt ŵa, do kobēđēha; bare ale wok gwēryēna ŷa, tebēđe la ile njētēk ŷa.† 30 Ge aŷi fufafu ye, doŋēryina g'ipēr hn'umēhwēry hna, hn'ile kođe do cemēlehnade wabeñ hna.”»

Ikitiŋ tēkwa

† 25:29 25.29 Ale wēryēk wapacēk a nkwēnēhnēđe uyēt ŵa, do kobēđēha; bare ale wok gwēryēna ŷa tebēđe la ile njētēk ŷa. Kođe nkwēryi fēna: Ale hwēhnaŋ iñē ŷa nkwēnēhnēđe, do kobēđēha; bare ale wok kwēhnana iñē ŷa tebēđe la ile liyahñēka tēk nuŷa ŷa.

³¹ Yesu më mbok ntehnëk: «Ge Ajë Ahn'a njijëk had ahnaŵ hnë icëmb dëŵu hna gë wamëleka ŋa fop, ntañad hnë tinki Naŵ dëŵu hna.

³² Fop wabulunda wabë nkal ŋi mbarëpëlëdëni haryënkŵ lëŵu do pitëndëlendëhëhni vahnë va gante pitëndëlendëhëhni ahery wape g'uhnankal ki; ³³ G'irëhw lëŵu kwëtëdëhëhni vësatah va, vēŵen va g'irahahn.

³⁴ «Awa ahnaŵ a ntehnëdëhëhni vēle yed g'irëhw lëŵu va: “Yijën, ŵuhnë vēle ndëwanëk Rëm mën vi! Kwëhnëryin Naŵ nte pëhwëtëhnëkuno kobëri ante ntidëho duniŷa ŋa! ³⁵ Ndëwanirun kabi njokowo inte ŋa do njëdarunëhoŵo roku; njokowo wënka ŋa do njëdarunëhoŵo siyaŵ; ahneh yebuho do kacarunëhowo ŷal hun hna; ³⁶ ŋas fo yebuho do cudërunëhoŵo; tesëbuho do paβërunëhoŵo; cëdibuhu do njijëdunëho ayëkiŵuno.”

³⁷ «Awa vësatah va tëyëdëniha: “Ahwëhn, guve nuyiruhu ga njoki inte do ayëdayi arok, ma ga njoki wënka do ayëdayi asiya? ³⁸ Guve nuyiruhu ga nkeru ahneh do ahacayi watere fu hna, ma ga nkeru ŋas fo do asudî? ³⁹ Guve nuyiruhu ga tesëru, ma ga cëdiru, do yiryibun ayëkiji?”

⁴⁰ «Ahnaŵ a ntëkwadëhëhni: “Toña ŷa fëyadëmu: ante-wo-nte ntinëhnerunëha aŷënta mën wëla ale ŷak vak ŷa, ami linëhnerun.”

⁴¹ «Tac ahnaŵ a ntehnëdëhëhni vēle yedëha g'irahahn va: “Ŋaŵëtaryino, ŵuhnë vēle ndëwanëk Wën wëh vi! Yiryin gë hwëdëh hunte wok dïpëdina muk, hunte pëdëhnik

Sintani gë wamëleka wadëwu ña! ⁴² Njokowo inte ña do yëɗfalunohna roku; njokowo wënka ña do yëɗfalunohna siyaw; ⁴³ ahneh yebuho do kacalunoŵohna; ñas fo yebuho do cudëlunoŵohna; tesëbuho do cëdïbuho do pabëlunoŵohna.”

⁴⁴ «Awa vëhni fëna tÿyëɗfëniha ahnaŵ a: “Ahwëhn, guve nuyiruhô ga njoki inte, njoki wënka, nkeruhô ahneh, nkeruhô ñas fo, tesëruho, ma cëdïruho do nkoyiruhô ðemayilihna?”

⁴⁵ «Ahnaŵ a ntëkwadëhëhni: “Toña ÿa fëyadëmu: ante-wo-nte nkorunëho dinëhnëlnuhna aÿënta mën wëla ale ÿak vak a, dinëhnëlnuhna ami fëna.”

⁴⁶ «Koyëna njidun gë horot le wok puɗina hara vësatah va gë ðuniÿa le wok puɗina njidëni.»

26

Ipëhwëta soŋe idawë Yesu

¹ Ante puhnako Yesu karanj vëréfal vëlëwu va wani fop ña, më ntehnëkëhni: ² «Njëtërun wafac wahi wojëk nkehahn ambënt Pak ña. Wati rac, Ajë Ahn'a njëɗfahnëɗe soŋe paki hnë kërëwa.»

³ Awa vësankaf vësëna wasadëha va gë vicër bulunda wasëwif va, tere Kayif asankaf vësëna wasadëha hna mbarëniho; ⁴ më maŵalëni pëlanihna Yesu yëm-yëm fo do ndawëhnëniha.

⁵ Më ntehnëni: «Kodelënëhna ntiyin watac hnë wati ambënt hna, ge gena umë bulunda ÿa dakëna ñañënnani.»

Asëval rurëɗëha Yesu ðatikola

⁶ Yesu Betani nkeho, tere Simo* ale hwëhnako mbiỹ ña. ⁷ Asëval më tëhaka gë sëleku ðatikola hambah ntawi: umë turëka ðatikola rac Yesu nkaf li wati nte ntañaniho hn'ile tokëde roka hna.

⁸ Vërëfal va ga nuni watac, ntavëkëhniwo më ntehnëni: «Soñe ye përekanëk iyi ðatikola? ⁹ Kokënde nkwaŋi gë koryi yabah njëdayini koryi yã vëhaÿëhnah va!»

¹⁰ Yesu njëtëko koyëna nësëdëni më ntehnëkëhni: «Soñe ye ryëñanërunëha ayi asëval? Ile ntinëhëko iyi njivëk.

¹¹ Nkelandun kwëlëkwël vëhaÿëhnah va; bare ami, gelandelënëhna kwëlëkwël. ¹² Turëk iyi ðatikola mbahn mën li pëhwëtanëhnahno ibañ ña. ¹³ Toña yã fëyadëmu: hn'ile-wole pëyahnéde Wanës Wakasëk ña duniya li fop, tëfëtafe ile ntik asëval ayi fëna do ndënkwëtafe.»

Yuda njëdahnëdëha Yesu

¹⁴ Awa aryampo vërëfal Pëhw gë Vëhi, ale waciko Yuda Isëkariyot, njiko vësankaf vësëna wasadëha hna ¹⁵ do ntehnëni: «Ye sosëdunëho ge njëdamuna Yesu?» Awa vërac më ndëkwëni wañëc wafëhw warar koryi. ¹⁶ Tëk pëgw wati rac Yuda pëgwëlehn njëkëlehnand fere fale rëfëka njëdahnëhni Yesu fa.

Yesu nëgehnëd roka Pak yã

¹⁷ Hnë fac ryënkwerënkwe ambënt mburu kwëhn levir këm hna, vërëfal va tëyënihawo

* **26:6** 26.6 Simo kwëhnako mbiỹ bare njërëniko.

Yesu: «Ne ñadu yifu afëhwëtanëhni roka Pak ÿa?»

¹⁸ Awa Yesu më ntëkwakëhni: «Yiryin nawñ hna hnë vëhni ahod alehnuna: “Ahwëhn a më lehnëk: Wati mën ÿa təkëk; ÿal hu hna ntidëfun Pak ÿa gë vërëfal mën va.”» ¹⁹ Vërëfal va më ntini ile ntehnëkëhniwo Yesu ÿa do pëhwëtani soñe roka ÿa.

Yesu pëyahned tokadë

²⁰ Ga nëkak, Yesu gë vërëfal Pëhw gë Vëhi va ntañaniho. ²¹ Wati nte tokëdëniho ña, Yesu më ntehnëkëhni: «Toña ÿa fëyadëmu: aryampo hnë wühnë tokadëho.»

²² Vërëfal va njamëlehnëni pëgwëlehnëni ntehnëndëniha aryampo aryampo: «Ahwëhn, ami bi ye?»

²³ Yesu më ntëkwakëhni: «Ale labëlandëfun mburu nëhëta ÿa, umë rokadëho. ²⁴ Ajë Ahn'a cëmëd, gante nësëk Vikerëh soñe lëwu ka; bare horot sankaf nuñad ale rokadëha Ajë Ahn'a! Antë mbërayi nagi fecekëndëho asan arac!»

²⁵ Yuɗa, ale rokadëha ÿa, më tebak wanës ña do tëya Yesu: «Aharan Asankaf, ami bi ye?»

Yesu më ntëkwaka: «Wëjë hnësëk.»

Roka Ahwëhn a

²⁶ Wati roka hna, Yesu nufëko mburu ña do, ga camehnëka Wënu ña, më nkubëlehnëk njëdähni vërëfal vëlëwu va, ntehnëhni: «Nufëryin aroku iñin, mbahn mën inja ye.»

²⁷ Tac mbok nuf nkëlëwä uñen waresen ña do, ga mbok camehna Wënu ña, më mbok njëdfakëhni ntehnëhni: «Ceryin, wühnë fop,

28 kabi uñi ñen sat mën ye, sat mën ile ÿabahnik kwëtëla gë Wënu ña do ryehtëtik soñe vahnë vëyabah tavëhnahnini wameh ña.

29 Pëyaďëmu: tēk pëgw gaki, bokēďa sewu uñen waresen hafo hale ceden uñen kasēk mbë Naw Rēm mën hna.»

30 Njëwëlehnëni wahnëw ambënt ña. Tac njilehnëni hn'ikuñ nte wacik Oliviye hna.

Yesu pëyahned Piyer njahëtaďëha

31 Awa Yesu më ntehnëkëhni vërëfal vëlëwu va: «Hnë uñi mëď dënk tavëďfunëho wuhnë fop, had gante kerik ka:

«“Ndawëďëfuha aheryëherya ÿa, do wape ña campëďëni.”✠»

32 Yesu më nkwënëk: «Bare ge mbëhnëbu, njidëfu hnapëhëndu Galile hna.» 33 Piyer më tebak wanës ña ntehna: «Lakënde ntehni vëyëntaŵ vi fop tavënihi, ami tavëďila muk.»

34 Yesu më ntëkwaka: «Toña ÿa fëyaďëmi: hnë uñi mëď dënk, ani gë tarahnënd cale ña, ntehnëďu wahwënta warar yëtëlihohna.»

35 Piyer më ntehnëka: «Dehnëďa muk yëtëlihna, wëla ntehni tēfëka cëmëlahni gë wëjë.» Do vërëfal vëyëntaŵ va fop koyëna nësëniho.

Yesu Setësemane† hna njëfad

36 Awa Yesu gë vërëfal vëlëwu va më tēkëni ile macik Setësemane hna do më ntehnëkëhni: «Dañaryin ani yiwu yëfaju

✠ **26:31** 26.31: Sakari 13.7 † **26:35** 26.36 Setësemane: sarëďiñ le ye hnë kuñ nte wacik Oliviye ña ye; umë fëhnëtanëk ñwëyëhna wadëwël atëh oliv.

hnani.» ³⁷ Tac më njokëhni vëhni Piyer gë viju vëhi Sebede. Pëgwëlehn njëtand ikaÿëhnahn g'ufëmpëhnahnah wã. ³⁸ Awa më ntehnëkëhni: «Ntaŵary mën inja pëbëka yiwëhnahn sankaf d'us hafo yewu had ale sëmëk. Njëwëryin ani do d'ũñenaryin ant'aryaku wakwëd.»

³⁹ Tac më njik ñaŵët toye, njok nkal li kobalehn do njëfa aki: «Apa, ge kod nke ñaŵëtënde antë təkëhne iÿi horot. Bare ant'ali ile ÿadëfu ami, diry ile ÿadu wëjë ÿa.»

⁴⁰ Më mbokajëk ile nkeni vërëfal vërar hna do təkätëhni ga ndakëni wakwëd. Më ntehnëka Piyer: «Mëkëlihna aryuñëna wëla wati ryampo fo hara d'akëlihna? ⁴¹ Nt'aryaku wakwëd, njëfaryin soñe gante kodun ayawënahnu ge njëkëhnahnëderun. Paryi nke, ahnë ñad ntind yivah yabah, bare mbahn inja kwëhnana fanka.»

⁴² Më mbok ñaŵëtak higëna ÿa do mbok njëfa aki: «Apa, ge iÿi horot kodena ntiñëti hara gelohna, arabi inã hu ña ntiya!» ⁴³ Më mbok mbokajëk kat gë vërëfal vëlëwu mbok təkätëlehnëhni ga ndakëni wakwëd. Vëhodilohna mbok ñesëni. ⁴⁴ Yesu më tavëkëhni, ñaŵëtak do mbok njëfa rarëna ÿa tëfëtatënd wanës watac fo.

⁴⁵ Tac më mbok mbokajëk d'arël vëlëwu hna ntehnëhni: «Nkorun aryaku do ay-inëgandu? Yëkëryin, wati ÿa təkëk do Ajë Ahn'a njëd'adëniha vëwen va. ⁴⁶ Matëryin, njiyin! Yëkëryina, ale yëd'ahnëdëho ÿa tëhajëdëho.»

Ipëla Yesu ña

⁴⁷ Yesu nkoko nēsënd ante tēkiko Yuḍa ṅa, aryampo yeho hnē vērēfal Pēhw gē Vēhi vėlēwu hna. Kore vahnē vēle wēnkēko wasēlame do gē waryoko nkejēniho. Vēsankaf vēsēna wasadēha gē vicēr bulunda wasēwif wā fayikēhniwo. ⁴⁸ Yuḍa, ale yēdadēhēhni Yesu ŷa, nkabēkēhniwo kore rac ile ntīf ŷa ntehn: «Asan ale vucēḍefu ŷa, umē ye Yesu ṅa. Pēlaryina.» ⁴⁹ Yuḍa tēhalehna taṅ Yesu ntehna: «Aharan, nkaŷēmi!» Tac mbucēlehna.

⁵⁰ Yesu mē ntēkwaka: «Lawo, ile yijēru ali ŷa diry ṅap.» Awa vēŷēntaw va nēñlēhnēlehnēniha Yesu pēlaniha. ⁵¹ Aryampo hnē vēle nkelahnēniho Yesu va, mē ndorik sēlame lēwu ŷa, taŷēka aryokun asēna wasadēha asankaf a ntēpētēlehna nēf ṅa.

⁵² Awa Yesu mē ntehnēka: «Bokaryēry afēhw sēlame hu ŷi uval lēwu hna, kafi vēle hn-ufad sēlame va fop, gē sēlame ndawēḍeni. ⁵³ Yētēlihna bi kokēndēbu wāc wā Apa njij ndemaŷo do taṅ njēḍanahnekēndēhoŷēhni wakore pēhw gē waki wamēleka‡ ṅa? ⁵⁴ Bare ge koyēna nkekēnd, hak nkehahnakēnd le nēsēk vikerēh ŷa? Mē lehnēk iŷin koyēna tēfēka nke.»

⁵⁵ Tac Yesu mē ntehnēkēhni kore ŷa: «Gē wasēlame do gē waryoko bi tēfakēha ayinēhniwuno, afēlawuno had bandi yebu? Fac-wo-fac ntañadēfuho Cery Wēn Cankaf hna soṅe haranēndēwēhni vahnē va, bare pēlalunoŷohna. ⁵⁶ Bare waṅi fop tēkik soṅe

‡ **26:53** 26.53 Wakore wapēhw gē waki wamēleka: kore-wo-kore wamēleka wawuli mbēf gē ryaw yeho.

ntiyahn wanës Vikerëh wakila ña.» Awa vërëfal va tavëlehnëniha nkaryëni.

Yesu haryënkw kitij a cankaf hna

⁵⁷ Vële fëlakawo Yesu va njolehnëniha vëhni Kayif, asëna wasadëha asankaf hna, hn'ile mbarëniho vëharan sariya do gë vicër hna.

⁵⁸ Piyer tëfëlendëhawo Yesu ñawët, hafo selele tere asëna wasadëha hna. Tënkëko selele tere hna do ntañanti gë vëyëka va njëkahn bi hak pud.

⁵⁹ Vësankaf vësëna wasadëha va gë Mbara Vëhitij va fop njëkëlehnëdëniho fere, wëla nke wamër, soñe ndawëhnahnëniha Yesu. ⁶⁰ Bare vëhnuñalohna, mama mërahnënihawo vahnë vëyabah.

Bare vahnë vëhi yijëko ⁶¹ do ntehnëni: «Ayi asan më lehnëk: “Kodëfu hnihu Cery Wën Cankaf ñi do vokaryu vëryu hnë wafac warar.”»

⁶² Asëna wasadëha asankaf a më matëk do tëya Yesu: «Dëkwadila bi ile ntehnëdënihi vëyi vahnë yi?» ⁶³ Bare Yesu ndemëhnako.

Awa asëna wasadëha asankaf a më ntehnëka: «Tëyëdëmi alëkëhnëfu g'uŵac Wën paryi ya, bi Arëhnayik a yeru, Aju Wënu ña?»

⁶⁴ Yesu më ntëkwaka: «Wëjë hnësëk. Bare pëyadëmu wuhnë fop tëk pëgw do nudunëha Ajë Ahn'a ntañad g'irëhw Wën Hwëhn Fanka Fop; do nudunëha fëna ga nijjäd vëjar vamb g'ambin hna.»

⁶⁵ Awa asëna wasadëha asankaf a më citëk viyi vilëwu va do ntehn: «Njeweëka Wënu ña! Gona

mbalëfu wasede! Nkwëryërun gante njewëka Wën ka. ⁶⁶ Ye hnaharun?»

Umë ntëkwaniha: «Menëk, tēfëka ndawī.»
⁶⁷ Awa më tēpahnëniha yëka li do nkwëyëniha. Vëryampo poryëdënihawo ⁶⁸ ntehnatëndëniha: «Yëtëry, wëjë Arëhnayik a, pëyaryifu bi mo ryafëki!»

Piyer ntehnëd yëtëlahna Yesu

⁶⁹ Hnë wati rac Piyer pë r hna ntañako selele hna. Asëval aryokun më tēhaka ntehnä: «Wëjë fëna, gë Yesu nkentiruhö, asan avë Galile yā.»

⁷⁰ Bare njahëtako tase vahnë fop ntehn: «Yëtëla bi ye yädu ahnës.»

⁷¹ Tac njilehn gë cape rënka selele. Aryokun aÿëntawñ asëval më mbok nuka do ntehnëhni vële yeho hnam va: «Aÿi gë Yesu mbë Nasaret nkentiko.»

⁷² Piyer më mbok njahëtak ntehn: «Lëk, yëtëlewähna aÿi asan.»

⁷³ Ga mbiÿëk toye, vële yeho hnam va më tēhaniha Piyer ntehnëniha: «Paryi nke, wëjë fëna gë vëÿi nkentiruhö: nësa hu ñi rufarëd le nkejëru hna.»

⁷⁴ Awa Piyer pëgwëlehn ntëkënd: «Arabi Wënu ña kwëdo age mërëdëfu! Lëk yëtëlewähna aÿi asan!»

Wati rac dënk, tarëlehn cale ña, ⁷⁵ Piyer ndënkwëtalehn ile ntehnëkawo Yesu yā: «Tarahnënd cale ña, ntehnëdëfu wahwënta warar yëtëlihohna.» Awa cahnëlehn kond dus.

27

Yesu njode vèhni Pilat

¹ Kobèri fo g'acahnèfèd ga, fop vèsankaf vèsèna wasadèha va gè vicèr bulunda wasèwif va pèhnaniho ndampo fo ndawèhnèniha Yesu.

² Mè ñabehnèniha, njonihà, njèdaniha Pilat, guverèner ãa.

Icèm Yuda

³ Yuda, ale rokakawo Yesu ãa, nuko nkwèryèlèni soje ndawèhnèniha Yesu. Awa curako dus ile ntik ãa, tac mèncènanèlehnèni vèsankaf vèsèna wasadèha va gè vicèr va wanjèc wafèhw warar koryi ãa. ⁴ Mè ntehnèkèhni: «Ntibu iwèh soje ile yèdahnèbuhà ndawì ale wok dina ñoñ!»

Bare mè ntèkwaniha: «Gena wadèw fu, wadèw hu fo ye!»

⁵ Yuda mè ntonjèk koryi ãa Cery Wèn Cankaf hna canèlehn; tac mè njik kènjak soje ndèwa.

⁶ Vèsankaf vèsèna va mè mbarèpèni koryi ãa do ntehnèni: «Sariya fu ãa mawèryana kwètèlehnini iyi koryi gè hnapul Cery Wènu ña, kabì sat lawahnìk.» ⁷ Ga mawalèni, mè ntawahneni koryi rac kaã aãahan ña soje ntini wayag vèhneh. ⁸ Soje rac macahnède kaã tac «Kaã wasat» hafo iyi wati. ⁹ Koyèna ntiyako wanès kila ile waciko Seremi ãa: «Mè nufèni wanjèc wafèhw warar koryi ãa —koryi ile maawalèniho vèvè Isèrayel cosahnèni soje lèwu— ¹⁰ canèni ntawahneni kaã aãahan ña, gante ntehnèkawo Ahwèhn ka.»✧

✧ **27:10** 27.10: Sakari 11.12-13; Seremi 32.6-9

Pilat tēyēdēha Yesu

¹¹ Yesu haryēnkw guverēner hna kahnēk. Arac tēyēdēha: «Ahnaŵ wasēwif ŷa bi yeru?»

Yesu mē ntēkwaka: «Wējē hnēsēk.»

¹² Tac vēsankaf vēsēna wasadēha va gē vicēr va, ante nēsēdēniho ile ntik ŷa, Yesu ñoñ dēkwalohna. ¹³ Awa Pilat mē ntehnēka: «Gwēryēdila bi wante ntehnēdēnihi űi fop?»

¹⁴ Bare Yesu la ñoñ dēkwalawohna, afo guverēner ŷa pēmpēhnahna dūs.

Pilat njēdahnēdēha Yesu soűe paki hnē kērēwa

¹⁵ Hn'ambēnt Pak-wo, guverēner ŷa njehēkawo tava aramp aryampo, ale ñadēni bulunda ŷa. ¹⁶ Hara wati rac, ale ŵaciko [Yesu] Barabas sēdiko hnam. ¹⁷ Awa Pilat mē tēyēkēhni bulunda le varēlēko hnam ŷa: «Mo ŷadun ravēhnuna: Yesu Barabas bi ma Yesu nte ŵacēde Arēhnayik a?» ¹⁸ Pilat njētēko dūs g'iñeŵary njēdayikawo Yesu.

¹⁹ Wati nte nkeho Pilat kitiűa hna, asēvalu mē payehnik aki: «Nt'ayentahni wēba aŷi asan ale wok ñoñ dina ŷi, kabi hnē uűi mēd korotakēbu hnē hudakery soűe lēwu ŷa.»

²⁰ Bare vēsankaf vēsēna wasadēha va gē vicēr va mē cēnkwenihēhni kore ŷa tēyēni tavi Barabas do Yesu ndaŵi.

²¹ Guverēner ŷa mē mbok tebak wanēs űa soűe tēyēhni: «Mo ŷadun hnē vēŷi vēhi ravēhnuna?»

Mē ntēkwani: «Barabas ŷadēfun.»

²² Pilat mē tēyēkēhni: «Awa hak ntidēfuha Yesu nte ŵacēde Arēhnayik a?»

Më ntëkwani vëhni fop: «Pakehnëryena hnë kërëwa!»

²³ Pilat më mbok tÿëkëhni: «Iÿëhne wëh ntik?»

Bare pëgwëlehnëni mbok ndekandëni gë fanka: «Pakehnëryena hnë kërëwa!»

²⁴ Pilat ga nuk ñoñ mëkëdina, bare ñañëna ña nkwënadëho, më nufëk wënka, ñuhna tase vahnë fop do ntehn: «Gena ami yed ankaf icëm aÿi asan! Wadëwë hun ye!»

²⁵ Kore ÿa fop më ntëkwani: «Arabi wameh soñe cëm dëwë ña nkefu fuhnë gë vutah vuntëwë fu va!»

²⁶ Awa Pilat më tavëka Barabas do ntampehna Yesu tac njëdahnëlehna paki hnë kërëwa.

Wasodafe wã njafanëdëniha Yesu

²⁷ Wasodafe Pilat wã më njonihä Yesu vëhni guverëner hna do wasodafe wã fop kwërënihawo.

²⁸ Më cudëtëniha viÿi vilëwë va do cudëniha acud canka mbëntah. ²⁹ Tac më mbahnëhnëniha apënkwa kwëhn wadëmpëhn, pënkwelehnëniha do mënkwendëniha fandoko vák rëhw hna. Tac ndëkwëhnëndëni haryënkwa lëwë njafanëdëniha ntehnëndëniha: «Nkaÿiru, Ahnawë Wasëwif!» ³⁰ Do tëpahndëniha do nufëni fandoko fa ntankahnëndëniha. ³¹ Ante puhnani yafan dëwë ña, më cudëtëniha cud mbëntah ña, mbokaryëniha viÿi vilëwë va do njonihä soñe pakëniha hnë kërëwa.

Yesu, pakëde hnë kërëwa

³² Ante cahnëdëniho naŵ hna, më pankëlëni g'asan avë Siren ale ŵaciko Simo; wasodafe ŵa më porosiñëniha ndib kërëwa Yesu ŷa.

³³ Më tëkëni hn'ile macik Golëgota hna, umë fëhnëtanëd «Hëloyoy».

³⁴ Hnam, më njëdaniha Yesu uñen ñañah; ga njëkëk maŵëlohna ce.

³⁵ Pakëlehnëniha kërëwa do njëlëniho wanjël njëtahnëni bi mo hwëhnëd viŷi vilëŵu va.

³⁶ Tac ntañalehnëni hnam njëkandëniha.

³⁷ Më pakëni yañ nkaf ntëŵu hna vikerëh vinte fëyahnëd soñe ile pakahnik ŷa: «Aŷi Yesu ye, ahnaŵ wasëwif ŵa.»

³⁸ Awa wabandi waki pakëlehniniho gë Yesu, aryampo g'irëhw do aŷëntaŵ a g'irahahn.

³⁹ Vële ryëcëdëho cape tac va nkëlënkëladëniho do njewëndëniha Yesu.

⁴⁰ Ntehnëdënihawo: «Wëjë ale lehnëko kodu ahnih Cery Wën Cankaf ña do avokary avëry hnë wafac warar, pehëtary wëjë dënk, ge Ajë Wënu ña yeru, cëlëry kërëwa hna!»

⁴¹ Vësankaf vësëna wasadëha va fëna gë vëharañ sariya va do gë vicër va njafañëdënihawo ntehnëndëniha:

⁴² «Pehëtëkëhni vahnë vëhaŵary, bare kodina pehëta umë dënk! Ge paryi ahnaŵ Isërayel ŷa ye arabi cëli tame kërëwa hna tac kwëtahnëdëfunëha.

⁴³ Wënu ña kwëtahnëk do pëyahnëk: “Ami ye Ajë Wënu ña.” Awa yëkëñëfu, ge Wënu ña ñadëha, pehëta tame!»

⁴⁴ Wabandi wante pakëlehniniho ña, vëhni fëna koyëna njewëdënihawo.

⁴⁵ Lav a nkaf hna nkeho, mëhwëryëlehn fop nkal ña hafo hnë wëwati warar g'anent ga. ⁴⁶ Darël hnë wëwati warar hna, Yesu ndekako gë fanka: «Eli, Eli, lëma sabakëtani?» Umë fëhnëtanëf: «Wën mën, Wën mën, soje ye ravëruho?»

⁴⁷ Vëryampo hnë vële yeho hnam va nkwëryënihawo më ndekani ntehnëni: «Eli macëd!»

⁴⁸ Aryampo hnë vëhni nkaryëlehn nuf ankwëyë koy hn'uñen ñañah. Tac, cob hn'usëmët ryoko do njelëhna Yesu soje ce. ⁴⁹ Bare vëyëntaŵ va më ntehnëni: «Napëryin, nuden ge Eli njijëd pehëta!»

⁵⁰ Yesu më mbok ndekak gë fanka cëmëlehn.

⁵¹ Wati rac, ipand dëndah* nte fokiko ßambery Cery Wën Cankaf ña citako fagant pëgw yañ afo gëd. Nkal iña ñënkalehn, wëraka ŵa nihëko fagant, ⁵² wayag ŵa pidëtalehn do vële hwëtahnëk vëyabah njënëniho. ⁵³ Ga mbëhnëk Yesu cahnëlehnëni wayag hna do tënkëni Yerusalem hna, hn'inawë cëvah hna; hnam vahnë vëyabah nunihëhniwo.

⁵⁴ Asankaf wasofade wavë Rom ŵa gë wasofade wale yëkadëhawo Yesu ÿa per, nuniho gante ñënkak nkal ka do g'ile liyako ÿa fop; awa ntakëlehnëhni ðus, ntehnëlehnëni: «Paryi nke, aÿi Ajë Wën ÿa yeho!»

* **27:51** 27.51 Ipand dëndah: Pand fokiko fagant Cery Wën Cankaf hna pitëndëlehnahni Cery Wënu ña vacape vaki, hn'ile cëvak hna gë hn'ile ñak cëvak ðus hna. Icahn 26.31-35; 40.21.

⁵⁵ Vësëval vëyabah yentiko hnam do yëkëdfëhawo ñawët: kobëri Galile tēfëlehninihawo Yesu ndokujëhnëndëniha. ⁵⁶ Hnë vëhni, nkentiniho hnam: Mari mbë Magëdala gë Mari hnëmu Sak gë Yosef, do gë hnëm hni viju Sebede.

Ikwët Yesu hn'iyag

⁵⁷ Ante nëkako ña, asan avetak avë inaw Arimasi tëkiko. Yosef maciko do arëfal Yesu yeho, umë fëna. ⁵⁸ Njiko tëya Pilat iñas Yesu ña. Awa Pilat më ntehnëkëhni vahnë va njëdaniha. ⁵⁹ Arac më nufëk përyëka g'iyarëh kasëk ⁶⁰ do nji ndëna hn'iyag dëwu nte nkabehnëko hn'itaka. Tac më këryinjëtëk taka konah pidahn rënka ÿa njilehn. ⁶¹ Mari mbë Magëdala gë Mari ñëntaŵ ña hnam nkentiniho; haryënkŵ yag hna ntañaniho.

Vëyëka yag

⁶² Ga pacëk, hnë fac le rëfëka ile fëhwëtahnéde ntaŵëla ña, vësankaf vësëna wasadëha va gë wafarise ŵa njiniho ndampo fo vëhni Pilat hna ⁶³ do ntehnëniha: «Ahwëhn nkal, ndënkwëtabun, ale rokadëhëhniŵo vahn'aŷi më lehnëko, ante nkoko cëmëna ña: “Hnë wafac warar mbëhnëdëfu.” ⁶⁴ Awa, maŵëryin ahwëtehnanu iyag inji hafo hnë wafac warar hna. Ge gena umë, vërëfal vëlëwu va njijëdëni nteni ñas iña tac pëyahnëni bulunda hna: “Mbëhnëk vësëm hna.” Wati rac, wamër watëkwa ñi lëbëdëha wadënkŵeryënkŵ ña.»

⁶⁵ Pilat më ntehnëkëhni: «Wëlihëhni wasodafë ŵa soje njëkandëhni. Yiryin do

diryin njëkande yag iña gante cañahnëku ka.» ⁶⁶ Njilehnëni njëkandëni yag iña: më mbëryëni taka nte fidahniko rënka ña kahnëndëlehnënihëhni vëyëka va.

28

Ibëhn Yesu

¹ Ante ndëcëk fac ntawëla ña, gë dimasi ÿa wakëwak fo, Mari mbë Magëdala gë Mari ñëntaw ña njiniho njëkini yag iña.

² Nkal iña ñënkalehn tañ gë fanka: mëleka Ahwëhn a cëlëlehni g'ambin, njij këryinjet taka cankaf iña cape ndampo ntañalehn yañ. ³ Had ambin wilëbilëk nkeho do cud cankaf jah dus cudako. ⁴ Vëyëka va ntakëkëhniwo mbalëndëni ki fo; had vësëm nkeniho.

⁵ Mëleka ÿa më ntehnëkëhni vësëval va: «Antë ntaku, njëtëbu Yesu yëkëlendun, ale fakiko kërëwa hna. ⁶ Gena hnani, Wënu ña mbëhnëndanëka gante nësëko ka. Yijën ayëku hn'ile kwëtiko hna. ⁷ Yiryin ñap afëyawuni vërëfal vëlëwu va: “Mbëhnëndanik, tame njid napëhëndu Galile hna; hnam nufunëha.” Umë ÿakëndëbu fëyawu.»

⁸ Matëlehnëni ñap yag hna ga ntakah do g'uhnatah sankaf, nkaryëni pëyanihëhni vërëfal Yesu va wakasëk watac. ⁹ Yesu njilehn pankëlëni do ntehnëhni: «Nkaÿëmu!» Tëhalehnëniha, pëlanaha wapary ñi cëmbatëndëniha. ¹⁰ Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Antë ntaku. Yiryin afëyawuni vëÿënta mën va njini Galile hna: hnam nufëniho.»

Itëfëta vëyëka iyag va

¹¹ Wati nte njidëniho ña, wasodade wëryampo wale yëkadëho yag ña mbokajëniho naŵ hna pëyanihëhni vësankaf vësëna wasadëha va fop ile liyak ÿa. ¹² Vësankaf vësëna wasadëha va më mbarëni gë vicër va: ga nkwëryëlëni më njëdanihëhni wasodade ŵa koryi yabah ¹³ do ntehnënihëhni: «Pëyahnëdun, vërëfal vëlëŵu va yijëk g'umëd ga, hnë wati nte ndakërunëho wakwëd ña, nteni iñas inja. ¹⁴ Do ge guverëner ÿa njëtak njëtëbun gante nësëndëbunëha ka do ntidëfun fere hara ñoñ diluhna.» ¹⁵ Wasodade ŵa më tebani koryi ÿa do ntini gante nkabini ka. Koyëna, campëko wañi wanës wasëwif hna, hafo hnë fac vë dol ÿi.

Yesu tufëhnađëhëhni vërëfal vëlëŵu va

¹⁶ Vërëfal pëhw g'aryaŵ va njilehnëni gë Galile, hn'ikuñ nte nkabëkëhniwo Yesu hna. ¹⁷ Ante nunihawo ña, cëmbënihawo; bare vëryampo hnë vëhni nkwajëlehnadëniho. ¹⁸ Yesu tëhakëhniwo do ntehnëhni: «Ucankaf ña fop njëdäyibu ambin hna do gë nkal li. ¹⁹ Awa yiryin hnë vahnë vëvë nkal vi fop do aliwuni vërëfal mën; yaryëryinëhni g'uŵac Rëm, g'Ajë do g'Iyir Ipacah inja, ²⁰ do karanjeryinëhni maŵëhnëni fop ile lehnëmu ÿa. Do yëtëryin: gë ŵuhnë nkentëdebu fac-wo-fac hafo wapuya duniÿa hna.»

**Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala
Wamey: Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala (New
Testament+)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wamey)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

f961026b-f72f-5bd7-9f75-efa7f932577e